

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
141. (1207.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2664 ▼
1 amerikai dollár	3,3275 ▼
100 magyar forint	1,5028 ▲

Aktuális

2

Kövér a magyar házelnök

Házelnökévé választotta a budapesti parlament tegnap Kövér Lászlót, a Fidesz országos választmányának elnökét. A politikus a titkos szavazáson 304 igen és 50 nem szavazatot kapott. Kövért augusztus 6-i hatállyal választotta házelnökévé a parlament.

Kultúra

6

Még egy százalék kultúrára

Az önkormányzatok által eltartott művelődési intézmények állami társfinanszírozását kéri a polgármesterek. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester tegnapi sajtótájékoztatóján elmondta: a héten brassói, aradi és csíkszeredai előjárókkal Kelemen Hunor kulturális miniszterrel tanácskoztak.

Sport

12

Rajt előtt a Liga I.

I. forduló (július 23.)		Buk. Sportul Studentesc–Otelul Galati	Temesvár–B
Pandurii Targu Jiu–Unirea Urziceni		FC Rapid–FC Vaslui	Astra–Craiova
Univ. Craiova–Kolozsvári CFR 1907		Temesvár FC–Besztercei Gloria	Sportul–CFR
Kolozsvári Universitatea–Steaua		Astra Ploiesti–Dinamo	Pandurii–Gaz
Marosvásárhelyi MSK–Brassói FC		Victoria Brănești–Szászmedgyesi Gaz Metan	FC Vaslui–S
			Brassó–Urziceni
II. forduló (július 31.)			
FC Vaslui–Vásárhely			
Brassó–Kv. Univ.			
Steaua–Craiova			
Kv. CFR 1907–Brănești			
B. Gloria–Astra			

Ma kezdődik a román labdarúgó-bajnokság 93. kiírása, s az alapkérdés az, hogy rivaldafénybe kerülhetnek-e ismét a fővárosi csapatok? A Liga I. őszi szezonjának menetrendje Sport oldalunkon található.

Vezércikk

3

Folyamatként

Az EMNT egy kis szabályzati csúres-csavarással és nem használt mozgalmi névvel immár egyre inkább erősödő jogi személyként jelentkezhet, Tőkés Lászlót az Európai Parlamentben feljogosították annak a magas rangú tisztségnek a viselésére, amelyet romániai magyar politikus még nem kapott meg. Ugyanakkor soha nem volt titok, hogy a Fidesz kormányra kerülése itthon az EMNT pozícióját erősíti. ▶

Székedi Ferenc

Magyar összefogás: foghíjas, de szükséges

A tusványosi nyári szabadegetem és diáktábor tegnapi „fő attrakciója” az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum (EMEF) nyílt ülése volt

Fotó: Horváth István

„A Szülőföld Alappal kapcsolatosan nagyon sok panasz jelent meg, egyes erdélyi intézmények úgy érezték, Budapesten belenyúltak a pályázatokba, és politikai szempontok szerint nyúltak bele. Hozzám elég sok panasz érkezett, és ezt én sem hagyhatom szó nélkül” – nyilatkozta a lapunknak tegnapi, tusványosi fellépése előtt Markó Béla. Az RMDSZ elnöke tegnap a Tusnádfürdőn tartott EMEF-ülésen abban egyezett meg Tőkés Lászlóval, az EMNT vezetőjével, hogy „hiányos a magyar összefogás, nézeteltérések vannak, ám az RMDSZ-nek és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsnak folytatnia kell az együttműködést”. **3. és 4. oldal ▶**

Igen a Sapientia akkreditációjára

Cs. P. T.

▶ Elfogadta tegnap a Román Felsőoktatás Minőségét Ellenőrző Bizottság (ARACIS) a Sapientia–Erdélyi Magyar Tudományegyetem intézményi akkreditációs kérését. A testület egyhangúlag, ellenszavazat nélkül hozta meg döntését – tudta meg lapunk Szamosközi Istvántól, az ARACIS tagjától. „A bizottság tagjainak nem volt ellenetése azal kapcsolatban, hogy a Sapientia színvonala feljogosítja az egyetemet az akkreditációra” – mondta az ÚMSZ-nek a professzor. Az intézmény az akkreditációból származó előnyöket csak azután élvezheti, ha az erről szóló törvényt a parlament megszavazza. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Băsescu-békepipa a CSM-vel

▶ Ezúttal nem keveredett konfliktusba a Legfelsőbb Bírói Tanács (CSM) tagjaival Traian Băsescu államfő, aki tegnap részt vett a testület ülésén. A meg-

Florica Bejinaru és Traian Băsescu a legnagyobb egyetértésben

Fotó: Mediafax

Lappanganak a szezonjárványok

▶ Titokzatos járvány terjed a csecsemők és az óvodáskorú gyerekek között – állítják egyes szülők. Szakértők szerint felesleges pánikot kelteni, járvány nincs, de több a megbetegedés az ilyenkor megszokottnál. Máramaros megyében úgy vélik, a megbetegedések a végletes időjárás miatt szaporodtak meg, az árvizek, a magas páratartalom, a hirtelen lehűlést váltó kánikula kedvez a kórokozók terjedésének. A járványtani szakértők arra figyelmeztetnek, a higiéniai szabályok betartásával elkerülhető a baj. **7. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz színekép

Röviden

Hatvanöt százalék leváltaná Băsescu, zuhanórepülésben a PD-L

Románia felnőtt lakosságának 65 százaléka az államfő leváltására szavazna, ha referendumot írnának ki Traian Băsescu felüggasztéséről – derül ki az IPP Data Research közvélemény-kutató tegnap közölt felméréséből. Az elnök leváltását csak 17 százalék ellenzi. Ha most tartanák a választásokat, tarolna a Szociáldemokrata Párt (PSD) 40 százalékos szavazataránnyal; a Nemzeti Liberális Párt (PNL) 26, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) 12, a Szövetség Románia Haladásáért (UNPR) 7, a Nagy-Románia Párt (PRM) 7 és az RMDSZ 5 százalékot érne el. A felmérés 1040 személy megkérdezésével készült július 9-e és 16-a között.

Románia elad energetikai érdekeltségeiből

Románia értékesíteni tervezi három energiavállalatban birtokolt részvényeinek 15 százalékát, hogy növelje az állami költségvetés bevételeit. A kormány 15 százalékos részvénytársaságot értékesít az elektromos energia és a gáz szállítási infrastruktúráját birtokló Transelectrica (TEL) és Transgaz Mediaș (TGN) vállalatból, valamint ugyanekkor részvénytársaságot a gáztermelő Romgaz Mediasból. A Transelectricánál az állam a gazdasági minisztériumon keresztül a részvények 73,68 százalékát birtokolja, a Transgaznál a 73,51 százalékát. Mindkét vállalatot már jegyzi a bukaresti értéktőzsdén. A Romgaznál a román állam a részvények 85,01 százalékának a birtokosa.

Megerősítene a Selye egyetem helyzetét az új szlovák kormány

A révkomáromi Selye János Egyetem szakmai, infrastrukturális és pénzügyi megerősítését tervezi az új szlovák jobbközép kormány – írja a pozsonyi TASR hírügynökség a birtokába jutott kormányprogram-tervezetere hivatkozva. A dokumentum jelenleg véleményezés alatt áll. A kormány célja, hogy megerősítse az egyetem szerepét a szlovákiai magyar kisebbség oktatásában. A tervezet szerint a kabinet támogatni kívánja a révkomáromi és a nyitrai Konstantin Egyetem azon törekvését is, hogy új, modern szakokat és programokat vezessenek be a magyar nyelvű oktatásban. A nemzetiségi oktatás fejlesztésének kérdéseit a kormány az oktatásügyi törvény módosításával szeretné elérni.

Beszüntették a német püspöki kar elnöke elleni nyomozást

Bizonyítékok hiányában beszüntették a szexuális bűncselekmények elkövetésében való bűnrészességgel gyanúsított Robert Zollitsch érsek, a német katolikus püspöki kar elnöke ellen június elején indított vizsgálatot. „Nem találtunk bizonyítékot ahhoz, hogy Zollitsch ellen büntetőjogi eljárást indítsunk” – áll a konstanzi ügyészség által szerda este kiadott közleményben. Az érseket azzal gyanúsították, hogy több mint 20 évvel ezelőtt a freiburgi érsekség személyi referenseként közreműködött egy pedofil bűncselekmény eltussolásában.

Kína az utóbbi idők legnagyobb olajszenyveződésével harcol

Jelentős környezeti szennyeződést okozott az északkelet-kínai Talien (Dalian) városban a múlt hét végén történt olajvezeték-robbanás; ötödik napja dolgoznak a tenger víz megtisztításán, az olajfolt terjedésének megállításán – derül ki a kínai média csütörtöki jelentéseiből. A helyszínen jelenleg is több mint ezer ember dolgozik. A mentéshez egyebek mellett olajoldó szereket használnak, helyi halászkut pedig csónakok százairól leginkább vödörrel igyekeznek helytállni. Több mint 23 tonna olajfolt baktériumot is a helyszínen szállítottak és több tucat olajföldöző masinát vetettek be.

Kövér a házelnök

Hírösszefoglaló

► Házelnökké választotta a budapesti parlament tegnap Kövér Lászlót, a Fidesz országos választmányának elnökét. A politikus a titkos szavazáson 304 igen és 50 nem szavazatot kapott. Kövér Lászlót augusztus 6-i hatállyal választotta házelnökké a parlament.

Az új házelnöknek gratulált Sólyom László államfő, Paczolay Péter az Alkotmánybíróság elnöke, Baka András a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Orbán Viktor kormányfő és a frakciók képviselői. A szocialista frakció előre jelezte, hogy nemmel szavaz Kövér László házelnökké választására. Az Országgyűlés elnökének megválasztásakor a titkos szavazásokon korábban is előfordult néhány „nem” szavazat, de a szokásjog alapján az ellenzéki pártok is támogatták a házelnök-jelölteket. Most először fordult elő, hogy egy képviselőcsoport testületileg elutasította az Országgyűlés elnökének megválasztást. Az Országgyűlésnek azért kellett új házelnököt választania, mert a jelenlegi elnököt, Schmitt Pált június 29-én köztársasági elnökké választotta a parlament.

A magyar Országgyűlés a házelnök mellett alkotmánybírákat is választott, és lapzártánk után döntött a kormány 29 pontos gazdasági akciótervéhez kapcsolódó pénzügyi törvénycsomagról is.

A parlamenti ülésen tegnap részt vett Orbán Viktor miniszterelnök is, aki napirend előtti felszólalásában arról beszélt, hogy az elmúlt ötvenhat nap jelentősége az, hogy megszületett egy új politikai közösség, a nemzeti centrum. A kormányfő az Országgyűlésben megerősítette:

Magyarország az év végére teljesíti a 3,8 százalékos költségvetési hiányt. A parlamenti ülésszakot értékelve leszögezte: a nemzeti centrumnak köszönhetően az új Országgyűlés a cselekvés helyszíne lett, és nem egészen két hónap alatt többet végzett, jelentősebb változásokat hajtott végre, mint elődei nyolc év alatt.

Mesterházy Attila szerint diletantizmus, szegényellenes politi-

ka, Magyarország lejáratása jellemzi a kormány elmúlt ötvenhat napját. Az MSZP frakcióvezetője a miniszterelnök csütörtöki napirend előtti felszólalására reagálva azt mondta: a kormányfő megszólalása „sámáni” magasságba emelkedett, „nem miniszterelnököt hallottunk, hanem egy igazi sámánt, akiből árad az energia, a nemzeti egység, a tudás és a gyógyítás szelleme”. ◀

Kövér László a szavazáson 304 igen és 50 nem szavazatot kapott

Fotó: MTI

Őrizetbe vették Bakijev fivérét

MTI

► Kirgizisztán déli részén őrizetbe vették a hatalomból kiszorított államfő fivérét, Ahmat Bakijevet, akit egyebek között a kisebbségek közötti gyűlöletkeltéssel is gyanúsítanak. Kubatbek Bajbolov belügyminiszter elmondta, hogy az 50 éves férfit Dzsalalábádban fogták el különleges művelet keretében, és most a kirgiz fővárosba, Biskekbe szállítják. Őrizetbe vételekor parókat, álarcot, műbajuszt találtak nála, valamint egy pisztolyt és töltényeket. Vele együtt több személyt is őrizetbe vettek. Ahmat Bakijevet azzal is gyanúsítják, hogy illegális hadsereget szervezett. Az igazságügyi szervek feltételezik, hogy Kurmanbek Bakijev államfő országglása idején Ahmat Bakijev volt a dzsalalabádi terület „árnyékormányzója”. A volt elnök, Kurmanbek Bakijev ellen Kirgizisztán nemzetközi elfogatóparancsot adott ki. Bakijev április 7-én menekült el Biskekből, miután a biztonsági erők tüzet nyitottak a távozását követelő tüntetőkre, akik pedig feldúltak több kormányzati épületet. Az erőszakcselekményekben legalább 85 ember vesztette életét. Az új kirgiz átmeneti kormány május elején utasította az ügyészséget, hogy kezdeményezze Bakijev kiadatását. Aljak-szand Lukasenka, az elűzött politikusnak menedéket nyújtó Fehéroroszország államfője azonban hallani sem akar Bakijev kiadatásáról. Roza Otunbajeva, Kirgizisztán ideiglenes elnöke aláírta azt a határozatot, amelynek értelmében Abidulla Kudajberdiev lett az ország védelmi minisztere. ◀

A rendőrséghez kerülnek a Duna TV-s szerződések

Cs. P. T.

► Rendőrség vizsgálja meg azokat a Duna Tv-s szerződéseket, amelyeket korábban Szabó László, a köztelevíziót felügyelő Hungária Televízió Közalapítvány kuratórium elnökségének fideszes tagja kifogásolt. A dokumentumokat Szabó László azért adja át a bűnüldöző szerveknek, mert megítélése szerint a Duna Tv vezetésével kapcsolatban közpénzek kezelése esetében hanyag, súlyosabb esetben hűtlen kezelés bűncselekményének gyanúja vehető fel.

„Kénytelen vagyok a rendőrséghez fordulni, mert Cselényi László, a Duna Tv elnöke a mai napig nem adott részletes tájékoztatást a kérdéses szerződések megkötésének körülményeiről. Emellett a televízió felügyelőbizottsága sem válaszolt a kérdéseinkre, pedig a kuratórium elnöksége július 5-én tizenöt napos határidőt szabott meg erre” – magyarázta tegnap az ÚMSZ-nek Szabó László.

A kurátor tájékoztatása szerint a rendőrséghez kerülő dokumentumokon szereplő cégek az eredeti összeg 30 százalékért adtak tovább megrendeléseiket. Kérdésünkre válaszolva

közölte, a „gyanús” dokumentumok között nincsenek olyan szerződések, amelyeket a Duna Tv vezetése romániai cégekkel kötött. A Duna Tv honlapja szerint a televízió két romániai vállalkozással áll szerződéses viszonyban: a marosvásárhelyi Zárug Coproduction Kft-vel, illetve a nagyváradi BMC Kft-vel. Mint korábban megírtuk, a nagyváradi cég elsősorban Bukarestből biztosít televíziós anyagokat a Duna Tv-nek.

Cselényi László szerint egyes kurátorokat csak a botránykeltés érdekel, ami szerintük jól jön nekik a médiatörvény megszavazása előtt. A csatorna tegnaptól távozó elnöke közleményben hangsúlyozta, ha egy percig is komolyan gondolták volna, hogy bizonyos szerződések nincsenek rendben, egyszerűen le kellett volna váltaniuk. Ezzel szemben éppen Szabó László javasolta, hogy az a méltányos, ha lemondás helyett közös megállapodással távozik posztjáról. Az elnök arra is emlékeztetett, hogy a menedzsment a szükséges dokumentumokkal egyszer már le is ült tárgyalni a felügyelőbizottsággal, most pedig arra várnak, hogy a bizottság tagjai hazatérjenek a nyaralásukból és összehívják a következő ülést. ◀

Hága: Koszovó nem sértett nemzetközi jogot

ÚMSZ

► Az ENSZ hágai Nemzetközi Bíróságának nem kötelező érvényű állásfoglalása szerint Koszovó 2008-as egyoldalúan kikiáltott függetlensége nem ellentétes a nemzetközi joggal. A Balkan Insight információi szerint a testület tizenöt tagjából kilenc szavazott így. Négyen, köztük a bíróság elnöke Szerbiának kedvezően szavazott, míg egyikük tartózkodott.

Belgrád 2008 végén kérvényezte az ENSZ-nél, hogy Koszovó függetlenségének ügyében forduljon a hágai bírósághoz. Mindkét ország nemzetközi jogi alapelvekre hivatkozott, Szerbia arra, amelyik védi az államok területi épségét, míg Koszovó a nemzetek önrendelkezési jogával és a kilencvenes években a szerb vezetés által elkövetett etnikai tisztogatással érvelt.

Nem peres eljárásban fordultak a testülethez, hanem tanácsadó véleményt kértek, amelynek nincsen jogilag kötelező ereje. Ennek ellenére a Koszovónak kedvező döntés alapján korábban tartózkodó országok is elismerhetik a volt szerb tartományt, amelyet eddig csak 69 ország fogadott el, köztük az

Egyesült Államok és az Európai Unió 22 tagországa.

Koszovó függetlenségét a mási öt EU-tagállam: Románia, Spanyolország, Szlovákia, Ciprus és Görögország nem ismeri el, akárcsak Oroszország és Kína nem.

A bíróság véleményével Pristina kedvező alkupozícióba kerülhet a szerb vezetéssel szemben. Az elmúlt hónapokban több kompromisszumos megoldás is felmerült, amelyek állítólag bizonyos feltételek mellett mindkét félnek megfelelőek. Az egyik szerint Szerbia megkapná Koszovó északi részén a szerbek lakta területet, míg a belső területeken található szerb részek valamilyen speciális autonómiát élveznének.

Több elemző is kiegyensúlyozottabb állásfoglalást várt a bíróságtól. Egy ilyen, egyértelműen Koszovónak kedvező döntéssel sokak szerint más kisebbségek is hivatkozási alapot kaphatnak függetlenedési küzdelmükhöz. A bíróság véleményének bejelentése előtt Boris Tadic szerb elnök azt mondta, hogy ha a testület Koszovó államisága mellett dönt, akkor azzal több régió is komolyan megrendülne a világban. ◀

Foghíjas az összefogás

Horváth István

► Van összefogás, de hiányos. Ebben egyetértett tegnap a 21. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban (Tusványos) szervezett pódiumbeszélgetésen Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és Markó Béla, az RMDSZ elnöke. A két politikus – Kelemen Hunor kulturális miniszterrel és Toró T. Tiborral, az EMNT ügyvezető elnökével együtt – a tavaly februárban alakult Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum (EMEF) eddigi munkáját elemezte nagyszámú érdeklődő előtt.

Markó: kényszer és pragmatizmus

Markó Béla szerint az EMEF tagjai annak idején valamennyien az RMDSZ tagságát szaporították, sőt alapító tagjai voltak a szervezetnek, azonban a feszülő ellentétek miatt külön utakon kezdték el politizálni. Hozzátette, több ponton is sikerült összefogni – és itt példaként az EP-választásokat említette –, több ponton azonban „nem futottak össze a szálak”. Azt azonban leszögezte, összefogásra mindenképpen szükség van. Az EMEF céljairól kifejtette: a legfontosabb, hogy a magyar közösségnek mindenütt legyen politikai képviselője, ahol a közösséggel kapcsolatos döntéseket hozzák. A testület létrejöttében szerinte fontos szerepet játszott a pragmatikus kényszer és az attól való félelem, hogy képviselő nélkül marad az erdélyi magyar közösség. Markó szerint van jövője az együttműködésnek. Vannak véleménykülönbségek, és lesznek is, tette hozzá, de egy fontos do-

Konzultáció a pódiumbeszélgetés előtt: Toró T. Tibor, Markó Béla és Szepessy László

A szerző felvétele

logban egyetértés van: a távlatos, stratégiai célok érvényesítése érdekében mindenképpen össze kell fogni.

Tőkés: lanyhult az érdeklődés

Beszédében Tőkés László a magyar összefogásról szólva megemlítette a magyarországi árvízkárosultak megsegítésére irányuló erdélyi akciót. Szólt arról is, hogy például a környezetvédelem terén, legalábbis európai parlamenti szinten egyetértés mutatkozik, de a kérdésben az EMEF-en belül sikerült egyetértésre jutni Markó Béla szövetségi elnökkel is. „De ez sajnos nem mindig folytatódott a cselekvés szintjén” – tette hozzá Tőkés. Szerinte felszabadultabbnak és csiszoltabbnak kellene lennie az együttműködésnek. „Senki ne gondolja, hogy az erdélyi ma-

gyarság szava eljut a megfelelő helyre, ha az érdekképviselő nem hangolódik össze. Én sokkal többet szeretnék, mint ahol jelenleg az erdélyi magyar összefogás tart” – jelentette ki az EMNT elnöke, aki szerint a tavalyi EP-választásokon működött az összefogás, ám ez kevés az érdemleges folytatáshoz. Úgy értékelte: bár az EP-választásokat követően megalakult az EMEF, az utóbbi időben mintha lanyhult volna kissé az egymás iránti érdeklődés. „Egy kissé mintha lemaradt volna az EMEF a célkitűzései mögött” – tette hozzá. Sikerült ugyan összehozni a székely önkormányzati nagygyűlést, de nem volt teljes. „Persze, ebben nem csak az RMDSZ a ludas, hanem felelőssé-

tehető ezért a Magyar Polgári Párt is” – jegyezte meg.

Az előadás után Markó Bélát és Tőkés Lászlót arról faggattuk: előkerültek-e az előadás alatt a Tusványos jelszavában is szereplő „nyílt kártyák”? „Én kimondtam azt, amire gondoltam. Senki nem viselkedett demagóg módon, és maradt még kártya bőven, amit az asztalra lehetne tenni” – mondta az ÚMSZ-nek az RMDSZ elnöke.

„Mindig nyílt kártyákkal játszom. Elegem van a fanyelvű politikai narratívákból, elegem van a taktikázásból. A magyarság érdekei forognak kockán, ha szokványos, hagyományosan rossz politikát folytatunk” – válaszolta Tőkés László lapunk kérdésére. ◀

Tőkés: ha szükséges, utcára kell vonulni

„Koszovó is elnyerte függetlenségét, miért nem nyerhetné el Székelyföld is? Ha más út nincs, utcára kell vonulni az autonómiáért, akárcsak a katalánok” – jelentette ki az EMEF-ülésein Tőkés László. Toró T. Tibor szerint az erdélyi magyarok nem vonulnának annyian utcára az önrendelkezésért, mint a katalánok. „Megelégednék azzal, ha százezer embert látnék Csíkszereda utcáin” – jegyezte meg a politikus. Markó Béla ezzel szemben más útját látja az autonómia elnyerésének. Hangsúlyozta, az RMDSZ nem etnikai alapú régiók létrehozására törekszik, hanem valós decentralizációra.

Bănescu szombat a tábor vendége lesz

Most már bizonyos, hogy Traian Bănescu román államelnök szombaton Tusványos vendége lesz, és a táborban tárgyalni fog Orbán Viktor magyar miniszterelnökkel – erősítették meg tegnap lapunknak a tábor szervezői. Korábban az is felmerült, hogy a két politikus Sepsiszentgyörgyön találkozik egymással.

Igen az akkreditációra

Folytatás az 1. oldalról

„Számítottam erre a döntésre, mert már ismertem a szakmai véleményezések tartalmát” – mondta tegnap kérdésünkre a Sapientia rektora. Dávid László megjegyezte: azért kissé tartott attól, hogy „előre nem látható akadályok” gördülnek az akkreditáció elé.

Az elsősorban magyarországi költségvetési forrásokból finanszírozott felsőoktatási intézmény vezetője szerint az akkreditáció elnyerése számtalan előnyt jelent a Sapientia számára és közel kétezer hallgatójának. Dávid első között a finanszírozási lehetőségek bővülését említette. „Az akkreditált egyetemeknek a pályázás is könnyebb, kedvezőbb elbírálást kapnak, s kisebb önrészt is kell felmutatniuk” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a rektor, megemlítve, hogy a Sapientia eddig csak alapítványként tudott pályázni. Az akkreditálás a diákok számára is számos előnnyel jár: beindulhatnak a diákcseraprogramok (mint például a Socrates), amelyeken eddig a

hallgatók csak úgy tudtak részt venni, ha „hozzácsapódtak” valamelyik másik intézményhez. Ezenkívül az egyetem maga szervezheti meg saját államvizsgáit, s a diákok nem más egyetem oklevelét vinnék haza, hanem a Sapientiaét – sorolta Dávid László. A rektor arra is számít, hogy az állam a diákoknak is számos juttatást biztosít majd. „Az ösztöndíjak mellett szerintem a tömegközlekedési eszközök, vonatjegyek finanszírozása a legfontosabb” – hangsúlyozta.

Dávid László nem rejtette véka alá: jogosnak érezné, ha az egyetem működéséhez nemcsak a magyar állam, hanem a román kormány is nyújtana anyagi támogatást. „Erre a törvény adta lehetőség adott, csak ki is kellene harcolni” – jelentette ki. A rektortól megtudtuk, a szakmai döntést a kormány törvénytervezetbe foglalva terjeszti a parlament elé. „Ha a politikai akarat is meglesz, akkor az őszi ülészakban megszavazzák az akkreditációnkat” – vélekedett Dávid László. ◀

Bănescu-békepipa a CSM-vel

ÚMSZ

► Ezúttal nem keveredett konfliktusba a Legfelsőbb Birói Tanács (CSM) tagjaival Traian Bănescu államfő, aki tegnap részt vett a testület ülésén. A megbeszélés témája az Európai Bizottság egy nappal korábban nyilvánosságra hozott országjelentése volt, amelyben az EU-s biztosok vehemensen bírálták Romániát. A zárt ajtók mögött zajló tanácskozás után Florica Bejinaru, a CSM elnöke arról tájékoztatott, hogy a testület szeptember 1-jéig mélyrehatóan elemzi az Európai Bizottság által a jelentésben megfogalmazott, ajánlásokat, illetve megvizsgálja azokat a módosításokat, amelyek révén a romániai igazságszolgáltatás eleget tud tenni a brüsszeli ajánlásoknak.

Ami az államfő köztudottan kritikus viszonyulását illeti a CSM-hez, Florica Bejinaru újságírói kérdésre cáfolta, hogy a korábbi alkalmakhoz hason-

lóan Traian Bănescu ellenségesen viselkedett volna a testület tagjaival szemben. „Az elnökkel egyetértettünk abban, hogy meg kell találnunk a legrövidebb utat afelé, hogy a következő brüsszeli jelentés kedvező legyen az ország számára” – fogalmazott a birói testület elnöke. Florica Bejinaru kifejtette, az Európai Bizottság jelentése tárgyiszervezőnek nevezhető dokumentum technikai részét illetően, és azt is nyugtázza, hogy Románia igenis ért el eredményeket az igazságszolgáltatás reformja terén, „még ha nem is olyan mértékűeket, amelyeket szeretnénk volna” – tette hozzá Bejinaru. Mint elmondta, a jelentés előrelépésnek tekinti a bírák fegyelmi vétségeivel kapcsolatos eljárások módosításait, az ezzel járó szankciók diverzifikálását, a jogi procedúrák javítását. „Ezek olyan eredmények, amelyek – ha gyakorlatba is lesznek ültetve – megalapozzák a további fejlődés lehetőségét” – vélte a CSM elnöke. ◀

Folyamatként

Székedi Ferenc

Majdhogynem egy hónapja, hogy az RMDSZ és az EMNT által létrehozott Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum Marosvásárhelyen tanácskozott, és akkor egyik fél sem titkolta, hogy a megbeszélések meglehetősen „veszekedősre” sikerültek. Abban nem volt semmiféle vita, hogy a romániai magyar felsőoktatás két magyar magánegyeteme megérdemli a kiemelt figyelmet, és minden eszközt meg kell ragadni romániai állami támogatásuk elérésére is. Abban viszont már annál inkább, hogy mit is jelent a Kulturális Autonómia Tanácsa, pontosabban milyen intézménynek képzelik el, és úgymond erdélyi magyar nemzeti jelleggel vagy RMDSZ-intézményként működik-e. A nézeteltérések itt olyan erőteljesek maradtak, hogy többen úgy vélekedtek: a felek hiába helyezték kilátásba a tárgyalások folytatását a tusványosi táborban, mert az el fog maradni. Nos, nem így történt, tegnap Markó Béla és Kelemen Hunor, illetve Tőkés László és Toró T. Tibor nyílt színen folytatták Tusnádfürdőn a megbeszéléseket. Amikor a nézeteltérések ellenére a politikusok leülnek egymással tárgyalni, azt is jelenti, hogy a színfalak mögött nyomos érvek ültetik asztalhoz a feleket, hiszen az elmúlt hónapban mind az EMNT, mind az RMDSZ háza táján történtek változások.

Az EMNT egy kis szabályzati csűrös-csavarrással és nem használt mozgalmi nevével immár egyre inkább erősödő jogi személyként jelentkezhet, Tőkés Lászlót az Európai Parlamentben feljogosították annak a magas rangú tisztségnek a viselésére, amelyet romániai magyar politikus még nem kapott meg, ugyanakkor soha nem volt titok, hogy a Fidesz-kormányra kerülése itthon az EMNT pozícióját erősíti. Egyelőre persze inkább elvi szinten, hiszen a nagy parlamenti többségű magyarországi kormánypárt nem mondhat le arról, hogy a román-magyar kapcsolatokban nélkülözhetetlen romániai kormányzati tényező, de az EMNT a nemzetpolitikai koncepcióra támaszkodva a magyar-magyar kapcsolatokban szeretne olyan újabb jogosítványokat szerezni, amelyeket nem utolsósorban a támogatáspolitikában konkrét, kézzelfogható, pénzügyi vonatkozású eszközöként is fel tudna használni.

A kormánytag és így a megszorító intézkedésekben is részes RMDSZ-nek nagyon oda kell figyelnie a saját szavazótáborára, amelynek egyáltalán nem tenne jót, ha éppen most élezné ki a viszonyt az EMNT-vel, és az sem feledhető: a romániai magyar közösséget megillető hazai támogatások kormányrúdjánál az RMDSZ ül. Mindezek a tényezők vezetnek oda, hogy az EMNT és az RMDSZ nem tudja megkezelni egymást. Az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum Tusványos után is működni fog, a működés pedig egyre inkább EMNT-s és RMDSZ-es politikust mozgósító folyamatként, nem csupán „rdélyi magyar csúcstalálkozók” rendszertelen sorozataként képzelhető el.

Román lapszemle

Bulgária, Magyarország, de még a Moldovai Köztársaság is nagyobb prioritást élvez a befektetők listáján, mint Románia. Ennek oka: az olcsóbb munkaerő, az alacsony adó, az áttekinthetőbb bürokrácia és a gazdasági stabilitás. (Evenimentul zilei) ► A romániai fiatalok kíméletlenül az idősökkel szemben. A frissen végzettek azt szeretnék, hogy az öregek kivonuljanak a munkapiacról, és éljenek a megtakarításaikból, ne az állami nyugdíjükből. (Adevărul) ► Adrian Videanu gazdasági miniszter felkérte a francia Areva társaságot, hogy keressen megfelelő helyet Románia második atomerőműve számára. A külföldi befektetők harcolnak azért, hogy megszerezzék a cernavodai hármas és négyes reaktor kihasználásának jogát. (Adevărul)

Fél év kormányzás, félsikerekkel

Salamon Márton László

► Július végén, augusztus elején általában beköszönt az uborkaszezon, de idén – úgy tűnik – aligha lesz így. Melyek a következő két hónap miniszterelnök-helyettesi prioritásai?

– En általában nem örülök annak, ha akár a kormány, akár egy másik intézmény azzal kelti a lázas tevékenység látszatát, hogy reggeltől estig ülésezik, váratlan pillanatokban, vasárnap, hétfőgén. Általában ezt én a kapkodás és a rendtelenség jelének tartom. A '90-es évek elején az augusztust uborkaszezonnak tekintették, amikor egy kicsit mindenki fellélegezhetett. Most, amikor gazdasági válság sújtotta az országot, és tavaly nem hozta meg az akkori kormány a szükséges intézkedéseket, minden a mi nyakunkba szakadt. Ezen a nyáron megfeszített iramban kell dolgozunk, elsősorban a közigazgatási és a kormányzati reformintézkedéseken. Ez egyrészt csökkentéseket jelent, egyes ügynökségek összevonását, mások felszámolását.

► Miért működik rosszul a román közigazgatás?

– Nos, az túlságosan egyszerű lenne, ha azt mondanánk, hogy azért működik rosszul, mert túl sokan dolgoznak benne. Az viszont igaz, hogy azért működik rosszul, mert a különböző intézmények sokszor egymást akadályozzák. Ha valaki belefog valamibe, karkai utat kell végigjárnia ahhoz, hogy véghezvigye. Azt gondolom, a közigazgatás azért is működik rosszul és költségesen, mert a döntések nem mindig ott születnek, ahol kellene. A reform tehát nemcsak egyszerűen csökkentést jelent, bár most erről is szó van, és egész nyáron ezen dolgozunk. Hanem a reform azt is jelenti, hogy decentralizálunk, bizonyos döntéseket áthelyezünk a helyi közösségekhez. A cél a jobb működés, az átláthatóbb közigazgatás, a jobb döntések meghozatala, az egyszerű állampolgár életének megkönnyítése. És arról is szó van, hogy év végéig úgy kell átépíteni a kormányzati intézmények működését, hogy a fűnyíró elv december 31-ével véget érjen, és utána ugyanabból a fizetésalapról lehessen viszszaemenni egyes fizetésekkel oda, ahol a csökkentés előtt voltak, hogy másfajta bérpolitikát lehessen érvényesíteni.

► Lesznek további megszorítások is?

– Ami a megszorításokat illeti, én ezt az időre befejezettnek tekintem. Nem értek egyet azzal, hogy újabb megszorításokban gondolkozzunk. Az eddigi intézkedéseknek elégnek kell lenniük arra, hogy a költségvetést egyensúlyba hozzuk.

► Ebből a durván hat hónapnyi kormányzásból mit tart a legnagyobb eredménynek? És mi volt a legnagyobb kudarc?

– Ha visszagondolunk, alig több mint egy év telt el azóta, hogy tiltakozó nagygyűléseket szerveztünk a Székelyföldön a magyar szakemberek leváltása ellen. Az előzménytelenül nagy részvételt azt bizonyította, ez nemcsak az RMDSZ-nek, hanem az egész magyar közösségnek nagyon érzékeny pontja. A kormányzati szerepvállalással sikerült ezen a helyzeten lényegesen változtatni. Ma már megint jelentős számú magyar szakember van vezető tisztségekben a különböző intézményekben. Ennek egyik kiugró eredménye – amit nagyon hosszú parlamenti vitával tudtunk érvényesíteni – az, hogy a román közszolgálati rádióknak magyar elnöke van. Azt gondolom, ez szemléleti áttörés is. A másik eredmény, a decentralizációs folyamat beindítása. Minden bizonnyal nélkülünk is sor került volna az intézményi személyzetcsökkentésre, de a reformszándék sokkal kevésbé érvényesült volna. A decentralizációval egyébként így is elégedetlen vagyok, de mindenképp nekünk köszönhető, hogy az egészségügyben végigvittük a kórház-decentralizációt. Most az önkormányzataink feladata, hogy ha kevés pénzzel is, de bizonyítsák be: így jobban lehet működtetni az egészségügyi intézményeket.

► De tud-e még örülni az erdélyi magyarság olyan eredményeknek, mint az, hogy magyar a rádióelnök, vagy hogy magyarul oktatják a történelmet és a földrajzot? Meg tudja-e ezzel az RMDSZ nyugtatni a magyar közösséget, ilyen nehéz gazdasági helyzetben?

– Ezt a két célt nem szabad egymással szembe állítani. Szükség van arra, hogy az országban mindenki jobban éljen, ideértve a magyarokat is. A jólét célját nem lehet identitáscélokkal helyettesíteni. A kenyérgondokat az nem oldja meg, ha van magyar iskola, vagy ha beszélhetünk magyarul nyilvánosan, de ez fordítva is igaz: ha a kenyérgondjaink megoldódnak, attól még az identitási célok ugyanolyan fontosak maradnak. Tehát nincs igazuk azoknak, akik azt mondják: mindegy, hogy jól él az ember vagy rosszul, de magyarul élhesse az életét. De az sem igaz, hogy ha megfelelő életszínvonalat tudunk elérni, akkor már mindegy, hogy magyarul beszélünk, vagy románul. Ezt a két célt akkor szokták szembeállítani, amikor a kettő közül valamelyiket nem tudják kezelni, megoldani. Gazdasági válság idején a többségi nacionalizmusnak nagyobb a veszélye, mert ilyenkor szokás a kenyérgondokat elfedni túlfeszített nacionalizmussal.

► Húsz évvel ezelőtt az RMDSZ alapvetően érdekvédelmi célokat tűzött ki, és ezeknek a megvalósítását vállalta. Változtatásra szorult-e a politikai program?

– Valóban úgy indultunk, hogy a gazdasági program a céljaink kisebb részét tette ki. És én azt gondolom, hogy ennek továbbra is elsőbbséget kell élveznie az RMDSZ céljai között, mert a magyar identitás védelmét senki más nem fogja vállalni és képviselni helyettünk. Annyiban változott a helyzet, hogy az önkormányzatokban és a kormányban felelősséget vállaltunk, és ezért meg kell próbálnunk általános célokat is képviselni. De számomra a magyar identitás most is elsődleges, és ebben egyeseknek vitájuk van velem, ugyanis azt mondják: ma már eltolódtak

láció Pártja, és nem tudott eredményt felmutatni. A szlovákiai magyarok az eredményességre, és a feszültségek ellen szavaztak.

► Vagyis arra, hogy kormányon legyen, és ne ellenzékben a magyar képviselet, mégha szlovák-magyar is...

– Eppen ezért figyelmeztetem én is a saját kollégáimat: nem olyan egyszerű a mi politikai helyzetünk, hogy most azt mondjuk: megdőccent a kormány, és akkor futni kellene. Személy szerint jobban érzem magam ebben a pillanatban ellenzékben, csak-hogy az a kérdés: az RMDSZ nem kockáztatná-e azt, hogy fokozatosan ugyanolyan helyzetbe hozza magát, mint amilyenbe a Magyar Koalíció Pártja került? Mi jól meglennénk az ellenzékben, kétség-

► Ehhez rendkívüli parlamenti ülészakra lenne szükség, amit a tanügyminiszter, Daniel Funeriu már kért is... Nos, ha nem is a tanügyi törvény, hanem az ANI-törvény miatt, de lesz rendkívüli ülés az augusztusban. A Feddhetetlenségi Ügynökség működését szabályozó jogszabály tekintetében kulcsfigura volt Frunda György RMDSZ-szenátor, aki az egyik véglelet képviseli, a másikat mondjuk, hogy Monica Macovei volt igazságügyi miniszter. Ön szerint melyik tábor áll közelebb az igazsághoz?

– El kellene azért gondolkodni azon, hogy a szenátusban 115 szavazat volt, az ANI-törvény végleges változata mellett. Akkor most vagy az van, hogy minden szenátor, aki szavazott, kor-

hez, nem fogjuk tudni ezt a kérdést kezelni.

► A másik vetülete a kérdésnek az igazságszolgáltatás. Miért nem bíznak Romániában az emberek az igazságszolgáltatástól?

– Meg kell mondanom, a szenátorok és képviselők is, akik pedig védettebbek – bár csak látszólag –, valóban tartanak az igazságszolgáltatástól. Éspedig azért, mert az igazságszolgáltatás rosszul működik. Bírói ítéleteket tudnék idézni, amikor a törvényt teljesen szubjektíven értelmezik, vagy akár a törvényes rendelkezések ellenében születnek ítéletek. Például itt van a sokat vitatott makfalvi eset, ahol az RMDSZ-es többség leváltotta az alpolgármestert. Az alpolgármester bírósághoz fordult, és az ítéletábra igazat adott az alpolgármesternek azzal az indoklással, hogy fele plusz egyes döntéssel nem lehet polgármestert leváltani, mivel szerintük a törvény így rendelkezik. Csakhogy az a törvény, amely kétharmados többséget ír elő a polgármester leváltásához, évek óta megváltozott. Tévedni lehet, de a gond ott van, hogy ezt nem is siettek korrigálni. Azt pedig tűzzel-vassal fel kellene számolni, hogy preferenciális döntések szülessenek a közbeszerzésekkel kapcsolatban, meg kellene nézni, hol vannak itt a joghézagok. Az EU-s álláspontban, ami most megjelent, több gondot is felsorolnak, bár mi ebből most csak egyet foglalkozunk, az ANI-törvénnyel.

► Tusványos, EMEF-ülés – hogyan állnak most a magyar-állam ügyek? EMNT-vel, Fidesszel való viszony?

– Az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum tuznádi ülésén való részvétel bizonyítja: jó kapcsolatokat akarunk kiépíteni az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal, komolyan vesszük a magyar összefogást. És hát a Tusványos köztudottan Fidessz-tábor, s a jelenlétünk azt is bizonyítja, a Fidesszel is minél jobb kapcsolatra törekszünk. Kormány szinten ez már működik, több találkozónk is volt már, a meghívásomra itt volt Semjén Zsolt magyar kormányfő-helyettes, majd Martonyi János külügyminiszterrel is találkoztam. Ez tehát jól indult és folytatni kell, persze mindkét oldalról empátiára van szükség. Itt vannak mindjárt a problémák is, a Szülőföld Alappal kapcsolatosan nagyon sok panasz jelent meg, egyes erdélyi intézmények úgy érezték, belenyúltak a pályázatokba, és politikai szempontok szerint nyúltak bele. Én sem értem, egyes pályázatok miért nem kaptak támogatást, de remélem, csak kapkodásról van szó, és nem egyébről. Egyelőre nem akarom úgy foglalkozni, hogy itt politikai elfogultságok érvényesültek. De tagadhatatlan, hogy hozzám elég sok panasz érkezett, és ezt én sem hagyhatom szó nélkül.

Markó Béla RMDSZ-elnökkel, miniszterelnök-helyettesével a kormányzás első félévéről beszélgettünk

a hangsúlyok. Én ebben nem hiszek; a 90-es évekhez képest a munkánk csupán kiegyesült, összetettebb lett.

► A szlovákiai magyarság, úgy tűnik, más választ adott erre a kérdésre, hiszen egy szlovák-magyar pártra, a Hidra adta a voksát...

– Ami a szlovákiai helyzetet illeti: sokan figyelmeztettek, hogy Romániában is elindulhatnak hasonló folyamatok, és én ezeket a figyelmeztetéseket komolyan veszem. De az RMDSZ egy mérsékelt, kiegyensúlyozott, de ugyanakkor határozott, kemény érdekvédelmi szervezet, amelynek a politikájába eléggé beépült a többséggel, a haladó román erővel való együttműködés gondolata. Az RMDSZ-ben a félelmek eddig inkább arra vonatkoztak, hogy a radikális politikai programok elvihetnek tőlünk a magyar támogatás egy részét. A Szlovákiában történtek arra figyelmeztettek, hogy a másik oldalról is beelőzhetnek. Erre a jelenségre nagyon oda kell figyelni, és helyes válaszokat kell adni. Szerintem a helyes válasz az, hogy a szlovákiai magyarok egy eredménytelen politikát utasítottak vissza. Nem egy bizonyos fajta pártmodellre szavaztak, hanem az eredményességre. Négy éven át ellenzékben volt a Magyar Koa-

beesen próbálnánk egy radikálisabb retorikát megütni, de lassan arra ébredhetnénk, hogy az erdélyi magyarok másvalamit akarnak. Persze ebből egyesek csak azt érzékelik, hogy a kormányzati tisztségekbe kapaszkodunk...

► Az imént kérdeztem az elmúlt hat hónap kudarcairól is; a tanügyi törvényt például annak lehet tekinteni?

– A tanügyi törvény egyelőre félsiker és félkudarc. A képviselőházi vita kimenetele pozitív volt, szolidárisan szavazott a koalíció. A szenátusban is minden bizonnyal ki tudnánk ezt a szolidaritást alakítani, de ott az a gond, hogy az oktatási bizottságban nincs többségünk. Ennek következtében az ellenzék mindenféle indokkal a végtelenségig tudja ezt húzni. A baj az, hogy nem nagyon van eszközünk bevinni a törvényt a plenárisra; a képviselőházban volt eszközünk ezt ki kényszeríteni. A másik baj, hogy vesztítettünk nem csak két hónapot, hanem egy teljes tanévet, hiszen az oktatásban ugyebár minden a szeptemberben indul tanévhez kötődik. Ennek a tanügyi törvénynek egyébként messze a legfontosabb része a decentralizáció, és ezt talán még külön jogszabályként is el lehetett volna, el lehetne fogadtatni.

rupt, vagy pedig elfogadom azt, hogy valamilyen okuk volt ezt a törvényt ebben a formában megszavazni. Én azt szeretném, ha le lehetne ülni azokkal, akik ebben a kérdésben érdekeltek. Ki kellene alakítani valamilyen párbeszédet, el kellene jutni közös konklúziókra. Rendkívül nagy csúsztatás, hogy Frunda Györgyre kenjük azt, ami ennél sokkal bonyolultabb. Frunda György nem egyedül szavazta meg egy törvényt. Ha így dolgozunk, nem is fogjuk megoldani a korrupció problémáját, hiszen itt a probléma nem az, hogy Frunda vagy Monica Macovei így vagy úgy gondolkodik. Én azt hiszem, a romániai korrupcióellenes küzdelemnek nem az ANI a kulcsa, hanem csak annak jó vagy rossz eszüköze. Romániában meglehetősen nagy a korrupció, és ennek rendkívül sok oka van. Többek között a közigazgatás rossz működése, a bürokrácia. Ha ezt a bürokratikus dzsungelt nem verjük szét, akkor itt létrehozhatunk mindenféle intézményeket, nem fogjuk megoldani a problémát. Ha a közbeszerzéseknek nem tudunk radikális intézkedéseket hozni, ha nem tudjuk megszüntetni azt a gyakorlatot, hogy a cégek preferenciálisan jussanak állami megrendelések

Lap-top

A nap címe. Dan Diaconescu Romániája, Andrei Pleșu, *Dilema Veche*.

Magyarázat. Csodálatos cikk arról, miként ural és önt el mindent Romániában az undorító giccs, bunkóság, miként lehet egy szennycsatorna (Tükör Tévé) mérce és elnöki szócsó.

Megvan a nagy forgatókönyv. A PD-L-ben a táborok elszántan készülődnek fellépni az országos választmány jövő év elejére elhalasztott országos összefogásán. A *Cronica Română* szerint Románia felívelésére és a PD-L-kormány pályán tartására kétféle tervet dolgoztak ki, amelynek lényege mégis csak az, hogy a Boc-kormányok sikertelenségéért ne Traian Băsescu vigye el a balhét, hanem továbbra is mindent ő ellenőrizzen kormány-, parlamenti és intézményi szinten. A modrogani stratégia tehát a következő: 1. szeptemberben-októberben megtörténik az első – beharangozott, várva várt, – kormányátalakítás. Hat hónap – és a társadalmi elégedetlenség évig ugrása, a megszorítások nyomán elviselhetetlenül nehéz tél – után 2001 márciusában-áprilisában következik Boc menesztése és a bűnbakok feláldozása. Szép stratégia, kár, hogy ezzel véget is ér, és az intézkedésekről semmi sem derül ki belőle.

Remek termés. Hol jók, hol nem jók az *Academia Cațavencu* első- és utolsó oldalas karikatúrái – ezen a héten éppen jók. Íme: 1. „Egy nehezebb évben, amilyen az idej, min szórakoznak a románok? – Mint eddig is, egymáson.” 2. „Nem értek a mezőgazdasághoz, de úgy tűnik, idén a legszebben a TVA nőtt.”

Bónusz. És egy „civil” vicc ugyanonnan, ráadásul szintén Mardale zsenialitásának jóvoltából. Férfj és feleség: „– Szerencsétlenje, elvettél húsz évet az életemből! – És akkor nem kellene fiatalabbnak látszanod?”

A nap álhíre. (Átvett ötlet alapján.) Traian Băsescu elhatározta, hogy pártjának irányítását a „tisztá szárny” vezéralakjára, Monica Macoveire bízta. Szóba jöhetett volna Sever Voinescu és Cristian Preda is, de ők nem alkalmasak, mert „már két liter whiskey után kidőlnek”.

Minden napra egy mondás

„Tanulni és nem gondolkodni: hiábavaló fáradság; gondolkodni és nem tanulni pedig: veszedelmes.”
Konfuciusz

Természetes kiválasztódás

Horváth István

Hiába minden

Hallgattok, ti öngyilkosok - mit is mondhatnátok? Ugyan minek érdekelt volna engem, megérkezik-e Byrd kapitány? (...) Érdeklém én Byrd kapitányt? Őt a repülés érdekli. Én őt nem érdeklém – ő se érdekel engem.

Ezt feleli az öngyilkos – azért hát hallgass, haladás lelkes apostola, aki folyton az Emberről papolsz, a diadalmas Emberről, a győzelmes Emberről, holott Ember nincsen, csak emberek vannak, akik közül egy-kettő fent repül, magasan, a többi meg legszívesebben lelokné onnan, hogy a helyébe üljön. Hadd el a filozófiát, az összefüggéseket, úgyse érted az egészet – a kedélyes kocsmává összezsugorodott földgolyón folyik tovább a harc. Jönnek a repülőgépek, s egyre jönnek, nyugat felől, hozzák a harcos katonákat, az anyag fölötti győzelem boldog hőseit – mikor jön egy kelet felől, a boldogtalan lelkek orvosával?

Addig kár összefüggést keresni e tarka képek panorámájában. Ha Madách ma élne, az Ember Tragédiáját nem időben írta meg, hanem térben – egy óriási, szimultanista drámában, amelynek színei a földgolyó életének egyetlen napját ábrázolnák – és kiderülne, hogy ezen az egy napon, ezerkilencszázhuszonhét július elsején Ádám és Eva, a föld különböző pontjain, különböző alakban éppen úgy eljártsszák sorukat a gorilla-embertől az eszkimóig, mint ahogy eljártsszák az egymásra következő századok egymásra rakódó rétegei közt – hogy az Idő éppen úgy nem segít, mint ahogy nem segít a Tér –, hiába minden, az emberen csak az Isten segíthetne, ha akarna.

Karinthy Frigyes: *Kaleidoszkóp, 1928 (a Hátrálva a világ körül című kötetben)*

SZELLEMI DÉZÉS

Házat a magyarnak

Már nem sírhatunk, hogy az anyaország nem törődik velünk. Az új Fidesz-kormány eddig százszor többet beszélt az elrabolt területek magyarjainak segítéséről, mint korábban az összes. És intézkedések is születtek. Igaz, nem túl sok (s nem anyagi vonzatúak, inkább jelképesek vagy éppen lárifári), de akad köztük történelmi jelentőségű is, mint például a kettős állampolgárságra vonatkozó, vagy az a parlamenti határozat, amely kimondja: mindannyian a magyar nemzethez tartozunk! (Mellesleg, nem kevesen vagyunk határon túliak, akik eddig is tudtuk és vallottuk, hogy a magyar nemzet részei vagyunk.)

Az is bizsergetti szívünket, hogy Orbánék az összetartozást erősítő igazi magyart akarnak látni minden fontos poszton. Az elrabolt területek balga magyarjaként, azt hittük: nem csak Sólyom László, de a *Duna TV* elnöke is ilyen, hisz Cselényi László mandátumának öt éve alatt a *Duna* háromszor kapta meg a világ legjobb kulturális televíziója címet, hozzá a kis „forgó” hölgyeket. Tévedtünk, Cselényi is megy, helyére tuti, még igazabb magyar ül. Van mi-ből választani, mert kormányváltáskor se szeri se száma a konkra váró igazabbnál még igazabb magyarnak. Arról nincs értesülésünk, hogy Orbánék figyelnek-e Széchenyi intelmére: „Nem száj, hanem tett magyarokra van szükségünk!”

S jön a Magyarok Háza. Vagyis nem csak házat, házat is adnak a magyarnak! Nagy találmányként szólta róla a parlamentben. Egyik képviselő harcosan követelte, hogy ne csak Budapesten legyen Magyarok Háza, hanem minden jelentősebb városban, ahol magyarok élnek, így az elrabolt területeken is. Nem tudta, hogy van már ilyen, nem csak Nyugaton, de az erdélyi szórványban is, mert csak mondta, milyen nagy lesz a magyar összefogás általuk.

Talán mi, elszakított magyarok túlságosan a földön járunk, és nem tudunk úgy szárnyalni, mint az ilyen lelkes kezdeményezők, de például ott, ahol minden fontosabb intézményünk megvan – mint például Kolozsváron, Nagyváradon, Csíkszeredában, Komáromban – nem kellene ilyen költségre vernie magát szegény anyaországunknak, elvégre ott a magyar színház, iskola, templom, egyetemi kar, újság, könyvtár, ne adj isten RMDSZ-, MKP-, VMSZ-, EMNT-székház és annyi más. Mind magyar ház is, nem? (Talán Budapesten ezután néz az Országháza, hanem a Magyarok Háza mutogatják az vendégeknek?)

Segítsük, hogy inkább tartalmában, mint külső magyarkodásban váljanak magyarrá ezek az intézmények. Vagy csak arról van szó, hogy az új hatalom sok csicskása nem kapott még jobb posztot? Akkor nem szoltam semmit.

Sike Lajos

Hol kellene pénzt keresni?

Először is ott, ahol van. A nyugdíjasok zsebében inkább orvosságos dobozt, üvegcsét lehetne kutatni, de az utóbbi időben ezt is egyre kevesebb sikerrel. Az állami alkalmazottak zsebében inkább tartozások vannak, törlesztési való részletek, fizetni való kamatok stb. Ott sincs pénz. Persze vannak kivételek... A vámosoknál? – ott igen. Állami fizetésből élnek – és kacsalábon forgó villában laknak. Ők legalább viszik valamire. És a közlekedési rendőrök is feltalálják magukat. Büntetés helyett csúszópénzt inkasszálnak – jövedelmező és kényelmes munka. Még csak jegyzőkönyvet sem kell írni. Ha pedig több pénzt akarnak, akkor ... hajtási engedélyt adnak. Van olyan megyei rendőrség, amelyik erre szakosította magát. Le is bukott? Kivételek erősítik a szabályt.

És Istenem! Nincs haszon kockázat nélkül... Az egészségügyben is van még pénz. Nem a kórházak kasszájában, onnan eltűnt. Hanem a betegekkel foglalkozók zsebében; be-be-téved oda hol egy boríték, Zsehránszky István hol egy szürke, néha

több is ... hogy élesítse a látást, mármint a kórismekészítőket; hogy figyelmesebbé tegye a nővért; hogy ágyat szerezzen a betegnek, és orvosságot... Pardon, ez utóbbi már nehezebben megy; újabbán az orvosságot is a beteg hozza a kórházba; és az elemőziát is, mert ha nem, akkor gyógyulás közben éhen hal.

Újabbán pénzforrások buggyanak az oktatásban is. No nem fizetés formájában! – ez a vesztély még nem áll fenn. A tanügybe a pénz akkor jön be, amikor át kell menni egy vizsgán, meg kell szerezni egy diplomát, katedrát stb. Ha helyet kell találni az óvodában... És a szociális ellátás is pénzel – pénz formájában tejel –, minden más híresztelés ellenére. Így aztán különös lényekkel népesül be az ország. Vakokkal például, akik hajtási engedéllyel rendelkeznek; tornyos kis palotában lakókkal és luxusbarátban járkálókkal, akik havonta lelkiismeretesen felveszik a szociális segítyt. Íme, a népjóléti állam! Gondoskodik a gazdagokról. Mindezt egy beszélgetés juttatja eszembe, amelyet az *Adevărul* riportere folytatott La-

ura Codruța Kövesivel, Románia főügyészeivel. A beszélgetésből megtudhattuk – ha még nem tudtuk volna –, hogy a szervezett bűnözők paraván-embereket használnak. Politikusokat? Erről nem beszélt a hölgy, bár az utóbbi időben – lásd például a Voicu-ügyet – ez a gyanú is felmerülhet.

Mint megtudhattuk, paraván-ember lehet bárki, aki börtönbe megy egy kis pénzért, például, a bűnöző helyett. Vagy nem bűnöző cég alapításához adja a nevét. Hogy miért teszi ezt? Miért válik bűnrészessé? A nyomorúság miatt. Vagy mert nem is érti, hogy miről van szó... A bűnözők ugyanis biztosra mennek: azokat vonják be az üzletbe, akik magatehetetlenek – fogyatékosok, magára hagyott öregek, keresettel nem rendelkező, született munkanélküliek stb. És az igazságszolgáltatás örömmel veszi a lapot: Íme, egy bűnöző, akit rács mögé tettünk! Hatékonyak vagyunk! Teljesítettük a tervet...

Mert az igazságszolgáltatás is tervet teljesít, százalékra dolgozik. A szervezett bűnözéssel foglalkozó hivatal – a DIICOT –

Miért válik bűnrészessé?
A nyomorúság miatt.
Vagy mert nem is érti,
hogy miről van szó...

Még egy százalék kultúrára

A polgármesterek állami támogatást kérnek a művelődési intézmények társfinanszírozására

Kovács Zsolt

► Az önkormányzatok által eltartott művelődési intézmények állami társfinanszírozását kérik a polgármesterek. „A héten a brassói, aradi és csíkszeredai előljárókkal közösen találkoztunk Kelemen Hunor kulturális miniszterrel” – mondta tegnap sajtótájékoztatóján Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester.

Nem igazságos a jelenlegi támogatás

Az önkormányzati vezetők rövid és hosszú távú társfinanszírozási módszereket javasoltak a tárcavezetőnek. Antal Árpád szerint igazságtalan, hogy a gazdag városoknak egyetlen művelődési intézményt sem kell fenntartaniuk, mert azokat az állami költségvetésből működtetik, eközben más városokban, például Sepsiszentgyörgyön is, az önkormányzat saját költségvetéséből kell fenntartani ezeket az intézményeket. Antal Árpád példaként említette, hogy Kolozsvár egyetlen művelődési intézményt se kell eltartson, ugyanis azokat állami kasszából működtetik, míg a há-

romszor kisebb Arad négy kulturális intézményt tart fenn. A polgármesterek javaslata: a szaktárca minőségi szempontok szerint osztályozza a művelődési intézményeket. Szerintük a minisztérium annak arányában kellene társfinanszírozza az intézményeket – anélkül, hogy azok jogi státusa megváltozna –, hogy milyen az általuk kifejtett kulturális tevékenység színvonala. Antal Árpád szerint, ha például a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház több pontot ér el ezen a minősítésen, akkor logikus lenne, hogy több pénzt kapjon az államtól, mint a marosvásárhelyi színház, amelyet most száz százalékban a kulturális minisztérium finanszíroz.

Javaslatok hosszú távra

A Kelemen Hunorral tárgyaló önkormányzati vezetőknek konkrét javaslatuk is volt, a társfinanszírozáshoz szükséges pénzösszeg előteremtését illetően. Azt ajánlották, hogy az állam tartsa vissza a településektől a személynél jövedelemadó még egy százalékát, ugyanis számításuk szerint ebből az összegből országos szinten 158 mil-

Kivételt tesz a kormány a kulturális intézményekkel

A szerző felvétele

Mircea Băcală, Temes megye prefektusa (képiünkön), rendkívüli bejelentést tett tegnap reggel: a Boc kormány úgy döntött, hogy nem alkalmazza a 63/2010-es sürgősségi kormányrendelet előírásait a központi hatóságok által létrehozott kulturális intézmények esetében, akkor sem, ha időközben a városi vagy a megyei önkormányzatok kötelekbe kerültek. „Várom az új rendelkezés szövegét, amelyet a mai nap folyamán továbbítok a polgármesteri hivatalnak – nyilatkozta Mircea Băcală –, de biztos, hogy a temesvári Filharmónia, illetve a Magyar és a Német Színház a ki-

vételek közé tartoznak. Véleményem szerint ez a döntés rendkívül pozitív a háromnyelvű színház működtető multikulturális Temesvár számára.” A temesvári Banatul Filharmóniát 1947-ben királyi rendelettel, a Temesvári Állami Német és a Magyar Színházat minisztertanácsi rendelettel 1956-ban, illetve 1957-ben hozták létre. A kormányfő egy televíziós interjúban elmondta: a 63-as kormányrendelet alól kivételt képező kulturális intézményekben is lesznek leépítések a Művelődési Minisztérium által kidolgozott algoritmus szerint. (Pataki Zoltán)

lió lejes alap jöhetne létre, melyet a művelődési minisztérium a kulturális intézmények társfinanszírozására fordíthatna. Ebben az alapba minden önkormányzat tenne be pénzt, de csak az a város kapna vissza belőle, amelyben a legnívósabb művelődési intézmények működnek. Ezt a kulturális minisztérium bírálta el. A sepsiszentgyörgyi polgármester szerint Kelemen Hunor támogatná is ezeket a javaslatokat, de még meg kell győzni a közigazgatási- és pénzügyi minisztériumokat, illetve garanciát kell kérni arra, hogy ezt a pénzt valóban művelődési célra fordítsák.

...és rövid távra

A polgármesterek rövid távú javaslata az volt, hogy a szaktárca ne szabja meg a létszámkeretet azoknál a kulturális intézményeknél, amelyek hajdanán nem az önkormányzatok hozták létre, hanem csupán megőrökölték azokat. Ilyen esetekben ugyanis most az önkormányzatnak kellene az elbocsátásokról döntenie, annak ellenére, hogy az intézmény megalakítását nem ők szorgalmazták. ◀

HIRDETÉS

WWW.TUSVANYOS.RO

TUSVÁNYOS

NYÍLT LAPOKKAL!

2010. JÚLIUS 20-25.

21

INGYENES!!

21. század gazdaság nyelvi jogok madárcsicser

nemzetpolitika Kárpát-medence autonómia

ROLE CSÍK ZENEKAR
MAGASHEGYI UNDERGROUND HOOLIGANS
TÜNDÉRGROUND BIKINI PASO
RÚZSA MAGDI DEMJÉN FERENC

FŐSZERVEZŐK: KISEBBSÉGEKERT Pro Minoritate Alapítvány

A sajtófotók tükrében

MTI

► „Húsz évvel a magyarországi politikai rendszerváltás után eljött az ideje, hogy nemzeti és szociális téren is megtörténjen a rendszerváltás” – mondta szerdán Székelyudvarhelyen Tőkés László, az Magyar Távirati Iroda (MTI) fotókiállításának megnyitóján. Az Európai Parlament alelnöke a székelyudvarhelyi Művelődési Házban nyitotta meg az MTI Kor-képek – Rendszerváltás című tárlatát. Megállapította: „a magyarországi rendszerváltás közös a romániaival, hiszen e két ország sorsát hasonló mértékben befolyásolta”. Belénessy Csaba, az MTI stratégiai alelnöke a magyar nemzeti hírügynökség fotóriporterinek teljesítményét méltatta,

a rendszerváltás hűségese tükrében nevezve a kiállított fényképeket. Megállapította: ezek a fotók jól mutatják, hogy a közszolgálati médiának húsz évvel ezelőtt – hosszú évtizedek után – először volt lehetősége hiteles képet nyújtani az adott korszakról. A rendszerváltás és az Antall-kormány időszakát eleveníti fel a kiállítás, amelyet tavaly már megismert a magyarországi közönség, s amelyet az idén Erdély három pontján is láthatnak az érdeklődők.

Székelyudvarhely után szeptember másodikától Marosvásárhelyen a Bernády Házban lesz látható, október ötödiktől pedig az aradi vértanúk emlékére szervezendő rendezvénysorozat részeként tekinthető meg az aradi Nagyszínházban. ◀

A kiállítást Belénessy Csaba, az MTI alelnöke méltatta

Fotó: MTI

Táncba fordult Magyarlapád

Tamás András

► Több mint száz vendég érkezett idén is a Nagyenyedtől alig néhány kilométerre, a Maros és Küküllő összefolyásánál elhelyezkedő, vendégszeretetről, néptáncairól és dalairól híres Magyarlapádra, a július 25-ig tartó néptáncfesztiválra. A szervezők elmondása szerint a táncoktatás három szinten folyik, a kezdők, haladók és a gyerekek, profi táncosok irányításával magyarlapádi és környékbeli magyar, román és cigánytáncokat tanulnak. A napközben tanultakat minden este a táncszínházban gyakorolhatják, táncház után pedig ki ameddig bírja a Surgyé csárdában rophatja. A sátor-táborban, illetve a házaknál elszállásolt hazai és külföldi vendégek, a környékbeliekkel együtt szalonasztásra és bográcsosra hivatalos báró Bánffy Farkas fugadi kastélyparkjába, és bár a XVIII. századi kastélyt megviselte az elmúlt néhány évtized, a régi park szépségét néhány Matuzsálem korú fa idézi; a felújítás alatt álló kastély kétszáz négyzetméteres boltíves pincéjét a tábor idejére mindig feltöltik. Tegnap délután néhány szakavatott környékbeli borász bemutatója mellett borkóstolás, sajtókóstolás is volt. A tábort gálaelőadással és reggeli tartó táncfesztyűvel zárják. ◀

Lappanganak a szezonjárványok

ÚMSZ

„Vigyázzatok a gyerekekre, súlyos rotavírus van, majdnem az összes bukaresti kórházban, figyeljétek oda!” – drámai hangú, kisgyermeket nevelő szülők és hozzátartozók által terjesztett körlevél szerint Romániában egyre több gyerek fertőződik meg a súlyos hasmenést, kiszáradást okozó vírussal. Nem csak a rotavírus, a kólibaktérium, a szalmonella, és több, a kánikulában aktív kórokozó is riadalmat okozott az utóbbi hetekben: bár a „járvány” tényét egyetlen intézményben sem erősítették meg.

Árvíz után megelőzés

Gheorghe Lascu, a Maramaros Megyei Házi orvosok Szövetségének elnöke arra hívja fel a figyelmet, hogy az utóbbi hetek szélsőséges időjárási viszonyai kedveztek a fertőző megbetegedések terjedésének, az átlagosnál több jelentkező vírusos fertőzéssel ott, ahol a természeti csapások gondot okoztak. „A páradús levegő, a hirtelen felmelegedés mind-mind hozzájárul ahhoz, hogy ezen a nyáron a szokottnál is több legyen a megbetegedés” – figyelmeztet a szakértő, aki szerint fokozottan elővigyáz-

A szakértők szerint fél éves korig érdemes beadni a rotavírus elleni vakcinát

zatosnak kell lenni azokon a területeken, ahol a kiáradó víz sokáig pangott szabadon, mocsaras körzetek alakultak ki, akárcsak ott, ahol a kutakat érintette az ár. Ebben a térségben nem először jelent gondot a fertőző betegségek nem várt felbukkanása, az év első felében a Megyei Egészségügyi Igazgatóság például több, úgynevezett „kórházi” vírus terjedésére figyelmeztetett, és szigorította az ellenőrzést az érintett egészségügyi intézményekben. A

szülők körében riadalmat okozó rotavírus terjedésével és az állítólagos járványveszéllyel kapcsolatban a szakértők a megelőzés fontosságára hívják fel a figyelmet, ezek a típusú megbetegedések ugyanis biztosabban kivédhetőek, mint a téli fertőzések.

Banális, halálos

„Gyakran kerülnek az intenzív osztályra olyan gyerekek, akiket a mosatlan vagy

a rosszul tárolt élelmiszerek, zöldségek, gyümölcsök betegítene meg, a csecsemőknél egy átlagos hasmenés is órákon belül is súlyos gondokat okozhat” – figyelmeztet Monica Luminos a fővárosi Matei Balș Kórház járványtani főorvosa. „A rotavírus okozta megbetegedéssel is gyakran találkozunk, és nagyon sajnálatosnak tartom, hogy itthon a megelőzést szolgáló vakcina nincs benne az oltási protokollban. Franciaországban például

ezt az oltóanyagot alanyi jogon kapják a gyerekek” – magyarázza a szakértő, aki szerint az önköltségen beszerzett vakcina nagyon drága. „Mi 690 lejé költöttünk tíz hónapos kislányunk beoltására – meséli lapunknak Silló Edit székelyudvarhelyi szülő, aki a magyarországi tévéadókon futó oltáskampányokból értesült a védekezés lehetséges módjairól. „Senki sem figyelmeztetett minket arra, hogy van ilyen oltás, de amikor rákérdeztünk, kiderült, hogy nem is olyan nehéz beszerezni. A helyi patikákban rendeltük meg a kétadagnyi oltóanyagot, az első valamivel drágább, a másik kevéssel olcsóbb, attól függően, hogy melyik cég vállalta a beszállítást” – magyarázza a szülő, aki szerint megéri „befektetni”, mert többnapos, esetleg hetes kórházi kezelést lehet így elkerülni.

Figyelmeztetés nélkül oltanak

A házi orvosok véleménye megoszlik az oltásról. „A kedélyeket tavaly az influenzaoltás borzolta fel, sokan gondolták úgy, hogy valami titokzatos üzlet áll a vakcina mögött. Nekem nagy a felelősségem, hogy mit ajánlok a betegeknek, és mit nem,

mert könnyen az a látszat alakulhat ki, hogy kampányolok valamelyik gyógyszeres anyaggal, üzletek a gyógyszergyárak javára” – magyarázta lapunk kérdésére egy marosvásárhelyi házi orvos, de hozzátette: a lehetőségekre, és a veszélyek elkerülésének módjára mindig igyekszik felhívni a szülők figyelmét. A rotavírus oltása körül azért is jelentős az elbizonytalanodás, mert az idén tavasszal Amerikában a Gyógyszer- és Élelmiszerellenőrző Hatóság (FDA) egy időre felfüggesztette a csecsemők oltáskampányát, mert kiderült, az oltóanyag összetevője a sertésinfluenza egyik törzséből származik. Végül az FDA visszalépett, és újra széles körben oltani kezdték a gyermekeket. „Évente világszinten kétféle millió gyerek fertőződik meg a rotavírussal és 600 ezer beteg el is vesztünk emiatt. Tapasztalataim szerint 3 éves koráig minden gyerek legalább egyszer találkozik ezzel a fertőzéssel, de én azt javasolom, elsősorban azok a szülők fontolják meg az oltást, akiknek a gyereke közösségbe jár” – érvel Mariana Mica bukaresti gyermekorvos, aki arra figyelmeztet, a szájon át bevehető oltóanyag hatékony kortól fél éves korig alkalmazható. ◀

HIRDETÉS

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,1%
havi kezelési költség
0
hitelbírálati díj
4,99%
fix kamat
az első évre

Szeptember 30-ig még meggondolhatja

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,31% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró. Az ajánlat 2010. szeptember 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Meggondoljunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

A vakáció a MOL töltőállomásokon kezdődik!

Tankoljon vagy vásároljon nálunk, és minden 25 lej elköltése után akciós pontokat gyűjthet.

Az akciós pontokért cserébe kedvező áron juthat hozzá a strand- és háztartási kellékekhez 2010 július 7. és november 7. között!
Különleges ajánlat a MultiBonus-ügyfelek számára! Használja MultiBonus pontjait készpénz helyett az akcióban résztvevő termékek vásárlásakor!

www.molromania.ro

Gyűjtsön össze 20 akciós pontot, és jutányos áron választhat a Frottana törölközők és fürdőszobamerlekek közül.

Minden 125 lej értékű vásárlás esetén kedvező áron juthat hozzá a Diadora labdákhöz és tollaslabdaszettekhez, valamint a Frottana strandlepedőkhöz.

Árkedvezmények
71%-ig.

HATÁRTALAN LENDÜLET | www.molromania.ro

SZOMBAT

2010. július 24.

A nap filmjei

TVR 1, 21.10

San Antonio

Mivel a világ Nagyjaira terroristaveszély leselkedik, San Antonio felügyelő és csapattársa, Bérurier hadnagy azt a megbízást kapják, hogy egy brit palotában vigyázzanak a francia nagykövet biztonságára. Bérurier hanyagsága következtében (akit jobban érdekel, hogy kellemesen töltsze az idejét...) a felügyelő egy lépéssel lemarad a diplomata elrablását kitervelő különös olasz nő mögött.

RTL Klub, 22.35

Amerikai pite

Minden fiatal életében eljön egyszer a pillanat, amikor megpróbálja átélni a felnőtté válás legmeghatározóbb élményét. Jimnek és Chrisnek feltett szándéka, hogy még az érettségi előtt elveszítik a szüzességüket. Mivel az idő sürget, a nemes cél érdekében mindenki latba veti, amije van, más-más úton próbál közeledni kiszemelt példányához.

m1, 23.40

Szerelmem, Szarajevó

Esma egyedül neveli 12 éves lányát Szarajevó Grbavica nevű negyedében. A környék még mindig magán viseli a délszláv háború emlékeit, az emberek még mindig reménykednek abban, hogy halott családtagjaik holtteste egyszer előkerülhet. Az államtól kapott segélyből nehezen tudnak megélni, így Esma kénytelen egy éjszakai bárban munkát vállalni.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő

16.00 Híradó, Őtőrai tea. Megy a magnó, Súrlott grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.30 Térerő

9.25 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.30 Érintő

17.00 Arcvonások

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Borászok Toscanában

8.20 Kirakat (2009)

8.45 Élő egyház (ism.)

9.15 Kicsi Maciusz király

9.25 Traktor Tom

9.35 Oroszlánpapa és gyerekei

10.00 Cimborá

10.45 Hókusz-Pókusz

Cirkusz

10.55 Vissza Sherwood-ba! (sor.)

11.20 Az egyházi művészet kincsei

12.00 Rendkívüli

Kívánságosár

14.00 Isten kezében

14.25 Jókai Mór városai

14.40 Daktari (am. sor.)

15.35 Vannak vidékek

16.35 Füred ékkövei (dokumentumf.)

17.30 A Kleopátra-küldetés (dokumentumf.)

18.25 Rendkívüli

Kívánságosár

Benne: 19.00 Híradó, Sport hírek

Az est házigazdái: Varga Edit és Borsák Miklós

00.55 Lélek Boulevard

1.15 Dunasport Sportösszefoglaló

1.35 Híradó, Sport hírek (ism.)

2.05 Vannak vidékek (ism.)

3.00 Füred ékkövei (ism.)

TVR 1

7.00 Pro Patria

7.25 Az emlékek éneke... (ism.)

7.55 Jelek

8.25 Világszám

9.00 Noé bárkája

9.30 Expo Shanghai

2010 beszámoló

9.40 Disney Klub

10.35 Hannah Montana (am. sor.)

11.30 Nappalok és éjszakák

12.00 A Delta emberei (dokumentumfilm)

13.00 Profesionisták

14.00 Hírek, időjárásjelentés

14.20 A család sztárja

14.55 Forma 1: Német Nagydíj

16.20 Előtte és utána

16.30 Mioritza Niuz

17.00 Éltre szóló utazó

17.30 Zöld arc

17.35 Tévéenciklopédia

18.30 Népi hagyományok

19.40 Győzd le az árvizet!

20.00 Hírek, időjárásjelentés

21.10 San Antonio

(francia-olasz-angol akció-vígjáték, 2004)

22.55 A Simpson család

(am. rajzfilm sor.)

23.55 Modern vizor

1.25 Nappalok és éjszakák (ism.)

VIASAT 3

10.45 A szépség és a szörny

11.40 Segítség, gyerekeim vannak!

12.35 10 évvel fiatalabb

13.35 Sabrina, a tiniboszorkány (sorozat)

14.00 Jóbarátok (ismétlés)

14.30 Pimaszok (sorozat)

15.20 Tim Gunn

16.15 Topmodell leszek!

17.10 Szívek szállodája (sorozat)

18.00 Vészhelyzet (sorozat)

19.00 Amerika csillagai

21.00 Doktor House (sorozat)

23.00 Pókerarcok (amerikai krimi)

m1

6.50 Ma Reggel

9.00 Híradó

9.05 Sport hírek

9.10 Szezon 2010

9.40 Mesék

11.30 Sarah Jane kalandjai (angol sci-fi sor.)

12.00 Sötét jóslat (kan. anim. sor.)

12.25 Bali, az istenek szigete

13.01 Hírek

13.10 Kell egy csapat

13.40 Pompei (olasz filmdráma, 1. rész, 2007)

13.35 Szenes Színház

15.30 Hogy volt!?

17.55 Egy pofon, egy csók (magyar vígj., 1944)

19.10 Életképek (sor.)

20.30 Híradó este

20.50 Sport hírek

21.00 SzerencseSzombat - ÖtösloTLó és Joker sorsolás

21.40 Poirot történetei - Mrs. McGinty halott (angol krimi, 2008)

23.25 Hírek

23.30 Sport hírek

23.40 Szerelmem, Szarajevó (horvát-osztrák-német filmdráma, 2006)

1.20 Rajongó szerelem (dokumentumf.)

2.20 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.15 Teleshopping

7.00 Népi pihenőhelyek (ism.)

8.00 Miért ABC

9.00 Figyelem gyerekek!

9.35 Szabad a szembejövő sáv

10.30 IT Zon@

11.00 Az én költségvetésem

11.30 Ég és föld között

12.00 A mágikus kő (ausztrál film, 1999)

12.35 Balkáni szokások

13.35 Figyelem énekelünk!

15.00 Kaland és természet

15.30 A románok kincsei

16.00 Közelről a világ

16.30 Sikerkép

17.00 Gitárok ideje

18.00 Ki vagy doki? (angol kaland sorozat)

19.00 Fel az összes vitorlát (dok. f.)

19.35 Fel az összes vitorlát (román kalandf.)

20.30 Menedzsment lecké

21.00 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)

22.00 Hírek

23.10 Apátlan anyátlanak (amerikai-német-angol romantikus dráma, 2005)

1.15 Menedzsment lecké (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek

10.35 Rögbi Tri Nations 2010 (live)

12.15 Különkiadás

14.00 Skandenberg Onescu vs 300

15.05 American Gladiators

16.00 Mitica ligája (live)

18.00 Sport.ro Hírek (live)

19.00 Mitica ligája (live)

20.00 Purina Dog Challenge (live)

Sport.ro Hírek (live)

21.30 Wrestling SMACK

22.30 Local Kombar, Balkán

23.30 Fogadás a félelemmel

m2

6.45 Hajnali gondolatok

6.50 Ma Reggel

8.55 Hogy volt!?

10.30 MIÉRT?

11.50 Palackposta

12.30 Napló

12.35 Vörös Sári nótafelvételeiből

12.05 Natúra

13.25 Kézfogás

13.55 Koncertek az A38 hajón

14.15 Roma Magazin

15.20 Plusz 1 dimenzió

Portréfilm Kovács Alida fotóművészlől

15.50 Dzsungel hal (dél-kor. f., 2008)

16.45 Mindentudás Egyeteme

17.35 A hangszerkészítés mesterei

18.05 A négy páncélos és a kutya (lengyel sor.)

19.05 Anygalbörben (sor.)

19.35 Pecatúra

20.05 Mézga Aladár különös kalandjai

20.30 Sztársáv

20.30 Híradó este

21.25 Beugró

22.20 Egy pofon, egy csók (magyar vígj., 1944)

23.25 Poirot történetei - Mrs. McGinty halott (angol krimi, 2008)

1.05 Ez történt Ma Reggel (ism.)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)

7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés, Mi történik, doktor úr?

10.00 Késhegyen múló szépség(ism.)

11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)

12.30 Pro Motor (ism.)

13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

13.05 Az álcázás mestere

(amerikai vígjáték, 2002)

15.00 A mexikói (amerikai akció-vígjáték, 2001)

17.00 A hetedik tekercs (amerikai-olasz minisorozat)

19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor

22.30 A gyűjtő (amerikai thriller, 1997)

1.15 Az álcázás mestere (amerikai vígjáték, 2002) (ism.)

3.00 A gyűjtő (amerikai thriller, 1997) (ism.)

RTL KLUB

7.30 Top Shop

8.00 Kőlyökklub

Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék

11.00 Top Shop

11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!

12.30 A dadus (am. vígj. sor.)

13.00 RTL Klub Híradó

13.10 Autómánia

13.45 Nagymenők (am. sor.)

14.35 Forma-1 (élő) - Német Nagydíj - Hockenheim

16.25 Elveszett kincsek kalandorai

(am. kaland sor.)

17.40 Vakrepülés (am.-auszt. filmdráma, 1993)

19.30 RTL Klub Híradó

20.00 Fókusz Plusz Magazin

20.30 Tökös csaj (am. vígj., 2002)

Sz.: Rachel McAdams, Rob Schneider, Anna Faris

Utána: RTL-hírek

22.35 Amerikai pite (am. vígj., 1999)

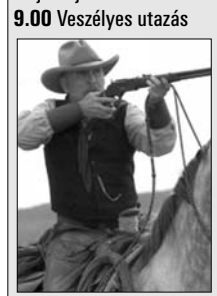
0.20 Godsend - A teremtés klinikája (am.-kan. thriller, 2004)

2.55 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés

9.00 Vesztélyes utazás

(kanadai-amerikai western, 2006), 2. rész

10.30 Hullámvásút (amerikai filmdráma, 1977)

13.00 Híradó

13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)

14.00 Robin Hood, a fuzeklik fejedelme (francia-am. vígjáték, 1993)

16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés

16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)

17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)

19.00 Híradó

20.30 Hajsza a kincs után (am.-orosz akciófilm, 2007)

22.30 Gonosz (am. thriller, 1998)

0.30 Hullámvásút (amerikai filmdráma, 1977) (ism.)

2.30 Hajsza a kincs után (amerikai-orosz akciófilm, 2007) (ism.)

TV2

7.00 Teledi Sámuel útján (ism. sor.)

7.25 Tv2 matiné

10.50 Mókás állatvilág

11.20 Szurikáták udvarháza

11.50 Doktorológia Leslie Nielsen módra

12.20 Két Testőr

12.50 Babavilág

13.20 A láthatatlan ember (sor.)

14.20 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sor.)

15.30 Doktorok (am. sor.)

16.30 Rejtélyek kalandorai (sor.)

18.30 Knight Rider (am. sor.)

19.30 Tények

20.05 Magellán

20.35 A múmia visszatér (amerikai kalandf., 2001)

23.05 Ütközetben eltűnt 3. (amerikai akcióf., 1988)

Közben: Kenósorsolás

1.00 Gyilkos hangyák (amerikai sci-fi, 2008)

VASÁRNAP 2010. július 25.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00 Hippolyt

Schneider úr a rendszerváltást követő években vált újjagdag polgárrá, szippantóautója szállítmányának révén "csinált aranyat". De Schneider a megszerzett vagyon ellenére megmaradt egyszerű kisembernek. A megszerzett pénz és a feleség azonban kötelez: "rangot" és mellé arculatot kell szerezni. Schneiderné tehát dönt: ha lakáj a divat, hát nekik is szükségük van lakájra.

TV2, 21.05 T4xi

Visszatér a bombasztikus duó. Az ifjú rendőr családapa, Emilian Coutant-Kerbalec és a sofőr Daniel Morales turbómeghajtású taxijával száguld. Jobban, mint valaha. A Luc Besson ötlete alapján és a Samy Naceri-Frédéric Diefenthal főszereplőpárossal készült T4XI a híres Taxi sorozat negyedik része. A népszerű filmfolyam az 1998-ban bemutatott Taxival kezdődött.

m2, 22.00 Szerelmi mámor

Sue, a csinos harmincas nő boldog kapcsolatban él. Legálábbis a látszat ezt mutatja. Szerető társa ellenére azonban mintha keresné az alkalmat, hogy kétes szerelmi kalandokba bocsátkozzon, melyben többnyire a vesztes áldozat szerepébe kerül. Úgy tűnik, nem akar tanulni a rossz példákól. Siketül hamarosan férjét is eltaszítja magától.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven
a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délköz
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Műsorism.
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Kórhinta, Zenenegyed
17.15 Rádióistentisztelet, református egyházi műsor
17.58 Műsorism.

DUNA TV

7.20 Különvélemény
8.10 Cimborá (ism.)
8.40 Mazsola és Tádé
8.50 Mirabella Mama házimozi
9.00 Zengő ABC
9.10 Mikor érünk már oda?
9.15 Főzés? Gyerekjáték!
9.30 Ebizagság
- Az ember legjobb barátja (am. családi film, 2000)
11.00 Szentmise közvetítés az Aracsi Pusztateplomból
12.30 "A magok oltalmára..."
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.35 Tavasz szonáta (magyar f., 1942)
15.50 A világ konyhái
16.20 Szerelmes földrajz
17.05 Afrika színei
18.05 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.15 Mansfield Park (angol f. dráma, 2007)
21.50 Divathét
22.20 Langeais hercegnő (francia-olasz f. dráma, 2007)
0.35 Dunasport
0.50 Joe Strummer (dok. f.)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
9.55 Disney Klub
10.50 Mond, mi fáj
11.30 A falu élete
13.00 Lark Rise to Candleford (angol filmsorozat)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 Ismerd meg a te Európádat!
14.55 Forma 1: Német Nagydíj
17.10 Zöld arc
17.15 Amerikai zenei díjkiosztó
19.25 Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Az utolsó mohikán (amerikai kalandfilm, 1992)
23.00 100%-ban garantált
0.00 Psych - Dilis detektívek (am. krimisor.)
0.55 Dánut S.R.L. - 1. rész (ism.)
1.45 Zöld arc (ism.)
1.50 Dánut S.R.L. - 2. rész (ism.)
2.50 Ismerd meg a te Európádat! (ism.)
3.20 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

9.00 Ki ugat a végén?
10.00 A szépség és a szörny 10.50 Mutasd a tényered! 11.50 Gigamad
12.15 Vészhelyzet (sorozat) 13.05 Szex és New York light (sorozat) 14.40 Három férfi és egy bébi (am. vígj.) 16.20 A Nagy Ó 18.30 Joey (sorozat) 19.30 Apám, a hős (fr.-am. vígj.) 21.00 Lehetetlen küldetés 22.00 A közellenség (am. thrill.) 0.10 Az utolsó belövés (am. film)

m1

9.00 Híradó
9.10 Fótér
10.05 Engedjétek hozzám
10.10 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.45 A sokszínű vallás
10.55 Református magazin
11.20 Református ifjúsági műsor
11.30 Útmutató Hitünk közös gyökerei
11.55 Szélrózsa
13.01 Hírek
13.10 Telesport - Sport 7
13.40 A csodálatos Mrs. Pritchard (angol vígj. sor.)
14.35 Halra magyar - Borból bográcsig
15.05 Hogy volt!?
16.55 Kórhinta Fesztiválkalauz
17.25 Hirtelen híres (német vígjáték, 2005)
19.00 Panoráma
19.30 Már egyszer tetstett!
20.30 Híradó este
21.00 Zsüti, a slágerkirály
22.00 Goldoni: A legyező
23.35 Kultúrház
0.30 Hírek
0.35 Sporthírek
0.45 McLintock (amerikai western, 1963)
2.55 Telesport - Motorsport
3.20 Panoráma (ism.)

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágius kő (ausztrál sorozat)
12.35 Kicsik órája
13.35 Asterix és Obelix: A Kleopátra-küldetés (francia-német vígjáték, 2002)
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Zene
18.00 Ki vagy doki? (angol sorozat)
19.00 Atlétika
19.35 Videóterápia
20.30 Fiatal vagyok, karriert építetek
21.00 Öslények kalandorai (angol kaland sor.)
22.00 Hírek, sport
23.10 Élni tudni kell (amerikai filmdráma, 2000)
1.05 Atlasz
1.35 Apátlan anyátlanok (amerikai-német-angol romantikus dráma, 2005)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 7.05 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Komolyan 12.00 Amerikai favágó bajnokság 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Pepsi Futbal 2010 (live) 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Mitica ligája 20.00 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 UFC 107: Penn - Sanchez 23.00 Wrestling WWE Superstars

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
9.45 Spuri (auszt. sor.)
10.10 Derek, a fegyverek (sor.)
10.30 Sarah Jane kalandjai (sor.)
11.00 Utánam, sráco! (sor.)
11.30 Életem története - Hans Christian Andersen (am. kalandf., 2. rész)
13.10 Katolikus krónika
13.40 A sokszínű vallás
13.50 Református magazin
14.15 Református ifjúsági műsor
14.25 Útmutató
14.55 Szélrózsa
15.55 Zenepercek
16.00 Női szemmel
16.25 Zodiákus
16.55 Császárjátogatás (magyar filmdráma, 1977)
18.30 Fenyő koncert a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon
19.45 Közeli, távoli, tájak
20.30 Mese
21.00 Híradó
21.25 Múlt-kor speciális
22.00 Szerelmi mámor (am. film, 2008)
23.25 A vihar mindent felkavar (francia dráma, 2006)
0.55 Beugró

PRO TV

6.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
10.00 A hetedik tekerics (amerikai-olasz minisorozat) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTv hírek

13.05 Ikrek akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (amerikai animációs sorozat)
14.00 A mexikói (am. akció-vígj., 2001) (ism.)
16.15 Robin Hood (kan.-német-angol-am. kalandf., 1991)
19.00 Hétfévi Pro Tv hírek
20.30 Die Hard 3. - Az élet mindig drága (amerikai akciófilm, 1995)
23.15 Támad a Nap (amerikai-kanadai katasztrófa film, 2005)
1.15 Die Hard 3. - Az élet mindig drága (am. akciófilm, 1995) (ism.)
3.30 Támad a Nap (ism.)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
11.05 Trendmánia
11.35 Hívjón! Játsszon! Nyerjen!
12.40 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó Déli kiadás
13.15 Dáridó Lajcsival Muzsika és szórakozás
13.45 A dadus (am. vígj. sor.)
14.15 Magyar autósportmagazin
14.30 Forma-1 (élő) - Német Nagydíj - Hockenheim A futam közvetítése élőben
Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.15 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.45 Kipurcant a főbérlőnk! (amerikai vígjáték, 2002)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Hippolyt (magyar vígjáték, 1999)
23.00 Támadás a Föld ellen (am.-kan. akciófilm, 2007)
Utána: RTL-hírek
0.50 Portré
1.25 Ha jönnek az idegeknek (auszt.-új-zél.-am. akcióthriller, 2001)

ANTENA 1

5.15 101 kiskutya (am. animációs sorozat)
7.00 Híradó, Sport
9.00 Fel az összes vitorlát (román vígjáték, 1976)
10.45 Robin Hood, a fuszeklik fejedelme (francia-am. vígjáték, 1993)
13.00 Híradó, sport
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sor.) (ism.)
14.00 Ügyefogyott ügyelő (amerikai vígjáték, 1998)
16.00 Híradó
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 Sztár Avatar - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó
20.30 Hamis szerelmi esetek - szórakoztató műsor
22.00 SuperBingo Metro

polis
1.00 Euforia Midnight Sun Tour
1.45 Az évszázad rablása (hongkongi film, 1987)
3.30 Az örökös (francia-olasz filmdráma, 1973)

TV2 TV 2

7.45 Tv2 matiné
Benne: Levelek Félixről, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Jumanji
11.20 Mókás állatvilág
11.15 Tv2 matiné
12.15 Stahl konyhája
12.45 Kalandjárat
13.15 Frizbi roadshow (show-műsor)
13.45 Száguldó vipera (am.-német sor.)
14.45 Célkeresztben (am. krimisor.)
15.45 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.45 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.45 Bilko főtörzs (am. vígj., 1996)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 T4xi (francia akció-vígj., 2007)
22.40 A Sakál árnyéka (am.-kan. akcióf., 1997)
Közben: Kenósorsolás
1.00 A szerelem gyűrűje (angol-kanadai-amerikai romantikus dráma, 2007)
3.00 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
3.50 Napló (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Shinzo
8.30 Shaman király
9.00 A hihetetlen Hulk (am. rajzfilm sor.)
9.30 A ház: építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Kandikamera
11.30 Levintza bemutatja
12.00 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 A Kiss FM-es sál
13.00 Hipnózis, az elme játéka
14.00 Focus Monden
14.30 10 éves a Krónika
16.00 Ebadda gorilla (amerikai vígjáték, 1998)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Nézd csak ki főz!
20.30 Veszekedés a konyhában (reality show)
22.00 Találkozás a sötétben - reality show
23.30 Tiniboszi (amerikai vígjáték, 1997)
1.30 Hírek, sport
2.30 Hipnózis, az elme játéka (ism.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Balaton Bike Fest (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés másként (ism.)
23.05 Hírvilág extra - Észak-Korea
23.05 Hírvilág extra
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
- Fellőtt golyók
7.00 Hogyan készült
- Airstream lakókocsi
8.00 Tomboló tornádók
9.00 Amerikai favágók
- Lázás munka
10.00 Bonneville, a sebességrekordok fővárosa
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Amerikai hotrodok
13.00 A túlélés törvényei - Csendes-óceáni szigetvilág
15.00 Amerika legőrültebb versenyei
16.00 Nyomon
- Halálos leckék
18.00 Hogyan készült
19.00 Harc az elemekkel
20.00 Tönkre vágva
- Őszvérek és favágók
21.00 Hogyan működnek a gépek?
22.00 Rács mögött külföldön
- Denis és Donald
23.00 Éljük túl a katasztrófát
0.00 Ross Kemp
- Gengszterbandák nyomában
1.00 Végzetes másodpercek
2.00 Trükkös tesók
- Föld alatti terepjáró
3.00 Cella-napló
- Ohio

KANAL D

8.30 Eltévedve Panamában
9.30 Édes, drága titkaink (am. sorozat)
10.30 Örül babysitter (am. vígjáték)
12.30 Hírek
13.30 Hope & Faith (ismétlés)
14.00 A hullámok urai (sor.)
14.45 Családi történet (török film)
16.30 A bohóc (német sorozat)
17.30 Vendéglő nálunk otthon
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.30 Légy a házastársam!
21.00 Ha jó vagy pénzt nyersz!
22.00 Apja lánya

HALLMARK

8.00 Isten háta mögött (am. filmdráma)
10.00 A rúzs színe (am. életrajzi film)
12.00 Kegyetlen valóság (am. filmdráma)
14.00 Fajdalmas emlékek (am. filmdráma)
16.00 Látomás (kan. thriller, 2006)
18.00 Jégheideg álmok (am. filmdráma, 2009)
20.00 Erica világa (kan. vígjáték sorozat)
22.00 Elrejtett bűnök (kan. thriller, 2009)
0.00 A médium (am. krimisorozat)

FILM+

8.05 Talpra, csajok! (am.vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Dirty Dancing - Piszkos tánc (am. dráma)
15.00 Bazi nagy gringó lagzi (kol.-am. vígj.)
17.00 Tökös csöves akcióban (fr. vígjáték)
18.35 Fedőneve. Pipó (anim. film)
20.05 Zsoldoskatoná (ol.-fr. vígjáték)
22.10 A sivatag vámpírjai (am. horror)
23.50 Tökéletes teremtmény (új-zél.-angol akciófilm)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája
9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 Hetedik menyország
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)
13.30 Ana másik arca (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Hetedik menyország (sorozat)
18.30 Mindörökké együtt (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Bíbor violák (amerikai romantikus dráma)
23.00 Viperafészek (sorozat)
0.00 Árulás (sorozat)

HÉTFŐ
2010. július 26.

A nap filmjei

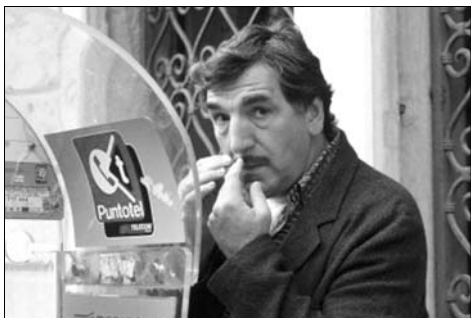
Pro Tv, 20.30
Amerikai álom

Két gengszter túsul ejt egy az államokba frissen érkezett, fiatal, olasz lányt. A bátyját, Lucát pedig arra kényszerítik, hogy lopott pénzüket magához véve szállítsa keresztül a szákmányt az országban. Luca hamarosan belebotlik egy szőke bombázóba, Cherie-be, aki szintén a maga bűnös múltja elől menekül. A szépség azonban – amint tudomást szerez a „szállítmányról” – meglép a táskányi zsozsóval.

DUNA TV, 21.30
Tolvajok hercege

Bo és Prosper testvérek, előbbi a rokonainál, utóbbi árvaházban él, míg meg nem szövik, majd öccsével együtt Velencébe utaznak. Ott találkoznak egy helyi tolvajjal és csapatával, akik szintén árvák. A két testvér hozzájuk csapódik, és úgy élnek, mint egy család, mígnem azt a megbízást kapják, hogy lopjanak el egy szárnyat, ami egy csodás körhinta eleme.

VIASAT3, 22.20
Pearl Harbor - Égi háború

1941. december 7. A második világháború fordulópontja, a történelem egyik legvéresebb csatája: a japán légierő megtámadta Amerika csendes-óceáni flottáját. A támadás számtalan áldozattal járt, hatalmas pusztítást vitt végbe: sokáig tartott, míg az amerikai hadsereg kiheverte a csapást, és felkészült a visszavágásra. Ez a film e támadás és csata története, de egyben három fiatal története is.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Isten kezében (ism.)
9.30 A szén - Egy ősi anyag a XXI. Században
10.40 Fabulák
10.50 Mirabella Mama házimozija
11.00 Dunáról fúj a szél
11.05 A dzsungel könyve
11.30 Zorro (am. kaland sor.)
11.55 Onkológiai kutatás-fejlesztés
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 Irány a strand!
16.10 Halld Izrael!
16.45 Heuréka! Megtaláltam!
17.15 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
18.05 25. szélességi fok Déltre (francia sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Tolvajok hercege (lux.-angol-német kalandf., 2006)
23.05 Sport hírek
23.10 SportAréna
23.55 Kézjegy
0.35 A világ ösvényei (ism. sor.)

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 Az első órában
8.00 Az ezüst vadló (anim. sor.)
8.30 Bizd csak Beaverre (vígj. sor.)
9.00 Átváltozás (ism.)
9.50 FIFA 2010, nyitókoncert
10.10 Zöld arc
10.15 Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
11.15 Ahogy elő van írva
12.05 Történelmi emlékek
12.10 Napközben
12.40 A világ hercegnői
12.50 A palota ékköve (sor.)
14.00 Hírek
14.50 Egyszerűen ízetes
15.30 Krónika
17.00 Az új paradicsomok
17.55 A zöld csapat
18.25 A világ hercegnői
18.30 A palota ékköve (sor.)
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Áldott jó nyomozó (am. sor.)
22.00 Egyék meg a kalcukukat! (angol vígj. sor.)
23.00 Egy házasság portréja (angol-új-zélandi minisor.)
0.00 Hírek
0.15 Zöld arc (ism.)

VIASAT 3

9.30 Gyilkos sorok 12.25 Psych 11.35 Testvérek (sorozat) 12.00 Kincsek a padláson 13.15 Segítség, szülő vagyok! (ismétlés) 14.05 A médium (ismétlés) 16.00 Gyilkos számok (ismétlés) 17.00 Alice új élete (sorozat) 18.00 Segítség, szülő vagyok! 19.00 A pokol konyhája 20.00 Jóbarátok (ism.) 21.25 Gyilkos számok (sorozat) 22.20 Pearl Harbor - Égi háború (am. film-dráma)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Párizsi jóbarátok (francia vígj. sor.)
10.50 A tudás hatalma - Európa nagy egyetemei
11.45 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
16.35 Hírek
17.45 Teadélután
18.40 Elit gimi (olasz drámasorozat)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 Kéfény
22.00 Török csel (orosz-bolgár háborús f. dráma, 1. rész)
23.55 Az Este
0.20 Hírek
0.20 Sport hírek
0.30 Memento
0.45 Teadélután (ism.)
1.40 Nappali (ism.)
Közéleti szórakoztató magazin
2.50 Blues - Jazz Fusion HD-ben

TVR 2

7.00 Mindig optimistán (ism.)
7.55 Győzd le az árvizet
8.10 Asterix és Obelix: A Kleopátra-küldetés (francia-német vígjáték, 2002) (ism.)
10.00 Hírek
10.20 Tengerparti találkozás
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Mindig optimistán (sor.)
17.00 Párizsi jóbarátok (francia sor.)
18.00 Euronews
18.10 Győzd le az árvizet
18.20 Ismerd meg a románokat
18.30 A világ városai
19.00 Starhunter 2300 (kanadai sci-fi, 2003)
20.00 Elisa lánya (olasz sor.)
21.00 Az oroszlánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
1.25 Élni tudni kell (amerikai filmdráma, 2000) (ism.)
3.10 Tengerparti találkozás (ism.)

SPORT.RO

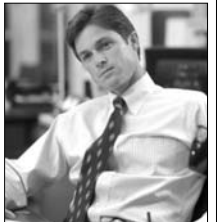
7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sportidő
14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk Vali Moraru-val 20.05 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Skandenberg SuperVendetta Oncescu (live) 23.00 Local Combat Superstars, Remy Bonjasky

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Thomas, a gőzmozdony
10.20 Dogstar, az eb-busz
10.45 Derek, a fenegyerek (sor.)
11.30 Slovenski Utrinki
11.55 Együtt
12.20 Van öt perce?
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Napló
14.00 Záróra
14.50 Pécs
15.20 Zenelánc
15.25 Mesélő cégtáblák
15.50 Kövess Nógárd kövein!
16.15 Eltűszentett birodalom
17.30 Bűvölet (olasz sor.)
18.20 Magyar rock (ism.)
19.15 Épített szépségek
19.40 Bob, a mester
20.05 Caterina és a lányok (olasz sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Yorkshire-i szívügyek (sor.)
22.30 A vadon bűvöletében (angol sor.)
23.15 Záróra
23.35 McLeod lányai (sor.)
0.20 Elit gimi (olasz sor.)
1.10 Török csel (orosz-bolgár f. dráma, 1. rész)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek
9.55 Könyvbemutató
10.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz sor.) (ism.)
11.00 Ikrek akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (am. animációs sor.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.30 Ne vessz csak! (am. vígj. sor.)
14.00 Tessék parancsolni!
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek
17.45 Szellemekkel sutto-gó (amerikai sorozat)
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Amerikai álom (olasz-kanadai film, 2005)
22.30 Pro Tv hírek, sport
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sor.)
0.00 Nyomtalanul

(am. krimisor.)
1.00 Amerikai álom (olasz-kanadai f. dráma) (ism.)
2.30 Pro Tv hírek (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 Hetedik menyország (sorozat) 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 13.30 Teleshopping 14.00 Ana két arca (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Predesztináltak (sorozat) 21.30 Analia másik arca (amerikai sor.) 22.30 Éjszakai történetek

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 06-91-33-55-33 Hívjón! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő
15.30 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
16.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.20 A szerelem rabjai (arg. sor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.10 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.45 Gálvölgyi-show
22.20 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
23.15 A rejtély (amerikai-kanadai thrillersor.)
Utána: RTL-hírek
0.20 Face the Pro - Közép-Kelet-Európai Póker Tournament
1.25 Reflektor
1.45 Nem szentírás (am. sor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Vakáció - Nicol és Alex műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.15 Hamis szerelmi jelenet (ism.)
13.00 Híradó
14.00 Titkok a paradicsomban (görög filmsorozat)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Madalin Ionescu szórakoztató műsora
19.00 Híradó
20.30 Az elveszett anthrax (amerikai akciófilm, 2000)
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.30 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rémrendes család (am. vígjáték sorozat)
1.15 Game Show: Smart Casino
2.10 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
2.45 Miami Vice (amerikai akció sorozat)

FILM+

8.05 Szent menedék (amerikai vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Egy szép napon... (angol filmdráma) 15.00 A Midsomer gyilkosságok (krimisorozat) 16.55 A rivális (kanadai filmdráma) 18.35 Világok harca 2. - Második hullám (amerikai akciófilm) 20.10 Légvörny 2. - Halálfelelem (amerikai akciófilm) 22.00 Karátos védelem (amerikai akciófilm) 23.40 A vér kötelez (amerikai thriller)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.20 Teleshop
12.55 A halott férj viszatér (kan.-angol-fr. f. dráma, 2005)
14.25 Kvízió
15.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Joshi Bharat
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
21.10 Aktív
21.45 Hóhullám (szórakoztató műsor)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (am. krimisor.)
Közben. Kenőrsorolás
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.40 Harc a túlélésért (am. thrill., 2008)
4.05 Magellán (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Testvérek (amerikai sorozat)
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Senki sem tökéletes
9.45 Tiniboszi (amerikai vígjáték, 1997) (ism.)
11.30 A szakértők
11.45 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.30 Aki tud, az nyer!
15.30 Senki sem tökéletes
16.00 Sherlock Bond, a kutanyomozó (am. családi vígjáték, 1994)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Nézdcsak ki főz!
20.30 Találkozás a sötétben - talk show
22.00 Focus Monden
22.30 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.15 Mondenii Show - Best Of
23.30 Szelíd Ben: A fekete arany (amerikai kalandfilm, 2003)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

KANAL D

8.15 Házasulandó fiam van 9.30 Ezüstszerelem (sorozat) 11.30 Ha jó vagy pénzt nyersz! (ismétlés) 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Orvosok 14.45 Árulás a családban 16.30 Légy az enyém 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Házasulandó fiam van 20.30 A sátor - szórakoztató műsor 21.30 1001 éjszaka (török sorozat) 23.00 Vigyázat, világvége! (amerikai filmdráma, 2007)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Balaton Bike Fest (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászlat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitáműsor újságírókkal
23.05 Ösök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

DISCOVERY

7.00 Motorkerékpár-építő VB
8.00 Újjáépítők
9.00 Hogyan csinálják?
9.30 Katasztrófa: ahogy én láttam
10.00 Piszkos munkák - Harangkészítő
11.00 Amcsi motorok - Saginaw Chippewa indiai törzs témájú motor
12.00 A gép lelke - Helikopterek
13.00 A túlélés törvényei
14.00 Ötödik sebesség
14.30 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült?
17.00 Állítólag... - Autó kontra eső
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Hogyan működnek a gépek?
20.00 Túlélés törvényei - Sierra Nevada
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
23.00 Hajtóvadászlat gyilkosok nyomában
23.30 Valódi helyszínelők
0.30 Futballhuligánok
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

HALLMARK

10.00 Kisvárosi gyilkosságok (sorozat) 12.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 13.00 Órangyal (sorozat) 14.00 Nash Bridges (sorozat) 15.00 Kisvárosi gyilkosságok (sor.) 17.00 Rejtélyek asszonya (am. krimi) 19.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 20.00 Nash Bridges (sorozat) 21.00 Órangyal (sorozat) 22.00 A szexbomba (am.-kan.-auszt. filmdráma) 2.00 Volt egyszer egy esküvő (am. vígjáték)

Július 23., péntek

Az év 30. hete és 204. napja, hátravan 161 nap

Ma **Lenke** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Lenke 19. századi magyar névalkotás a német (Lenchen) és a szláv (Lenka) névből. Holnap **Kincső** és **Kinga** napja van. Vasárnap a **Jakusok** és a **Kristófok** ünnepe. Hétfőn az **Anikókat** és az **Annákat** köszöntjük.

Évfordulók

- 1290-ben trónra lépett III. András magyar király, az utolsó Árpád-házi uralkodó.
- 1914-ben az Osztrák-Magyar Monarchia ultimátumot intézett Szerbiához (ennek visszautasítása nyomán, július 28-án a Monarchia hadat üzen, megkezdődik az I. világháború).

Vicc

A cigányt felveszik a fűszerraktárba őrnek. Pár nap múlva észreveszik, hogy eltűnt egy zsák fekete bors.

– Te Gazsi! Tegnapelőtt

még egy zsákkal több volt!
– Hát megették az egerek.
– De a bors az nagyon csíp.
– Esküszöm sirtak, de ették.

Recept

Erdélyi zakuska

Hozzávalók: 5 kg padlizsán, 5 kg piros vagy narancs színű nagy méretű paprika, 1 kg vörshagyma, 1 liter paradicsompaszta, 1 liter olaj, só, szemes bors, babérlevél.

Elkészítés: Vaslapon megsütöm a paprikát és a padlizsánt, majd lehúzom a héjukat. Ledarálom külön-külön mindegyiket. A hagymát apróra vágom. A zöldségeket külön-külön megdinszelelem 2 dl olajban. Mikor mind megdinsztelődött, egy edénybe összeöntöm őket, beleteszem a fűszereket és a paradicsompasztát. Pici cukrot is kell bele tenni. Addig kell főzni kevergetve, amíg olajos fényű nem lesz. Forrón csavaros üvegekbe teszük. A megmaradt olajat felforrósítom, és mindegyik üvegbe öntök egy kicsit, majd az üvegeket száraz dunsztba teszem.

A hatos lottó nyerőszámai:
29, 33, 6, 4, 12, 12.

Gondolatjel

Visky István rovata

A realizmusnak nem sok köze van a valósághoz. Aki realista, az nem feltétlenül a valóságban él. A valóság ugyanis mindenki számára mást jelent. Olyan ez, mint a félig töltött pohár esete, amit az egyik úgy lát, hogy félig tele van, a másik pedig úgy, hogy félig üres. Mindkét látás realista, és mégis homlokegyenest ellent-

mond egymásnak. Nem könnyű megragadni azt, hogy mi is a valóság. Akkor járunk a legrosszabb úton, ha a valóságot önmagunkkal összefüggőnek tartjuk. Minél inkább úgy tudunk tekinteni a körülöttünk lévő dolgokra, mint tőlünk függetlenek, annál realistábbak vagyunk. Az alázat a legbiztosabb út a realizmus felé.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Egy nagyszabású összejövetelre hivatalos, ahol végre sikerül kapcsolódnia. Önfeledten szórakozhat barátaival együtt.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Kissé szétszórt a mai napon. Beszélgetés során félreértésbe kerülhet valakivel, amit nagyon nehezen tud tisztázni.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Ha ruhát vásárol, kerülje extravagáns holmikat, maradjon a jól bevált divatnál. Egy rendezvényen kikapcsolódhat barátaival.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Továbbra is szerencsés bolygóállásra számíthat. Kárpótlást nyerhet a korábbi megpróbáltatásokért.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Saját házában, az Oroszlánban folytatja égi útját a Nap. Forróságot áraszt, szerelmi téren is Örüljön és élvezze felhőtlenül.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ellentmondásosan alakul a napja. Érdekes találkozásokra számíthat. Kezdeményezzen merészen, nem fogja megbánni.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Új terveinek kedvez a feltűnően tündöklő Vénusz. Megtanulta értékelni és élvezni a hétköznapokat, nem törődik az apróbb kellemtelenségekkel.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Csábítja egy kellemesnek ígérkező kaland lehetősége. Nyugalom! Nem kell mindenkét megszerezni és ágyba cipelni!

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Zavaros napok következnek, kiismerhetetlen célok felé fordulnak az emberek. Ha elbambul, eldübörög Ön mellett az élet.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A Bakba ér a Hold, és Önnek kellemes napja van. Egy rendezvény során alkalma adódik, hogy új barátokkal ismerkedjen.

VÍZÖNTÓ (I. 21.–II. 19.)

Kerülje a negatív beállítottságú embereket, akik állandóan csak panaszkodnak, és folytonos ellenségeskedéseikkel hátráltatják munkáját. Este olvasson sokat.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Idegessé, hogy több feladattal késedelembe van, és ha siet, hibát vétethet. Frissítse fel nyári ruhátárát néhány új holmival.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Derült, napos idő lesz, de a délutáni órákban már időnként erősen megnövekszik a felhőzet, és ott zápor, helyenként zivatar is kialakulhat átmeneti szélerősítéssel. Délután a csúshőmérséklet 27 és 31 fok között lesz.

A következő napok időjárása

Szombat
28°C
30°C
Nyugat felől egyre többfelé megnövekszik a felhőzet, és zápor, zivatar egyaránt előfordulhat.

Vasárnap
21°C
26°C
Gyakran lesz erősen felhős az ég. Többfelé várható heves eső, zápor, helyenként zivatar is.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	34°C	21°C
Brassó	26°C	15°C
Bukarest	31°C	18°C
Csikszereda	27°C	14°C
Kolozsvár	30°C	18°C
Marosvásárhely	31°C	17°C
Nagyvárád	33°C	18°C
Szatmárnémeti	31°C	17°C
Temesvár	33°C	19°C

Valahol Kelet-Európában

Horváth István

***	HARAP A HAL	PEST MEGYEI TELEPÜLÉS	SZÁMTANI MŰVELETET VÉGEZ	***	ÚJ-ZÉLAND AUTÓJELE	NAGY A SZERELMÉNI!	BUTÍTÓ BOR	TÉNY, INFORMÁCIÓ	TEJET KEZEL
ANGOL SÖRÖZŐ			MÁRCIUSI ÜNNEP						
TETŐ PEREME			TÁMLÁS KERÉVET			ÓGORÓG KARÉNEK			
CIFRÁZAT, ÉKÍTMÉNY					FRANCIA ÉNEKESNŐ (PATRICIA)				
ZÁSZLÓALJ (RÓV.)		FRANCIA ÍRÓ (EMILE) LETASZÍT			LIBABÓRI!		TÉMAZÁRÓ (RÓV.)		
***	TÖRÖK ZÁSZLÓ V.						ÍROTT ALKOTÁS		A MÚLT IDŐ EGYIK JELE
ALÓÉ ...; GYÖGY-NÖVÉNY	VILLANÓ-FÉNY				CSEPEREDŐ				ILYEN LABDA A PÓLO!
... MARS! (EREDJ INNEN)					ÖSSZEDÁS SZAVA				
JOGVÉGZETT KOZSOLGÁLATI ALK.					SZOKÁS, MODOR				
					IGEN, NÉMETÜL				
BELÜL LYUKAS!			FOLYADÉK FEJBEN						

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervezők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandát postai) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

r · a · d · i · o

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnapi legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 FM
www.agnusradio.ro
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

rtm
MAGYARORSZÁGI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
füjön csip
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Megúsztta a Loki Labdarúgás

T. J. L.

Izgalomban bővelkedő szerda esti összecsapáson a Debreceni VSC hazai pályán 3-2-re verte az északkeleti Levadia Tallint és 4-3-as összesítéssel jutott a Bajnokok Ligája harmadik selejtezőkörébe. A hazai 1-1 után a baltikumiai 1-0-ra vezettek, majd 2-2-re egyenlítették a debreceni stadionban, ahol Szakály 55. percben lőtte a győztes gólt. A Loki a következő körben a svájci bajnok FC Bázellel találkozhat, az első meccsre július 28-án kerül sor az újpesti Szusza Ferenc Stadionban. Futballdráma színhelye volt Helsinki, ahol a HJK a litván Ekranas ellen a 119. percben lőtt öngóllal jutott tovább. Poznanban az azeri Baku visszavágott a Lechnek az egy héttel korábbi 0-1-ért, de a lengyelek nyerték a büntetőpárbajt (9-8) és továbbjutottak. További eredmények: Ruzstavi (grúz)-Aktobe (kazah) 1-1 (tj: Aktobe, 3-1-es összesítéssel), Pjunik (örmény)-Partizan Belgrád (szerb) 0-1 (tj: Partizan, 4-1-es össz.), Jeunesse Esch (luxemburgi)-AIK Solna (svéd) 0-0 (tj: az AIK, 1-0-ás össz.), MSK Zilina (szlovák)-Birkirkara (máltai) 3-0 (tj: MSK, 3-1-es össz.), Sparta Prága (cseh)-Liepajas Metalurgs (lett) 2-0 (tj: Sparta, 5-0-ás össz.), Sarajevo (bosnyák)-Hapoel Tel-Aviv (izraeli) 0-1 (tj: Hapoel, 6-0-ás össz.), Rosenborg BK (norvég)-Linfield (északír) 2-0 (tj: Rosenborg, 2-0-ás össz.), Hafnarfjörður (izlandi)-BATE Boriszov (fehérorosz) 0-1 (tj: BATE, 6-1-es össz.).

Rajt előtt a Liga I

Ma kezdődik a román labdarúgó-bajnokság 93. kiírása

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Utoljára a Dinamo nyert Bukarestnek bajnoki címet, a 2006-2007-es idényben, s azóta a vidék képviselői nem mondanak le az elsősről: a Kolozsvári CFR két, az Unirea Urziceni egy bajnoki címet szerzett, a legutóbbi pontvadászatban pedig még dobogóra sem került fővárosi gárda.

A ma rajtoló bajnokságnak is a címvédő CFR 1907 a fő esélyese, s nem csak azért, mert a tavalyihoz képest 50%-kal nagyobb költségvetéssel, 15 millió euróval vág neki a sorozatnak. Páskány Árpád üzletember csapata szolid együttessé nőtte ki magát, amelynek trénera – most éppen az olasz Andrea Mandorlini – a bőség zavarával küzdhet ami a keretet illeti. A kolozsvári klubvezetés a szokottnál kevesebbet igazolt, viszont annál markásabbak új szerzeményei: Bjelanovics, Piccolo, Kivuvu és Diogo, no meg a hazaiak közül Rada és Hora neve nem ismeretlen. Hét trófea a legutóbbi három idényben: a „vasutasokkal” idén is kiemelten kell számolni.

Befutó lehet a múlt szezon másik két érmese, az Unirea Urziceni és a FC Vaslui is. Előbbiek csak három márkás leigazolással bolygatták meg az összeszokottság megnyugtató tudatát, de Marin,

Az első forduló részletes műsora

Ma: Sportul Studentesc–Oțelul Galați (16.30, *Gsp TV*), Pandurii Tg. Jiu–Unirea Urziceni (18.30, *Gsp TV*), Rapid–FC Vaslui (20.30, *Antena 1*). **Holnap:** Univ. Craiova–Kolozsvári CFR 1907 (18, *Digi Sport*), Temesvár FC–Besztercei Gloria (20.30, *Gsp TV*). **Vasárnap:** Kolozsvári U–Steaua (18, *Digi Sport*), Astra Ploiești–Dinamo (21, *Digi Sport*). **Hétfőn:** Marosvásárhelyi MFC–Brassói FC (18, *Digi Sport*), Victoria Brănești–Medgyesi Gaz Metan (20.30, *Gsp TV*).

Neaga és a francia Dalé máris remekül érzi magát Ronny Levy tanítványai között. Erősített a Vaslui is, a tapasztalatot immár a volt válogatott Daniel Pancu is képviseli. Temesváron gondok vannak, Marian Iancu háborúban van az önkormányzattal, a csapat bankzárait pedig pár napja zárolták.

A „bukaresti hármak” idén a Sportul Studentesc révén gyarapodtak, de Selymes Tibor csikói aligha szólhatnak bele a dolgokba, még akkor sem, ha a csapathoz visszatért Bălan és Varga. A szakemberek szerint a Steaua lehet a CFR legnagyobb vetélytársa. Victor Pițurcă egykori szövetségi kapitány gyakorlatilag kicserélte a keretet, lapzártáig 16 volt a távozó és 13 az érkezők száma. „Piți” maga mellé hozta, többek közt Jenei Imrét, aki ügyvezető elnökként segíti majd munkájában. Felzárkózott Pițurcă merész csapatépítési tervét Florin Marin, Adrian Bumbescu, Vasile Aelenei, Lucian Bălan, Mihail Maiearu, Ștefan Sameș és Radu Troi

is. Szakértelemben tehát nem lesz hiány, és az új játékosok is mintha máris beváltak volna, lásd a veretlen előkészületi meccsek sorát. Előrébb lépne a Ioan Andone edzette Dinamo és a Marius Șumudică irányította Rapid is, de e két esetben a játékosok jövés-menése inkább gyengített a kereteken.

A Sportul mellett feljutott három csapat a bentmaradást tűzte ki céljává. A saját pálya hiányában önkéntes gyulafelhérvári száműzésbe vonult Kolozsvári U 14 új szerzeménnyel dicsekedik, de bevásárolt a Marosvásárhely és a községi együttes, a Victoria Brănești is. Brassóból ellentmondásos hírek érkeznek, súlyos anyagi gondok vészjósló információi.

Galacon Dorinel Munteanu a tavalyinál jobb szereplést kíván, de hasonlóan gondolkodnak Besztercen, Craiován és az Astaránál, Ploiești-en is. Nem nézik jó szemmel a Curtea de Argeș élvonalbeli helyét megvásárolt Pandurii-t, a Târgu-Jiu-i együttesnek nehéz lesz a dolga e szezonban.

Röviden

Meglepő magyar vereség

Az olimpiai bajnok magyar férfi vízilabdaválogatott, nem kis meglepetésre, 11-8-ra ki-kapott a görög csapattól az olaszországi nemzetközi felkészülési torna nyitófordulójában. Dr. Kemény Dénes tanítványai kapkodóan játszottak, nem volt türelmük kidolgozni a helyzeteket, s egyéni hibák is közrejátszottak a sima vereségben. A csoport második mérkőzésén az olaszok 12-5-re verték az oroszokat. A magyarok lapzártánk után az oroszokkal játszottak, ma pedig a házigazda olaszokkal találkozhatnak.

Hockenheim – a válság jegyében

E hét végén ismét a Hockenheimring ad otthont a Forma-1-es Német Nagydíjnak, a száguldó cirkusz idei 11. futamának. Az anyagi gondokra való tekintettel a szervezők a Hockenheimringet és a Nürburgringet váltakoztatják, s idén ismét az erdőszéli aszfaltkígyón a sor. A pilóták 67-szer róják le a 4574 méter hosszúságú kört. Két szabadedzés pénteken, egyet szombaton rendeznek, s az időmérőre is szombaton kerül sor, 15 órától. A verseny vasárnap 15 órakor kezdődik, a *TVR 1* közvetíti élőben.

Román teniszvereségek

Nincs már román játékos az e heti tenisztornák főtábláin. Hamburgban, ahol 1.115 millió euró összdíjazású salakpályás ATP-viadal zajlik, az ismertetlen német Julian Reister 7-6, 6-4-re nyert a 12. helyen kiemelt Victor Hănescu ellen. Az ausztriai Bad Gasteinban, a 220 ezer dolláros WTA-tornán, Simona Halep 7-5, 1-6, 0-5-nél kényszerült feladásra a lett Szevasztovával szemben, miután megsérült a jobb válla. Ugyanazon a tornán az orosz Pivovarova 6-1, 2-6, 6-4-re nyert Raluca Olaru ellen.

A labdarúgó Liga 1 2010-2011-es idényének őszi műsora

I. forduló (július 23.)	II. forduló (július 31.)	III. forduló (augusztus 7.)	IV. forduló (augusztus 14.)	V. forduló (augusztus 21.)	VI. forduló (augusztus 28.)	VII. forduló (szeptember 11.)	VIII. forduló (szeptember 18.)	IX. forduló (szeptember 25.)	X. forduló (október 2.)	XI. forduló (október 16.)	XII. forduló (október 23.)	XIII. forduló (október 30.)	XIV. forduló (november 6.)	XV. forduló (november 13.)	XVI. forduló (november 20.)	XVII. forduló (november 27.)	
Buk. Sportul Studentesc–Oțelul Galați	FC Vaslui–Vásárhely	FC Rapid–Oțelul	Craiova–Temesvár	Rapid–B. Gloria	Temesvár–Brănești	Rapid–CFR 1907	Craiova–Rapid	Rapid–Brănești	Craiova–Kv. Univ.	Rapid–Astra	Craiova–FC Vaslui	Rapid–Pandurii	Rapid–Steaua	Rapid–Steaua	Rapid–Kv. Univ.	Rapid–Kv. Univ.	Rapid–Kv. Univ.
Pandurii Târgu Jiu–Unirea Urziceni	Steaua–Craiova	Vásárhely–Urziceni	FC Vaslui–Brassó	Vásárhely–Urziceni	Brănești–Astra	Vásárhely–Gaz Metan	Temesvár–Sportul	Vásárhely–Craiova	Temesvár–Rapid	Vásárhely–Temesvár	Temesvár–Kv. Univ.	Vásárhely–Sportul	Craiova–Oțelul	Craiova–Oțelul	Kv. Univ.–Pandurii	Vásárhely–Steaua	FC Vaslui–Pandurii
FC Rapid–FC Vaslui	Kv. CFR 1907–Brănești	Kv. Univ.–FC Vaslui	CFR 1907–Astra	FC Vaslui–Urziceni	Steaua–Temesvár	Kv. Univ.–B. Gloria	Temesvár–Sportul	Kv. Univ.–CFR 1907	Temesvár–Rapid	Temesvár–Rapid	Brănești–Vásárhely	Brănești–Vásárhely	Brănești–Urziceni	Brănești–Urziceni	FC Vaslui–Astra	Brassó–Sportul	FC Vaslui–Astra
Univ. Craiova–Kolozsvári CFR 1907	B. Gloria–Astra	Temesvár–CFR 1907	B. Gloria–Pandurii	Temesvár–CFR 1907	CFR 1907–Pandurii	Astra–Temesvár	CFR 1907–Vásárhely	Astra–CFR 1907	Craiova–Kv. Univ.	Astra–Pandurii	Astra–Vásárhely	Astra–Urziceni	Astra–Brassó	Astra–Brassó	Brassó–Sportul	Steaua–Gaz Metan	B. Gloria–CFR 1907
Temesvár FC–Besztercei Gloria	Gaz Metan–Temesvár	Astra–Gaz Metan	Gaz Metan–Pandurii	Gaz Metan–CFR 1907	B. Gloria–Vásárhely	Sportul–Brănești	B. Gloria–Brassó	Sportul–Astra	Brănești–Vásárhely	Astra–Pandurii	Astra–Vásárhely	Sportul–Rapid	Sportul–Kv. Univ.	Sportul–Kv. Univ.	B. Gloria–CFR 1907	Dinamo–Craiova	Dinamo–Craiova
Kolozsvári Universitatea–Steaua	Dinamo–Sportul	Sportul–B. Gloria	Pandurii–Dinamo	Pandurii–Dinamo	Gaz Metan–Rapid	Pandurii–Craiova	Gaz Metan–Kv. Univ.	Pandurii–Astra	Astra–Pandurii	Steaua–Sportul	CFR 1907–Brassó	CFR 1907–Urziceni	Pandurii–Vásárhely	Pandurii–Vásárhely	Dinamo–Craiova	Oțelul–Brănești	Oțelul–Brănești
Astra Ploiești–Dinamo	Oțelul–Pandurii	Pandurii–B. Gloria	Pandurii–Dinamo	Pandurii–Dinamo	CFR 1907–Pandurii	Urziceni–FC Vaslui	Gaz Metan–Kv. Univ.	Pandurii–Astra	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–FC Vaslui	Dinamo–Steaua	Urziceni–B. Gloria	CFR 1907–Dinamo	CFR 1907–Dinamo	Oțelul–Brănești	Urziceni–Temesvár	Urziceni–Temesvár
Marosvásárhelyi MSK–Brassói FC	Urziceni–Rapid	Pandurii–B. Gloria	Pandurii–Dinamo	Pandurii–Dinamo	Gaz Metan–Rapid	Urziceni–FC Vaslui	Gaz Metan–Kv. Univ.	Pandurii–Astra	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–FC Vaslui	Urziceni–B. Gloria	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–B. Gloria	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–B. Gloria	Gaz Metan–B. Gloria	Gaz Metan–B. Gloria
Victoria Brănești–Szászmedgyesi Gaz Metan	Urziceni–Rapid	Pandurii–B. Gloria	Pandurii–Dinamo	Pandurii–Dinamo	CFR 1907–Pandurii	Urziceni–FC Vaslui	Gaz Metan–Kv. Univ.	Pandurii–Astra	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–FC Vaslui	Urziceni–B. Gloria	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–B. Gloria	Gaz Metan–FC Vaslui	Gaz Metan–B. Gloria	Gaz Metan–B. Gloria	Gaz Metan–B. Gloria

A tavaszi idényből két fordulót előre hoznak, december 4-én a XVIII.-at, 11-én pedig a XIX.-et rendezik meg.

Bodor Pál nyolcvan esztendő

Vallomások térben és időben

Húsz szép esztendőm

– Valójában és a lelkem legmélyén kevésbé érdekelnek az ősök, csak kedves kuriózum számomra, hogy anyai ágamon, melynek nevét viselem, ott a zenekedvelő és Jénában meg Göttingenben okult matematikus és pomológus Bodor Pál, a Bolyai Farkas barátja, akinek gyümölcsészeti kísérleti kertjét (melyet temetőbővítésre az egyháza hagyott) tán ma is Bodor-kertnek nevezik az öreg kolozsváriak. Nagyon nem-Bodor apám is ott nyugszik most befogadtként, egy kínos temetés rossz emlékének szürke gyolcsába burkolva, annak tanúságául, hogy az osztrák Scheltzek és Geizerék meg a magyar Mikolák, Bodorok és különösen az európai magyar Lászlók, főképp a nemrég elhunyt kiváló László Dezső: bölcs ember. Mind ez, meg az első igazi újságírói éveim és egyetemista éveim teszik együtt, hogy bármit és bármennyit változhat, igazibb városom, ha már választanom kell, az, amelyben Gaál Gábort és Szabédit, Balla Károlyt és Földes Lászlót eltemettem, és ahová húsz félelmetesen szép esztendőmet eltemettem. Kolozsvár, ahol talán már nem lehetek többé igazán otthon, Kolozsvár, ahol érzelmeimet és gondolataimat ezüst kenőolajként gépezetekbe osztottam az Igazság nyomtatott hasábjai közé s főként hűtlen lapszerelmem, az Utunk nyomdabettű közé közel tizenhét éven át... (Bodor Pál: Önkényes szülőföldteremtés. Utunk Évkönyv 1974, 248. old.)

Két hónap alatt háromhavi norma

– Áthelyeztek az Előre című napilaphoz, ahol a főszerkesztő azt kérte, hogy havonta annyi flekket írjak, főleg riportban, ahány százaszt tartalmaz a fizetésem,

Fotó: Könyvhét, 2000

ne írjak a nemzetiségi kérdéstről, viszont nem kell bejárnom a szerkesztőségbe. Így 53 flekk lett a havi normám. Gondoltam, ha két hónap alatt háromhavi normát teljesítek, marad egy szabad hónapom regényt írni. Megírtam az Apám könyvét, befejeztem a Svájci villát, melyről a Böhlau Verlag erdélyi német tárgyú esszékötetében Balogh András professzor azt írta, hogy a magyar irodalom legjelentősebb regénye az erdélyi szászokról. Szépiróként ez a viszonylag csendes négy év volt életem legtermékenyebb időszaka. Visszatekintve mindenképp bölcsőbb lett volna a regényírásra koncentrálnom. Tévés-rádiós kinevezésem évében, 1970-ben töltöttem be negyvenedik életévemet. Ötvenhárom évesen jöttem vissza Pestre...

Hat regényem jelent meg, ezekből három ha jó. Igen, állandóan nyüzögtem, kezdeményeztem, szerveztem, kritizáltam, fontoskodtam. Sajnos, ilyen a természetem. (Matkovich Ilona: Egy kivándorló bevándorló. Magyar Narancs, XXI. évf. 35. szám, 2009. 08. 27)

Írásba menekülve

– Szüleim is írtak, anyám verseket közölt a Színházi Életben, s haláláig kétségbeesetten rossz regényekkel ostromolta a kiadókat. A Panni című meg is jelent. Szinte menekültem az írásba. Azt a látszatot keltette, hogy igazságot tudok szolgáltatni. Az írott szó hatalmába vetett naiv hitem innen származik. Az állandóan megalázott kamasznak, aki voltam, az írás a szemé-

tőségében dolgozott. 1951–67 között belső munkatársa volt az Utunk folyóiratnak, majd az Irodalmi Könyvkiadó magyar részlegének főszerkesztőjeként és a Kriterion Kiadó főszerkesztőjeként tevékenykedett. A bukaresti televízió magyar nyelvű adásának léte is az ő nevéhez fűződik: itt 1970-től 1979-ig dolgozott, az azt követő három évet pedig az Előre munkatársaként töltötte.

Névjegy 3

Bodor Pál főbb művei: *Két arasszal az ég alatt* (lírai röplapok, 1961), *Égetett agyag* (versek, 1963), *Tengerpart az udvaron* (riportok, 1964), *A meztelen lány* (versek, 1969), *Monológ zárójelben* (röplapok, 1971), *Add magad hozzá a világhoz* (intarziakötet, 1975), *A lány, aki nincs* (két kisregény, 1975), *Kék folt* (1979), *Svájci villa* (1985), *Haldoklás anyanyelven* (1987), *Az olvasás ihlete* (1988), *Hazába kiáltott szó* (1989), *Hogyan kell kastélyt építeni?* (1989), *A hisztéria szükségállapota* (1990), *Erdélyi portrék* (1991), *Apám könyve* (1994), *DIURNUS*, 365 jegyzet a régi Magyar Nemzetben (2004), *A kíváncsiság mestersége* (2004), *Búcsúlevél nincs* (2005). Jelentősek irodalmi fordításai románból és németből is. Díjai közül: Déry Tibor-díj (1988), Opus-díj (1989), Szabó Zoltán-émlékdíj (1994), Aranytoll (1996), Kisebbségért Díj (1996), Pulitzer életmű-émlékdíj (1997), Szabad Sajtó Életmű-díj (2003), Simonyi-díj (2006); Romániában az Írószövetség költészeti díja (1969) és prózai díja (1981).

kiadta Magyarországon az Apám könyvét, Bodor Pál egyik legfontosabb művét, akkor, ellentétben az erdélyi kiadással, kihagyták a kötet elejéről a verseket. Pedig itt vannak azok a versek, melyek Bodor Pál valóságából a legtöbbet tárnak fel, melyek, ha csak kommentárok is, úgy kommentár-voltukban feltáru- ló kapuk a megértés tágas termeibe... Az évek mögött egy élet térképe húzódik – hegycsúcsaival és völgykalanjaival. Amikor megjelenik a Magyar Nemzetben közölt Diurnus-jegyzetek válogatása, Lengyel László ezt írja az előszóban: „Diurnus példát mutatott arra, hogyan kell áttörni nemcsak a közöny, az érdektelenség és az írástudatlanság vastag falát, hanem arra is, hogy kell az ezerarcú közönségnek írni.” – és ez máig aktuális. Mert amiről itt beszélt – Magyarországról, Erdélyről, kisebbségi létről, irodalomról, életéről, globális lehetőségekről, katasztrófákról, és saját családjáról – az egy, az irodalomban benne élő, teljes életű embert mutat föl, aki mellé nekünk, fiataloknak, alkalmanként, újra és újra, le kell kuporodni, s figyelni, hallgatni és tanulni. (Weiner Sennyey Tibor: Teljes élet. Beszélgetés Bodor Pállal otthonában. Irodalmi Jelen, 2009. július)

Egyetlen mondat

– ... Nem könnyű vele dolgozni. A szenvedély ismerve a mértéktelenség. Ennek arányvesztettségét bajosan viseli el a közvetlen kisközösség, de a szenvedély öntörvényei kéréltetlenek. Túlzásai néha megmosolyogtatók, máskor bosszantók, de aki dolgozni akar és nem pusztán jelen lenni, aki teremteni akar és nem pusztán egyetérteni, aki változtatni akar és nem pusztán elpiszmogni a nyugdíjkorhatárig, annak sohasem árt, ha valamilyen megfertőzi abból a partalan szenvedélyből, amely Bodor Pál minden évkörére, pályaszakaszára, de minden sorára is oly egyértelműen és töményen jellemző. Mintha egyetlen mondatot írna folyton-folyvást: versben, prózában, publicisztikában, egyetlen, szenvedélytől fűtött mondatot, amelyet csak a megtanult szabályok és elfogadott konvenciók kényszerűségei torpantanak meg itt-ott a központozás gátjaival, de az irány szenvedélye elsodorja őket, mint a bőszerű ár fékezhetetlen indulata. (Szász János: Röplapkísérlet a szenvedélyről. Igaz Szó, 1980 / 7.)

Folytatása a 2. oldalon

Névjegy 1

Bodor Pál Budapesten született 1930. július 28-án. Egyetemi tanulmányait Bukarestben és Kolozsváron végezte, miközben több napilap szerkesztőségében is dolgozott. 1946-tól a Gaudeamus temesvári diáklap szerkesztője volt, majd a Magyar Népi Szövetség bukaresti lapjának és a Romániai Magyar Szónak volt a munkatársa, 1948-tól 1951-ig pedig a kolozsvári Igazság szerkesz-

Névjegy 2

A Romániában töltött időszak (1936–83) után Bodor Pál Budapesten telepedett le. A Magyar Nemzet rovat szerkesztője lett, Diurnus álnéven vezetett évekig napi jegyzetrotatot, 1991-től pedig a Népszabadság főmunkatársának számít. A Magyar Nemzet Alapítvány kuratóriumának elnöke (1990. augusztus–október), a Budapesti

Média Intézet főtanácsadója. 1989-től 1994-ig a MÚOSZ elnökségi tagja, 1991–93 között elnöke. Az Európai Újságírók Szövetsége magyar tagozatának elnöke. Az Írószövetség választmányának tagja. Jelentős prózaíró is. Verseit fiatalkori eltévelyedéseknek nevezi, ám azok az erdélyi költészet sokszínűségének sajátos összetevői.

Bodor Pál árnyékában

Meg-megugró vérnyomással, elszoruló torokkal és erőteljes „déja vu” élménnyel araszoltam végig a nyolcvan éves Bodor Pál életútját, vívódásait és megvallásait tartalmazó forrásokon, sajtóanyagokon. Hiszen, egy évtizedet leszámítva, szinte ugyanazokat a történelmi kaptatókat, kanyarokat, reményeket, csapdákat és kezesítéseket kellett meg tapasztalnunk, néhány évig pedig ugyanannak a napilap-gályának voltunk a láncra vert evezősei, s a sors fintoraként nekem, a fiatalabbnak osztották le feladatuként, hogy az ő könnyen kihordott, havi 53 flekkjét – nem egyszer volt az jóval több is! – nyomdakész állapotba igazítsam. Sok kétségét, gyötrelmét, életbuktatóját a magam során szintén megéltém, és mondhatom, hogy bár, mint minden alkotónak, a kiválás, a kitörés a legfőbb

törekvésünk, nincs szabaddulás a párhuzamosságoktól, ismétlődésektől, visszajátszásoktól. A közösségnek szándékozott társadalomban a közösségi élmények és tanulságok valahogy erőteljesebbek és kaptatósabbak. Néha meg is kísértett az az érzés, hogy otthonos, bensőséges tájakon járok, miközben régi és új kiadványokban, közlésekben és könyvekben Bodor Pál életművének meghatározó csomópontjain igyekeztem fogást találni. Mintegy tíz évvel ezelőtt voltunk utoljára elérhető, kézfogásnyi közelségben, a bukaresti Magyar Kulturális Intézet rendezvényén, akkor készültek a Romániai Magyar Szó számára az itt látható archív felvételek. E találkozás megerősítette számomra, hogy a Bodorról alkotott és őrzött képünk tartósan megbízható.

Egyik kötetét (Elszaporítottak a kenguruk. Karcola-

Archív felvétel Bodor Pál fiatalkori román irodalmi kapcsolatairól: Nicolae Labiş (baloldalt) és Tudor Arghezi (jobbról a második) társaságában (középen)

tok, röplapok. Dacia, 1982) dedikációjával őrzöm, benne a szerzőre oly jellemző törekvést kifejező szabadkozással: „Tudom, az írás nem

jobb attól, ha rövid. Ámde a helyszűke és a miniaturizálás korában a rövidség nem hiba. Én legalább röviden untatom olvasóimat.” Egy

biztos: Bodor mindig fel tudta kelteni a közérdeklődést. Akkor is, ha nem volt éppen mindig rövid lére eresztve a mondanivalója...

Az emlékezésnek létezik kézenfekvőbb, bejáratottabb útja is: megszólaltatni, nyilatkozásra bírni a mai Bodor Pált, hogy ő mondja el, becsülje fel, ő foglalja össze életútjának tanulságait. És ezt, gondolom, meg is teszik majd azok a fórumok, amelyek félig-meddig mostanában jutottak el oda, hogy meg- (és fel-)ismerjék az író, a költő, a publicista Bodor Pál irodalom- és művelődéstörténeti szerepének valóságos súlyát. Tájjainkon az efféle jegyzés és számon tartás nem mai keletű, sokáig irodalma van Bodor Budapestre költözéséig, és, kisebb üzemzavarokat leszámítva, töretlen. Erről szól rendhagyó születésnap-i összeállításunk. Nem csupán gesztus, nem csak baráti köszöntés, hanem szembenézés és számontartás – egy pálya józan emlékezete.

Cseke Gábor
(a szerkesztő vallomása)

Vallomások térben és időben

Folytatás az 1. oldalról

Ki mit tanul a kiadóban?

– Miként hatott a kiadói munka írói alakulásomra? Azon kívül, hogy íróilag talán mit sem alakultam, igen érdekesen. Megtanultam, hogy egyes szerzők milyen fölényes-gondtalanul, az irodalom, az olvasók és önmaguk iránti tiszteletlenséggel képesek odavetni a szerkesztői asztalra a tupirozott és trehány kézírataikat. Megtanultam, hogy ahány irodalmi munkaközösség, annyi irodalmi érték-hierarchia. Megtanultam, és részben a saját bőrömmön, hogy nincs gyilkosabb pusztítója az írónak és az írásnak a visszhangtalanságnál, és nincs semmi, ami erő adásban, a maximális teljesítmény kihegedülésében följérne az elismeréssel, mégpedig lehetőleg, az azonnalival...! Megtanultam, hogy íróink döntő többsége sokkal kevesebbet dolgozik, mint amennyi munkával önnön tehetségének tartozik. Megtanultam, hogy a kiadói szerkesztő hatásköre virtuálisan sokkal nagyobb, mint amekkora a mai tevékenysége – és sokkal kevesebbet szabadna dolgoznia a kézíraton, mint amennyit (hol a szerzők hanyagsága, hol saját szerepének félreértése miatt) dolgozik – egészen a társszerzésig...! A magam számára pedig megtanultam – és nagy könnyelműség ezt kimondani a nyilvánosság előtt –, hogy az írás végül is ezerszer fontosabb a szerkesztésnél és szervezésnél – hacsak nem zseniális szervezőről-szerkesztőről van szó, aki viszont írónak csak ezredrendű... Azt

hiszem, bizonyos „rotációval” kellene vállalni azokat az – írósgátot és írást kiszorító – közéleti-szerkesztői feladatokat, amelyek elvégzése nélkül persze nincs irodalom, de amiket egy pillanattig sem szabad átengedni

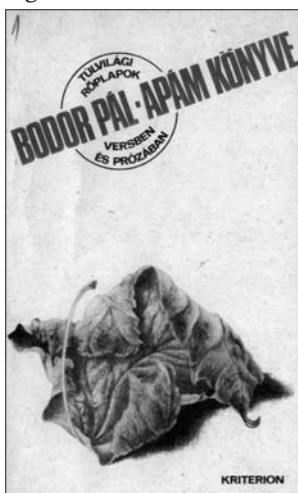

azoknak a bölcs dilettánsoknak, akik rájöttek már arra, hogy érvényesülésük egyetlen módja a hangos szereplés. Ezek azok a léghajóemberek, akik annál magasabbra emelkednek, minél többet hajítanak el a rájuk háruló valóságos és nemes terhekből... (Huszár Sándor: Az író asztalánál. Beszélgetések kortárs írókkal. Bodor Pál. Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1969)

Nagynak érzett kalap

– Mindig úgy éreztem, nagy a kalap, amely alá beállítottak. Legalábbis Gaál Gáborra vagy hozzá fogható egyéniségre méretezték. Szédtető mélységek nyíltak meg alattam, ha arra gondoltam – és nem tudtam mátra gondolni –, hogy egy nemzetiség szellemi közérzete függ attól, sikerül-e valamit megoldanom... Az, hogy tisztségem-

nél fogva alkalmam volt részt venni egy egész sor fontos megbeszélésen, így az 1968-as emlékezetes találkozáson, amelyen az önálló nemzeti kiadó felállítását és új művelődési hetilap, nemzeti-tévé műsor stb. indítását

javasoltuk – már messze túllép az én személyemen. Egy közösség képviselője voltam, amely rám bízta, hogy ugorjak; szerencsére, akkor sokan ugrottunk. (Gálfalvi György: Arcképek – Bodor Pál. Igaz Szó, 1980 / 7. sz.)

Elsüllyedt világirodalom

– Az irodalomhoz nem volt szerencsém. Csak az újságírás. Ezt mondják a kritikusok. Ha időm lenne, megírnám a szerencse irodalomtörténetét. A szerencsések és a balszerencsések irodalomtörténetét. Mert önállító babona, hogy a valódi érték, a valódi tehetség mindenképpen utat tör magának. Olykor az az érzésem, hogy az ismert irodalomtörténet mögött és alatt van egy második, elsüllyedt, ismeretlen, ugyanolyan értékű világirodalom is. És hiszem, hogy

nemcsak abban játszott szerepet a szerencse, hogy mi került a köztudat ingerküszöbe fölé – hanem abban is, hogy mi nem született meg. Van egy harmadik elsüllyedt világirodalom, egy harmadik láthatatlan világiro-

dadalom: a meg nem született remekművé... (Bodor Pál: Nem babonára megy a játék. Utunk Évkönyv 1980, 99. old.)

Önértékelés – harminc évvel ezelőtt

– Azt hiszem, helyzetemet, az irodalmi köztudatban rólam beidegződött képet Kántor és Láng irodalomtörténetének rám vonatkozó néhány sora tükrözi a legpontosabban, s meg kell mondanom, hogy ez csak árnyalatokban tér el attól a képtől, amit magamról képzelek... Elfogulatlanul be kell vallanom magamnak, hogy cáfolhatatlan értékű remekművet nem írtam, s ha könyveimet meg nem történtenek tekintem, semmit sem veszít az irodalom! Az persze kissé zavar, hogy a köteteimről írt kritikákból is össze lehetne állítani azt a bizonyos két

iratcsomót: tudniillik, amelynek alapján a pokolba, illetve a mennybe küldenek... (Gálfalvi György: Arcképek – Bodor Pál. Igaz Szó, 1980/7. sz.)

Becsaptam magam

– A legutóbbi sűrű évtizedben vagy ötezer írást adtam közre. Főként publicisztikát. Szépprózát szinte semmit. Illés Endre ösztökélésére fejeztem be, raktam össze Hogyan kell kastélyt építeni című kötetemet. Három kisregényt. Prózát többé nem írtam. Verset (egy kivételével) 1983 óta nem adtam ki a kezemből. De úgy hiszem, senki sem veszített semmit. Mindabból, amit írtam, talán csak a Svájci villa és az Apám könyve ért valamit... Eredetileg festőnek készültem. Ma már tudom, jobb író vagyok, mint amilyen festő lennék. De ezzel nem mondtam semmit. Hiszen festőnek nagyon rossz lettem volna... Barátaim és el-lenségeim szerint mindig fantaszta voltam. De ahhoz nem eléggé – mondom én –, hogy optimista legyek. Diurnus-rovatom a demokratikus, gazdaságilag is realista, értékelvű, a nemzet lelki, érzelmi kincseit is ápoló világért küzdött. Most figyelem a könyörtelen politikai és gazdasági harácsot – ez jéghideg, idegen világ. Ebben a nemzeti érzés csak egy rideg, nyomuló gép fűtőanyaga, benzinje... Jómagam öreg, fáradt és szomorú vagyok: passzív alanya a történelemnek. Korábban sem voltam több vagy más, csak becsaptam magam. Most már meg sem próbálom. (Nádor Tamás interjúja Bodor Pállal. Könyvhét, 2000. szeptember 21.)

Bodor Pál

A fának könnyű

A fának könnyű: építi magát, és minden tettét ösztönére bízta – csak boldog-balgán a magasba nő, és gond nélkül is minden rostja tiszta.

A fának könnyű. Gyorsan nő. Merészség sem kell hozzá: a levegőbe nő, pompás látvány, s nem kéri, hogy megértsék: erőfeszítés nélküli erő...

Nem készít tervet külön minden ághoz, és nem is nyomja semmiféle emlék, csak ösztöne emlékezik s utánoz – és létében nem rémíti a nemlét.

Homlokom madarai

Megkérgeztél, homlokom. Agyagránccok barna vonalai, ékírásai, hogy futtok át tízezer éveket – s fölötetek parti fecskék olyan örök repüléssel szállnak, mintha soha földet nem értek volna –

talán valóban soha le nem is szálltak ezek a gyönyörű meleg lövedékek, itt repülnek homlokom agyagráncai fölött napsütötte múltakban, esőverte múltakban:

emberszem-alakú madarak.

Gálfalvi Zsolt

A bajvívó szellem jegyében

„Fáradt vagyok és fáradékony, és elvesztettem azt a szellemi illúziómat, hogy beleszólásom lehet a világ dolgaiba. Így nehéz írni.” Kereken két évtizede, hatvanadik születésnapjának előestéjén Bodor Pál egy vallo- mosos baráti levélben ilyen- képpen tájékoztatta Gálfalvi Ernőt testi és lelki állapotáról. A születésnap köszöntés- hez nem illik a rezignált hangűtés, de talán egy olyan, a szó legjobb értel- mében kivételes teremtő egyéniségről szólva, mint a levélíró, megengedhető a rendhagyás. Már csak azért is, mert az idézett vallomást követő, örvényes húsz esztendőben – tehát az író hat-

vanadik és nyolcvanadik életéve között – jelentős, fo- kos könyvek egész sora, fi- gyelemkeltő írások ezrei (nem elírás!) és páratlanul tömény és átfogó szellemi- közéleti munka, jelenlét kí- nálkozik cáfolatként. Az utóbbi szó pontatlan. Ugyanis a fájdalmas panasz, önvallomás és a sodró erejű szellemi termékeny- ség, értékteremtés egyszerre és egyidőben igaz. Eppen ez Bodor Pál írói, szellemi al- katának és életművének lé- nyege. Az írásnak, a gon- dolkodásnak, a párbeszéd- nek ez a műhelye, otthona, amelynek postacímét Bodor olyan gyakran változtatja, valamiben állandó: szünte-

lül működik. Akkor is, ha működtetőjének életkora próbára tevő és létének tör- ténelmi kora – ez a torok- szorító ezredforduló – nem biztató arcát fordítja felénk.

Az a szellemi illúzióvesztés, amelyről a most nyolc- vanéves hatvanévesen szólt, megrendítő élménye egész nemzedékünknek, de vala- milyen formában valójában minden nemzedéknek. A mai hetvenesek, nyolcvana- sok nemzedékének életé- ben, amely a történelem szövevényes útvesztőinek, tektonikus mozgásainak el- lentmondásai között igyek- szik eligazodni, több rend- belileg is traumatizáló té- nyezővé vált. Egy olyan ér-

zékeny és nyitott alkatú író- nak, mint Bodor, aki min- dig szenvedélyesen kereste a világon való igazítás lehe- tőségeit, különösképpen bé- nító szembenézni a vélt, a remélt esélyek meghiusulá- sával. Hiszen őt sokréttű, változatos írásformákat ér- tékesítő vagy gyakran meg- teremtető, ritka írói lele- ménytel kialakított művei- ben, nagyban és kicsiben – bonyolult létkérdések és hétköznapi gondok szintjén – az élhető, az értelmes, az emberhez méltó élet szerte- ágazó vetületei foglalkoz- tatták és foglalkoztatják ma is. Életművének alakulása az utóbbi évtizedekben jel- zi, hogy létezik egy olyan

szellemi-erkölcsi magatar- tás, készenlét, fogékonyság és energia, amelynek műkö- dését az illúziók szertefosz- lása és szertefoszlata meg- másíthatja, de nem semmisítheti meg.

Az írás lehetőségeit, sze- repét, hivatását illetően so- kat változott a világ, mióta Bodor Pál és nemzedékár- sai tollat fogtak a kezükbe. Azonban változatlanul val- lom, hogy az, amit ennek a nemzedéknek a legjobbjai az íráson túl tettek, tévedve, botladozva, hosszú évtize- deken át szellemi életünk működéséért, kibontakozá- sáért, nyelvünk és kultú- ránk továbbéléséért az időben, nem volt hiabavaló.

Amikor például – a teljes- ség minden igénye nélkül – Bodor Pálról beszélünk, ak- kor a könyvkiadás, a televí- ziózás, a lapszerkesztés, az irodalmi közélet és a hét- köznapi jogvédő és lehető- ségteremtő közügyekről is szólnak.

Nyolcvanadik születés- napján, hat évtizeden átíve- lő baráti, szövetségi szere- tettel és tisztelettel kívánom Bodor Pálnak, hogy „fárad- tan és fáradékonyan” éltes- se tovább azt, ami az írástu- dók munkájában és maga- tartásában az elveszett illú- zióknál fontosabb: a közös- ségi felelősségtudat és az ér- telmi becsületeszésének bajvívó szellemét.

Kis Bodor Pál-breviárium

Lettem volna inkább zenész

Kár, hogy nem muzsikus lettem: ma alig lenne közöm a politikához. Kamaszfővel azonban beleszerettem zongoratanárnőmbé – s nem tanultam meg zongorázni so- ha. Bár a jó zenészek nem mind politizálnak rosszul.

Mit nevezek rossz politiká- lásnak? Amit én műveltem, például. Mindig voltak „sze- mélyes benyomásaim”. Vol- tak a szememben rokon- szenves és antipatikus pofák és szövegek, mosolyok és taglejtések – és azokról, akik- ről valamilyen szempontból igen jó volt a véleményem, sose akartam elhinni, hogy karrieristák, helyezkedők, néha hazudósak, behízselgik magukat fontos emberek biz- zalmába, és így tovább.

Aztán főszerkesztő lettem, és elhittem, hogy több esély- lyel küzdhetek a romániai ki- sebségi (magyar, német, szerb-horvát, szlovák, tatár, török, ukrán, jiddis) könyv- kiadásért, ha beválasztanak az Írószövetség Vezetőtaná- csába, a Magyartanács veze- tőségébe, ha felszólalok itt és ott, interjúkat adok a rádióknak, ha meghívnak az új főtítká- r kiséretébe, mikor különvo- nattal a Zsíl-völgybe látoga- tok, és a banketten a Köztár- saság elnöke mellett ülök... Persze, rögtön elterjedt, hogy karrierista vagyok, hely- zekedem, I. G. Maurernek azon a banketten remek vic- ceket meséltem, a művelődé- si miniszter, Pompiliu Macovei barátságosan kifag- gatott, és a következő évi magyar kiadói tervkeret már a duplája lett az előző évi- nek, és roppant büszke vol- tam a teljesítményünkre.

És rögtön kaptam névtel- len leveleket, hogy szűgyell- jem magam, miért könyököl- lők annyira. És felháborod- tam: hát nem veszik észre, hogy nem magamért tes- zem? A fizetésem változat-

lan, lakásom még mindig nincs, ötszáz kilométernyire élek a feleségemtől és két gyerekemtől, saját könyve- met egyet se adtam ki, egyet- len nyugati utazást se fogad- tam el, napi tizennégy órát dolgozom, ismerősöknél al- szom, a kiadóban zuhanyo- zom. Én, karrierista? – hábo- rogtam, és már-már mártír- nak éreztem magam. Aztán rájöttem, hogy névtelen leve- leket nemcsak azok írnak, akik maguk is szerettek vol- na könyvkiadó-vezetők len- ni, az Írószövetség Tanácsá- nak tagjai lenni, hanem azok is, akik egyszerűen kollabo- ránsnak tartottak.

Ma már, ha újra kezdhet- ném, csak a regényeimet ír- nám. Akkor is, ha bebizonyít- tanák: hasznosabb volt, amit a könyvkiadásban vagy tele- víziózásban műveltem. (Diurnus naplója / Pallas Klubháló)

Kutyafalkák

Hatalmas kutyák sétálnak az országúton. Nem üget- nek, hanem komótosan, rá- erősen sétálnak, ámde távol- ról sem céltalanul; érződik rajtuk, hogy valahová men- nek; a gépkocsikat is lassan, nyugodtan kerülük ki, és bár- milyen márkájú és zajú az autó, tekintetre se méltatják; az emberekkel se sokat tö- rődnek; ha nagy ritkán feltű- nik egy kócsa vándor, buszt lekészt utas, aki a közeli fa- luba igyekszik, rá se hed- erítenek, meg se ugatják. Látható ok nélkül azonban az egyik nagy testű, fehér ál- lat időnként égnek emeli az orrát, elnyújtottan, farkas- szerűen elüvölti magát – a közelükben vagyok, úgy tű- nik, nem is olyan hangosan vonít, s mégis érzem, mesz- szire elhallik. Csodálkozva látom, hogy nagy ritkán egy- egy újabb állattal gyarapszik a falka, bizonyos helyeken, mint mi a helyi járatra, egy- egy törzstag vár a csapatra, s

Fotó: RMSZ-archívum/Székely Sándor

Bodor Pál 2000-ben, a bukaresti Magyar Kulturális Intézet vendégeként

beáll nyugodtan, csöndesen a helyére.

Minden délután látom a méltóságjeljesen vonuló csa- patot, izgatja a fantáziámat, mi lehet emögött: visszatér- és-e az ősi múlthoz, farkas- falkába verődnek össze a ci- vilizált kutyák, mennek edzeni, gyakorlatozni, csak éppen hogy az országúton haladnak, mert a megismert előnyökről sem akarnak le- mondani? Valami új, titkos kutyatársadalom szervező- dik a mélyben? Összeeskü- vés valahol az erdőben? Ar- ról tárgyalnak, milyen leg- yen, milyen lesz a jövőjük? Hogyan alkalmazkodjanak a civilizáció következő kan- yaraihoz? Ítélszék ez? Osz- tályoznak bennünket, s sze- rint nyerjük el méltó bünte- tésünket avagy jutalmunkat, hogy miképpen bántunk ve- lük? Ettől az utolsó gondo- lattól kissé megnyusom, mert akkor én, személy sze- rint, nem vagyok bajban. Mindig féltem tőlük, ha úgy tettem is, mintha nagy bá- ran haladnék el mellettük – de minden erőmet össze kel- lett szednem, hogy ne pil-

lantsak rémülten hátra, ha a nyomomban voltak, és fu- tott a hideg a hátamon, és zakatolt a szívem, és mintha minden érzékszervem a há- tamba, a bokámba, a lábik- rámba költözött volna – csak úgy tettem, mintha nyugodt volnék, de higgyé- tek el, mindig féltem tőletek, drága, nagy, erős kutyák, és ti tudjátok, hogy a félelem végül is a tisztelet egyik for- mája, ha torz forma is, ha gyalázatos is.

Töprengem a mindennapi kutyakaraván s az időnként felülvolt vezérhímen, csupa sci-fi ötlet jut eszembe, legszívesebben azonnal fel- hívnám telefonon Kelemen Attilát, a madaras meg a kuty- tás könyv szerzőjét, az egyetlen embert, aki ebben az országban ezt meg tudná magyarázni...

Aztán egy nap elhatároztam: a nyomukba eredek. Ha nem kergetnek el, a sar- kukban maradok, meg kell tudnom, mi történik itt. Mi- csoda félelmetes, különös, furcsa szervezkedés ez.

Megtudtam. Minden délután egy kis

ételmadarékot kapnak a szomszédos nagyüzem ét- kezdéjének hátsó bejáratá- nál...

Többé soha nem csodál- kozom, ha kutyákat látok falkába verődve, senkit meg nem ugatva, haladni az úton.

Előjel: plusz és mínusz

Néha mosolyogva állok meg életrajzom valamelyik percében, mert meglátom magam a tegnapi és a holnapban egyszerre. Két egymásba vetített fénykép – torzonborz, kamaszüstökű az egyik, ritkuló és lesimult- ósz a másik; mintha az idő közlekedő edényén, mely a tegnapi ént a holnapival ösz- szeköti, lecsorgott volna a hajamból a szín és a villa- mosság, mintha lecsorgott volna rendre erő, izomzat, vér, gondolat; hömpölyög el belőlünk az erő vizesesszerű- en – de mit hajt, mit hajtott meg, milyen turbinákat, la- pátokat?

Minden erő kifejtés – a szellemi, az idegmunka is, a lelki erőfeszítés is – bizonyá- ra átszámítható fizikai ener- giára; valamiféle finom mű- szerrel kimutatható, hogy – teszem azt – hány kilowattot avagy egy kilowatt hányad részét fogyasztom el, amikor fölgyalogok a kilencedik emeletre, amikor verset írok, amikor aggódom az utcán átszaladó kisfiúért – s egy láthatatlan villanyóra, ener- giaóra mánusa pontosan jel- zi, mibe kerül nekem néha a hallgatás, mennyi emberi áramot fogyasztok, amikor – ritkán – fölördítok; milyen erő őrlik fel bennem, ami- kor legjobb barátomban csa- lódtam; kimutatható lenne bizonyára, mennyi áramot fejlesztettem-fogyasztottam falujáró gyaloglásokban, gyűléseken, mennyi áramot sütött ki belőlem a homloko- mat sújtó ökölcsapás, meny-

nyit a fájdalom rövidzárlata, mennyit a lelkesedés, rohan- gálás, buzgótság;

és vajon mennyi lenne idá- ig a végösszeg?

vajon hány izzószál gyű- lhatna ki attól az áramtól, amennyit születésünktől vagy tudatosodásunktól má- ig beruháztunk a világba? mekkora villanyerőmű ter- mel ennyi energiát?

gondolatban – öntelten – egész városok éjszakai fé- nyeit látjuk kigyúlni attól az áramertől, amennyit egy életem át, munkában, öröm- ben, gondban, lelkességben termeltünk és vezettünk át emberekre, tárgyakra: a vi- lágra –

és az a matematikai kép- let, amely kilowattokban mutatná ki életünket –

be pontos sírfelirat lenne – egyetlen feltétellel, egyetlen, de nagyon fon- tos feltétellel.

mert nem az a döntő, hogy mennyit, mennyi ára- mot termeltünk és fogyaszt- tottunk, hanem – hogy a képletnél maradjunk – az előjel a fontos; hogy miért, hogy kiért;

ezért hát, ha kilowattok- ban számítanátok ki, hogy mit cselekedtünk, ne felejtsetek a sírkőre, ama szám elé, mely lehet 1000 és lehet sok- kal több és sokkal kevesebb – ne felejtsetek el a nevünk alatt a szám elé odairni az elő- jelet: ±

amely egyébként hasonlít a halál egyezményes jeléhez is, a jelhez, mellyel lexiko- nokban jelzik a halál évszá- mát,

és amelyet nem kell túlmé- retetni;

egészen egyszerű, két egy- másra fektetett vonalka, amely a lexikonokban és a temetőben a halált jelenti, de számunkra a pluszt, amely miatt élni érdemes volt.

(Az összeállítást válogatta és szerkesztette: Cseke Gábor)

Koncentráció és korrupció

Magyarország fővezére a médiát vette célba

The Washington Post

Amikor legutóbb Magyarország miniszterelnökévé szolgált, Orbán Viktor nem kívánatosá tette magát Washingtonban, holott országa NATO-tag. George W. Bush kormányzata megsértődött, amiért Orbán a múlt század harmincas éveire emlékeztető, nacionalista és antiszemita elveket valló szélsőjobb felé kacsingatott. Miután 2002-ben elveszítette a választást, Orbán nyolc évet töltött ellenzékben, mielőtt áprilisban elsősorú győzelmet aratott, és ennek eredményeként pártja kétharmados többséget szerzett a parlamentben – eleget ahhoz, hogy a szélsőjobb támogatása nélkül kormányozzon. Sok magyar azt gondolta, Orbán felhagy korábbi megosztó politikájával. Eddig nem tette. Új kormányának egyik első intézkedése annak a törvénynek az elfogadása volt, amely útlevélbiztosítást a szomszédos országokban élő magyaroknak – Szlovákia, Románia és Szerbia nagyszámú kisebbségi közösségeinek. Figyelembe véve, hogy előbbi két állam Magyarországgal együtt az Európai Unió tagja, utóbbi pedig tagjelölt, elvileg nem volna szükség ilyen intézkedésre. De Orbán, újfent, a kedvére tett azoknak, akik – saját országában – soha nem fogadták el az 1920-as, Magyarországot a mostani határai közé beszorító Trianoni Szerződést. Legyinthetnék, hogy az útleveletörvény csupán szimbolikus. Igen ám, de a kormány másik fontos intézkedése – kísérlet a média teljes körű ellenőrzésére – már nem az. Orbán arra használta hatalmas parlamenti többségét, hogy első lépésként eltörölje az alkotmányos előírásokat, amely „információs monopóliumok kialakulásának megelőzését” célozta. Aztán pártja törvényjavaslatot nyújtott be – ebben a hónapban szavaznak róla –, amely összevonná a közszolgálati televízió- és rádiósatornák felügyeletét el látó hatóságokat, és helyette létrehozna egy rendkívül erős médiatanácsot, amely a magánkézben lévő tévéket és rádiókat is felügyelné. A tanács elnökét Orbán jelölné ki, tagjait pedig a kormányzó párt. A következmény az volna, amint az ellenzéki szocialista párt kiemelte, hogy „a közszolgálati sajtó párt-sajtóvá változna” – a jelenségre nem volt példa Közép-Európában a kommunista rendszer bukása óta. Egy másik médiarendelkezés, amely ősszel kerül terítékre, még problematikusabb. Kiterjesztené a kormányzati szabályozást a magán nyomtatott sajtó

tóra, sőt a blogokra is, megnyitva az utat a tartalomellenőrzés előtt, és bevezetné a kiadványok hatósági regisztrálásnak kötelezettségét. A sajtószabadságot védő nemzetközi csoportok és magyar újságírók heves tiltakozása nyomán a kormány kitolta a törvényhozási folyamatot. Egyes magyarországi megfigyelők viszont úgy vélik, Orbán csupán kivárja, amíg augusztusban visszavonul Sólyom László köztársasági elnök, akinek helyét a miniszterelnök nacionalista szövetségeseinek egyike veszi át. Az elsősorú választási győzelem a parlamenti demokráciákban szokatlan mértékű hatalmat adott Orbán Viktor kezébe. Ezt a legjobb esetben arra használhatta volna, hogy átvigye a krónikusan bukácsoló magyar gazdaság által igényelt reformokat. Ha ehelyett a demokratikus intézmények gyengítését veszi célba, nagy eséllyel ismét pária lesz a nyugati kancelláriákban. (Fordította Sz. L.)

Tárgyalások után fideszes sunyítás

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

Tegnap reggel a közszolgálati televízióban Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a riporter (Betlen János) legutolsó kérdésére azt válaszolta, hogy a forint árfolyamában – dacára az uniós/ valutaalapos tárgyalások szombaton nyilvánosá vált eredménytelenségének – „nincs változás”. Közlése mellbevágó lehetett mindazoknak, akik az elmúlt 36 órában világsajtót olvastak, és ott roppant határozott jövődölesekbe ütköztek arra nézve, hogy a magyar valuta és a magyar tőzsde egyformán megszenvedte majd a tárgyalások megszakadása folytán kialakult bizonytalanságot. Matolcsy reggel fél nyolc után nyilatkozott. Ha akár ő, akár beszélgetőpartnere rákattint bármely internetes fórumra, tájékozódhatott volna arról, hogy a forint a múlt hét közepi (euróhoz viszonyított) 278 forintos, de a hét végi zárásról már hét óra előtt 290 forint közelébe „ugrott”, egyszóval megvolt a hatás. A miniszter azonban még azt sem volt hajlandó elismerni, hogy hitelezőinkkel a tárgyalások megszakadtak. Ő azt találta mondani, hogy „eredmény nélkül” zárult a mostani felülvizsgálati forduló, holott az előző négy (jobbára Bajnai idejében) nemcsak eredményes volt, hanem magyar részről kitűnő eredménnyel fejeződött be. Kegyes csalás. Elfeledkezés arról, hogy hitelezőink azért keménykednek, mert nincs bizalom Orbánék iránt. Én

inkább a *Financial Times* nek hiszek. A világ vezető gazdasági-pénzügyi napilapjának szerzője (Chris Bryant) szerint az Orbán-kormány tagjai „fájdalmasan felkészületlenek” voltak. Mármint arra nézve, hogy kellő válaszokat adjanak a nekik feltett kérdésekre. (Maga a miniszterelnök tegnap délután a töle megszokott trükkös, valójában vérlázítóan színlelő magatartással Matolcsyhoz utasított minden, az ügy iránt tudakozódó újságíró...) A kérdések arra vonatkoztak, hogy reális milyen bevételei többletre és kiadási lefaragásra lehet számítani azután, hogy (1) a bankadó enyhít ugyan, de bizonyosan nem abban a mértékben, ahogyan elgondolják; (2) ha csökken a társasági adó, ha megmarad a gázár-kompensáció, ha eddig bezárt MÁV-szármvonalakat nyitnak új-

Orbán – Bajnaiéknek köszönhetően

nagy ügy az Európai Unió számára a feddhetetlenségi ügynökség hatalmának lecsorítása? A válasz a romániai korrupció sajátos természetében rejlik, más európai országokhoz képest. Minálunk az elmúlt húsz év alatt olyan rendszer fejlődött ki, amelynek révén a korrupció „jogszerű jelenséggé” válik. A civilizált világban a korrupciós tisztviselő azoknak a rossz fiúknak a táborához tartozik, akik ellen az állam intézményei minden erővel küzdenek. Romániában a nagy korrupció az állam döntéshozó tisztviselői által törvénytelen és erkölcs-telen eszközökkel megszerzett pénzt jelenti, olyan jól festett eszközökkel, hogy megesküdnél, hogy a szabályokat tiszteltetben tartják. Ha egy buhuși-i cég sorra nyer közbeszerzési liciteket, mi a probléma? Jók az ajánlatai, alacsony az árai, rövidiek a kivitelezési határidői. Nem jó ez az államnak? Dehogynem! A szerződés aláírása után viszont látjuk, hogy már nem is olyan kedvező. Az árak többszörösre nőnek, a munkálatok pedig sohanapjáiig halasztódnak. Ezért van az, hogy Romániában minden drágábban és lassabban készül el, mint bárhol Európá-

ban. Aztán esetleg megtudjuk, hogy valamelyik szénator édesanyja többségi részvényese annak a cégnek, amely már-már előfizetője az állami szerződéseknél. Na és, nem szabad az öregasszonynak kiegészítenie a nyugdíját az osztalékokkal? Ez csak egyike azoknak a helyzeteknek, amelyeket a román köztisztviselők találtak ki, hogy rácsatlakozzanak a közpénzekre. Remekül működik központi és helyi szinten egyaránt. Nem véletlen, hogy a helyi beruházások a festési, csinosítási munkákra, fesztiválokra és „városnapokra” összpontosulnak, miközben az infrastruktúra a béka ülepét súrolja. Nemhiába olyan alacsony az európai alapok felhasználási rátája, amikor a pénzek elköltésének ellenőrzése sokkal szigorúbb, és azt európai intézmények végzik. Ha Romániában szabályos okmányokkal lopnak, nyilvánvaló, hogy igen nehéz a korrupció legkisebb nyomát is felfedni. A korrupciónak pedig híre-hamvasincs. Önök hányat láttak közülük? Ami nagyon jól látható, az a mértéktelen vagyongok megjelenése. Láthatunk palotákat, hiperluxus autókat, rezidenciákat a földgömb legexkluzívabb helyein. Miből? A miniszteri vagy beszerzési osztályvezetői fizetésből? Az esetleges korrupciós ügyekről a közszolgálatban állók vagyona árulkodhat. Innen az ANI-hoz kötődő kényszerképzet. Legalább így, a vagyonyilatkozatokból tudhassák meg az emberek, hogyan lehet reggeltől estig a közjó szolgálatában dolgozva multimilliárdos módjára élni. Amolyan odadobott morzsa ez, amely lehúteni hivatott a lakosságot. Egy igazi korrupcióellenes offenzívának nem kellene függenie sem Frundától, sem az ANI-tól. (Fordította: K. B. A.)

A korrupció székhelye

Ion M. Ioniță

adevăruL

Az Európai Unió nem sok államában van olyan intézmény, mint az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI). Ennek ellenére, az ANI jogositványainak megnyirbálása a Szenátus vitája nyomán éles reakciót váltott ki az Európai Bizottság részéről, s ezt az álláspontot igen világosan tükrözi az EB igazságügyről szóló jelentése. Ha másoknál ANI nélkül kisebb a korrupció, miért oly-

ban. Aztán esetleg megtudjuk, hogy valamelyik szenátor édesanyja többségi részvényese annak a cégnek, amely már-már előfizetője az állami szerződéseknél. Na és, nem szabad az öregasszonynak kiegészítenie a nyugdíját az osztalékokkal? Ez csak egyike azoknak a helyzeteknek, amelyeket a román köztisztviselők találtak ki, hogy rácsatlakozzanak a közpénzekre. Remekül működik központi és helyi szinten egyaránt. Nem véletlen, hogy a helyi beruházások a festési, csinosítási munkákra, fesztiválokra és „városnapokra” összpontosulnak, miközben az infrastruktúra a béka ülepét súrolja. Nemhiába olyan alacsony az európai alapok felhasználási rátája, amikor a pénzek elköltésének ellenőrzése sokkal szigorúbb, és azt európai intézmények végzik. Ha Romániában szabályos okmányokkal lopnak, nyilvánvaló, hogy igen nehéz a korrupció legkisebb nyomát is felfedni. A korrupciónak pedig híre-hamvasincs. Önök hányat láttak közülük? Ami nagyon jól látható, az a mértéktelen vagyongok megjelenése. Láthatunk palotákat, hiperluxus autókat, rezidenciákat a földgömb legexkluzívabb helyein. Miből? A miniszteri vagy beszerzési osztályvezetői fizetésből? Az esetleges korrupciós ügyekről a közszolgálatban állók vagyona árulkodhat. Innen az ANI-hoz kötődő kényszerképzet. Legalább így, a vagyonyilatkozatokból tudhassák meg az emberek, hogyan lehet reggeltől estig a közjó szolgálatában dolgozva multimilliárdos módjára élni. Amolyan odadobott morzsa ez, amely lehúteni hivatott a lakosságot. Egy igazi korrupcióellenes offenzívának nem kellene függenie sem Frundától, sem az ANI-tól. (Fordította: K. B. A.)

Nem győz az igazság

Joe Keohane,

The Boston Globe

Az emberek nem fogadják el azokat a tényeket, amelyek cáfolják előfeltevéseiket. Rossz hír a demokrácia híveinek, jó a demagógoknak.

„A Michigani Egyetem kutatói kimutatták, hogy a tévedésben lévő emberek – kivált, ha valamelyik politikai oldal elkötelezett hívei – olyan hírekkel szembesítenek, amelyek cáfolják hiedelmeiket, ” – olvassuk a Boston Globe -ban tollából. A demokrácia egyik axiómája, hogy a rendszer akkor működik jól, ha polgárai hiteles információt kapnak. Ezért tartják oly fontosnak a szabad sajtót. Azt gondoljuk magunkról, hogy nézeteinket tények mérlegelésére alapítjuk, holott (...) A

Michigani Egyetem kutatói azt tapasztalták, hogy a teljesen tájékozatlan ember még csak hajlandó elfogadni az eléje tárt tényeket, ám a tájékozottabb, akinek téves képe van a valóságról, az igaz tényekre elutasítóan reagál, és a cáfolat nemhogy megváltoztatná álláspontját, hanem még meg is erősíti benne. politológus, a kutatás vezetője mindezt azzal magyarázza, hogy nehéz elfogadnunk tévedésünket. A tények elutasítása védekezés a nehezen elfogadhatóval szemben. Az Illinoisi Egyetem kutatója korábban ezer embert kérdezett a jóléti kiadások nagyságáról, a feketéknek jutó támogatásokról, és csak három százalékuk adott helyes választ a kérdések legáltalább felére. Ráadásul minél biztosabb volt dolgában a megkérdezett, annál nagyobb volt az esélye, hogy hibás választ ad. Hasonló lett az eredmény minden olyan témakörben, amelyről heves politikai pártviták zajlanak, így a bevándorlással, vagy az egészségügyi reformmal kapcsolatban is. Kuklinski riasztónak nevezi, hogy éppen azok hajlandók legkevésbé revidálni nézeteiket, akiknek a legnagyobb szükségük lenne rá. Nyhan hipotézise szerint a téveszmékhez való görcsös ragaszkodás mögött önértékelési problémák állnak. Feltételezi, hogy a sikeres demagógok azért rémisztgetik híveiket különféle veszedelmekkel, mert minél inkább vesztélyben érzi magát valaki, annál kevésbé hallgat az övével ellentétes véleményekre. A Stony Brook Egyetem tudósai azt állapították meg, hogy a politikailag tájékozottabb emberek még az átlagnál is nehezebben fogadják be a nézeteiket cáfoló tényeket. Igaz, a kérdések 90 százalékára helyes válaszok, de a maradék 10 százalékban rendíthetetlenek. „Márpedig éppen ők lennének a demokratikus rendszer oszlopai.” Nézeteink karbantartásához folytonos kételkedésre és felülvizsgálatra kellene törekednünk, de ez alighanem ellentétes biológiai örökségünkkel. Az emberi elme ugyanis úgy működik, hogy állandó kapcsolatot hoz létre bizonyos impulzusok és bizonyos cselekvések között, mert rengeteg impulzus ér minket, és ha ezeket minden egyes alkalommal újra és újra értelmeznünk kellene, cselekvésképtelenné válnánk. Nyhan azt javasolja, hogy a téveszmék hirdetőit nyilvánosan meg kellene szegényíteni, s ez talán gondolkodásra készítené a többieket. Keohane szerint azonban nincs remény: a nyilvános fórumokon, például a televíziók műsoraiban a harsány, leegyszerűsítő mondanivalónak jobbak az esélyei, mint a higgadt elemzésnek. (metazin.hu)

Négy közérdekű szabályozás

Czédly József

A *Hivatalos Közlöny* július 19-i, 496. és 497. száma tartalmaz néhány közérdekűnek tekinthető szabályozást, ezeket ismertetem az alábbiakban.

1991/18. sz. föld-törvény kiegészítése

1. 2010/158. sz. törvény rendelkezése alapján mindazon beltelken levő földterületek, melyek a helyi közigazgatási hatóságok rendelkezési állományában maradtak, olyan személyek elhalálozása nyomán, akiknek nincsenek örökösök, a helyi területi közigazgatási szervek köztulajdonába kerülnek, valamint az illetékes helyi tanácsok kezelésébe, az örökösödési hiányt (vavanța successorală) megállapító közjegyzői igazolás alapján. Ennek érdekében a helyi területi közigazgatási egység titkára köteles, az örökös nélküli személyek elhalálozását követő 30 napon belül értesíteni az illetékes közjegyzői hivatalt, közölve a szükséges adatokat az örökösödési eljárás lefolytatása céljából. Tilos az ebben a helyzetben levő beltelki földterületek tulajdonjogállásának megváltoztatása, átírva ezeket a területi közigazgatási hatóságok köztulajdonából ezek magántulajdonává. Egy ilyen jellegű intézkedést a törvény semmisnek tekint. (Nyilván így kívánják megakadályozni ezeket a beltelkeknek az elidegenítését a törvényes előírások megkerülésével).

2. 2010/160. sz. törvény előírása alapján mindazok a területi közigazgatási egységek, melyeknek 1945-ben külterületi mezőgazdasági földterület volt a tulajdonában, kérhetik tulajdonjoguk vis-

zaállítását ennek egészére. Ez irányú kérvényüket a törvény életbelépésétől (2010. július 22) számított 60 napon belül nyújthatják be.

Természetes személyek által behozott javak vámértékének megállapítása

A pénzügyminiszter 2010/1975. számú rendelete fogadja el a Romániába természetes személyek által behozott javak vámértéke megállapításának módjait. A rendelet az Európai Tanács 1992/2.913. sz., a Közösségi vámtörvénykönyv bevezetését elrendelő szabályozás előírásait ülteti át romániai alkalmazásra. Alapelve: a tagországok egységes vámterületet alkotnak, tehát vámkötelezettség csak az Unió kívüli országokból behozott javakra van. Ezeknek megvámolandó értékét az illető javak megszerzését igazoló számlák vagy más, ezt helyettesítő, pénzügyileg érvényes okmányok alapján kell megállapítani.

Amennyiben ez nem lehetséges, az említett Közösségi Vámtörvénykönyv 30. és 31. cikkelyének előírásai szerint kell eljárni, ezeknek részletes ismertetésére terjedelmük miatt nincs lehetőségünk, de az interneten megtalálhatók. Ha ékszerekről van szó, akkor a Román Nemzeti Bank által közzétett, grammban megállapított nemesfémértéket kell figyelembe venni, hozzáadva az ékszer elkészítéséhez szükséges munkadíj értékét. Ez utóbbi megállapítását, az érdekelt természetes személy kérésére és költségére, erre felhatalmazott természetes vagy jogi személy végezheti el.

Kulturális javak, kollekciók, éremgyűjtemények, va-

dásztrófeák esetében, ha nem lehet értéküket számlával igazolni, vámköteles értékük megállapításánál figyelembe lehet venni egy szakmailag felkészült intézmény, esetlegesen kereskedelmi társaság véleményét, vagy megfelelő felhatalmazással rendelkező személy által megállapított értéket.

Természetes személyek számára postán küldött csomagok esetében, ha nincs megfelelő számla, mérvadóak lehetnek a feladó által rendelkezésre bocsátott, a javak értékét igazoló, okmányok is. A megvámolandó értéket meg lehet állapítani a természetes személy nyilatkozata alapján is. Ezt a módszert lehet alkalmazni, ha nem merül fel az alulértékelés gyanúja, valamint a használt javak, nyomtatványok, orvosságok, házi állatok és szárnyasok és ehhez hasonló esetekben. Ezekben az esetekben a saját felelősséget vállaló nyilatkozatot kézírásos formában kell letenni a

vámhatóságához. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell azt a kötelezettséget, miszerint ha utólag kiderül, hogy a behozott javaknak nagyobb az értéke, akkor a vámkülönbözetet az érintett kifizeti.

Rendkívüli esetekben ha a behozott javak vámértékét a vámhivatal az ismertett szabályozás alapján nem tudja megállapítani, kérheti, hogy ezt az Országos Vámhatóság tegye meg. Amennyiben a Romániába behozott javak értékének megállapításával szemben gyanú merül fel, a vám értékének megsabása elhalasztható. A tulajdonos ez esetben is kivetheti a vámból a behozott javakat, amennyiben megfelelő garanciát tesz le, az utólag megállapítandó vámkötelezettség fedezeteként. A garancia értékét a fent említett európai tanácsi szabályozás 193. és 194. cikkelye alapján számítják ki. Ha a javak vámkivételétől számított 30 napon belül az érdekelt természetes személy nem

nyújt be ezek értékét igazoló okmányokat, akkor a vámhatóság a garanciát felhasználva lezártnak tekinti az ügyet.

Lakótelepi csend biztosításának megszigorítása

A 2010/153. számú törvény újabb intézkedéseket tartalmaz, kiegészítve az eddig érvényben levő azon szabályozásokat, melyeknek célja a társadalmi együttélés, a közrend és a nyugalom biztosítása. Többek között az eddig megszabott 22,00 és 8,00 óra közötti időszakot, amikor tilos zajt vagy lármát kelteni lakótelepen bármilyen szerkezettel vagy túlerős hangszerrel, kibővítették a déli 13,00 és 14,00 óra közötti időszakkal is. Ez vonatkozik egyaránt a nyilvános vendéglátó egységekre, valamint magánszemélyekre. Ezután a polgármesteri hivatalon, rendőrségen és csendőrségen kívül a ha-

tárór-egységeket is felhatalmazták, hogy felügyeljenek a közrendre, és fellépjenek ennek megbontói ellen.

Megszüntették azokat a könnyítéseket amelyekben eddig a kiskorú szabálysértők részesültek az ellenük folytatott büntetési eljárás folyamán. Ezután a közrend és köznyugalom megzavarásáért kirótt büntetések megállapításakor a kihágást megállapító szerveknek nincs joga csak pénzbüntetést kiróni, ha a törvény az elkövetett vétségért szabadságvesztést is előír.

Fogyasztók védelmének megerősítése

2010/161. sz. törvény a Fogyasztás törvénykönyvét (Codul consumatorului Legea nr. 296/2004) a következőkkel egészítette ki: A fogyasztónak azt a jogát, hogy felmondjon vagy felbontson egy szerződést, nem lehet megsemmisíteni vagy leszűkíteni semmilyen, a szerződő felek közötti egyezkedés alapján. Amennyiben ez mégis megtörténik, az jogilag semmisnek tekintendő. A szerződés egyoldalú felmondása nem lehet hatással a felek jogos kártérítésére. Ezután önkényesnek tekintik és büntetik a kereskedő azon cselekvéseit, melyek megszüntetik vagy leszűkítik a fogyasztóknak azt a jogát, hogy egyoldalúan felmondanak szerződéseket, ha a kereskedő egyoldalúan megváltoztatott egyes szerződésben foglalt kötelezettségeket, nem teljesítette a szerződésben vállalt kötelezettségeit, a szerződésben olyan kitélt követelt befoglalni, melynek alapján, ha a fogyasztó a szerződést egyoldalúan felmondta, akkor kártérítés kifizetésére kötelezhető.

A házastársak közötti ajándékozási szerződés

Deák Levente

A *Törvénytár* egyik vizsgálati témája a házastársak közötti ajándékozási szerződés, ez az élők közötti, tulajdonjog-átruházó jogügylet, amely ugyan nem olyan gyakori, mint mondjuk, az „idegenek” közötti adásvétel, de amelynek a szokványostól eltérő szabályai, sajátos jellemzői vannak. Ebben az ismertetőben ezekről lesz szó, nemkülönben a nemsokára hatályba lépő új polgári törvénykönyvnek a jelenlegi részben eltérő rendelkezéseiről.

Régebbi írásainkban (ÚMSZ 2007. június 19., 2010. január 8.) már volt szó a házastársak közötti szerződés visszavonhatóságáról, amely a ma hatályos polgári törvénykönyv 937. szakasza értelmében ezeknek a szer-

ződéseknek legfőbb jellemzője. Ezért is kerültek a felek, mert főleg a megajándékozott házastárs el szeretné kerülni azt, hogy esetleges nézeteltérések az ingyenes vagyonszerzés visszavonásának állandó felelősségébe, netán „kivitelezésébe” torokolljanak. Mert ez a lehetőség a házasság alatt kötött, egymás közti ajándékozási szerződéseknél végig fennáll, mi több, válás után is elérhető, és ami még kifogásolhatóbb, a megajándékozott elhunyt után ennek örökösöitől is visszavonható. Az adományozó házastárs e jogával mindhárom említett esetben élhet, anélkül persze, hogy ez kötelező volna. Ebből következik, hogy egy ilyen szerződés hatályban marad az adományozó elhunyt után, de akkor is, ha ő életében nem vonta azt vissza.

Amikor az adományozó házastárs saját vagyonát vagy annak egy részét a házasság fennállta alatt házastársára kívánja ruházni, ezzel kapcsolatban még tudni kell: a visszavonás kimondataért nem kell feltétlenül bírósághoz fordulni, elegendő, ha az adományozó ezt a szándékát egyoldalúan, kifejezetten vagy éppen közvetlen módon kinyilvánítja. Közvetetten például úgy, hogy valakit megbíz visszavonási kereset benyújtásával. Ha a megbízott végül nem is teljesíti a megbízást, maga a felhatalmazás léte az adomány visszavonásával ér fel. Ugyanígy az ajándékozási visszavonással állunk szemben akkor is, ha az adományozó a házastársának adományozott vagyont vagy vagyonrészét végrendelettel másnak juttatja. A visszavonást nem szüksé-

ges indokolni, elegendő ennek kinyilvánítása, amit a gyakorlatban úgy szoktak megtenni, kivitelezni, hogy az adományozó egyoldalúan akarata, nyilatkozat formájában egy közjegyzői irodában hitelesített, majd ezt átküldi a kataszteri hivatalnak azért, hogy az a teleknyvi eredeti állapotot visszaállítsa, azaz visszabiztosítsa az ingatlant az adományozó nevére.

A szerződés, mint tudjuk, ingyenes, élők közötti és tulajdonátruházó, ami után a hatályos adótörvénykönyv szerint tulajdonátruházási jövedelemadókat kellene fizetni. Csakhogy ez a kötelezettség a házastársak között megkötött ajándékozási szerződésekre nem terjed ki, ami vázolt hátránya mellett ezen jogügyletnek egyik előnye, még akkor is, ha a visszavonhatóságában rej-
veszély, ez a kivédhetetlen lehetőség még így is visszatartja a feleket ettől a jogügylettől.

Az új polgári törvénykönyv 1031. szakasza a jelenlegitől részben eltérő módon fogja szabályozni a visszavonhatóság kérdését, éspedig úgy, hogy ezzel a joggal az adományozó házastárs majd csak a házasság fennállta alatt élhet. Vagyis kikerült a szövegből a válás kimondása utáni visszavonás, nemkülönben az az eset, amikor az adományozó a megajándékozott elhunyt után ennek örökösöitől is visszavonhatta a házastársának ennek életében juttatott ajándékot. Ezek már olyan lényegbeli változások, amelyek várhatóan kihatnak majd a házastársak közötti ajándékozási szerződések számának növekedésére is.

A szerződés, mint tudjuk, ingyenes, élők közötti és tulajdonátruházó, ami után a hatályos adótörvénykönyv szerint tulajdonátruházási jövedelemadókat kellene fizetni. Csakhogy ez a kötelezettség a házastársak között megkötött ajándékozási szerződésekre nem terjed ki, ami vázolt hátránya mellett ezen jogügyletnek egyik előnye, még akkor is, ha a visszavonhatóságában rej-

Burkatilalom Franciaországban

A múlt héten a francia alsóház elfogadta a burka betiltására vonatkozó törvényt. Ha szeptemberben a felsőház is igent mond, a jövőben tilos lesz az arcot eltakaráó burka és nikáb viselése az országban.

Ennek előzményeként 2010. januárjában meglepő hír látott napvilágot Franciaországban. Az egyik parlamenti bizottság betiltaná a burka (a muzulmán nők körében elterjedt, egész testet borító fátyol) viselését. Nemcsak a franciák, hanem a belga képviselőház is elfogadta már a törvényt, de a közelmúltban Barcelona közintézményeiből is kitiltották az egész arcot eltakaráó ruhadarab viselését.

A tilalom azt is jelenti, hogy a burkát viselő nőt nem szolgálják ki a postán, a kórházban vagy más szociális ellátóhelyen, amíg láthatóvá nem teszik az arcukat.

A tilalommal szimpatizálók szerint épp itt az ideje, hogy végre az európai normáktól oly idegen ruházat –

az iszlám nők elnyomásának jelképe – eltűnjön az európai utcákról. Az ellenzők viszont azzal érvelnek, hogy a törvény életbelépése az emberi szabadságjogok súlyos megsértése lenne. „Régi nemzet vagyunk, amelyet az emberi méltóság és a közösségi élet egy bizonyos felfogása tart össze. Az arcot teljesen elfedő viselet veszélyt hordoz ezekre az alapvető és lényegi értékekre nézve” – mondta a francia elnök.

A törvény szerint a burka vagy a teljes arcot takaró egyéb ruházat viselése ezentúl százötven eurós büntetést vonna maga után, aki pedig burka vagy nikáb viselésére kényszerít egy nőt, akár egy év börtönt vagy harmincezer eurós büntetést is kaphat.

A törvény a hajat takaró

hidzsáb és a testet igen, de az arcot nem fedő csador viselését nem tiltaná.

Az európai kultúrákban azt tartják egyenes embernek, aki nem takarja el az arcát, bátran a szemébe néz mindenkinek, aki félrenéz, gyakran lesüti a szemét, azt hamisnak, hazudósának látják. Pici koruktól arra neveljük a gyerekeinket, hogy ha velem beszélsz, nézz rám, nézz a szemembe, nekünk

ez a természetes, ez a helyes. Egy európai nő számára az sem érthető, miért kell kendő alá kényszeríteni a nőt, pláne érthetetlen és felfoghatatlan, miért ragaszkodik valaki ahhoz, hogy tőtől talpig, homloktól állig elfedje magát. A kendőellenes érvek két csoportba oszthatók. A tiltakozók egy része az iszlám fundamentalizmus jelképének tekinti a hagyományos viseletet, és a

beilleszkedés hiányát véli felfedezni benne. A másik európai érv szerint pedig a kendő a női elnyomást szimbolizálja. A francia javaslat szerint nem lehet ugyanis elvárni egyetlen nőtől sem, hogy eltakarja az arcát, mert ez szembemegy a férfi és nő egyenlőségét is hirdető köztársasági eszmékkel.

Sok arab nő viszont úgy véli, hogy a fejkendő és a

nikáb viselése Allah iránti odaadásának kifejezése, mások viszont leginkább társadalmi nyomásra kezdtek el fejkendőt hordani, mert nem tisztelik azokat a nőket, akik nem viselik a hidzsábot, sőt számtalan inzultusnak is ki vannak téve.

A Koránban szó esik arról, hogy a nőknek és a férfiaknak is visszafogottan, szerényen kell öltözködniük. A nők ne legyenek kirívóak, ne mutogassák szépségüket. A Koránt magyarázók máig vitáznak rajta, vajon mi a muszlim nők helyes viselete: elegendő-e a hidzsáb, vagy kötelező a teljes arcot is elfedő nikáb, vagy csak ajánlott viselet? A mérsékelt muszlimok viszont azt mondják, a fejkendő szükségtelen, hisz a Korán csak azt mondja, a ruha és annak szabása ne legyen merész. A mérsékelt muszlimok sem tartják fontosnak a fejkendő viselését egy hívő muszlim nő számára. A törvény az elfogadását követően fél évvel, várhatóan 2011 tavaszán fog életbe lépni.

Csillogjon a hajkorona!

A fényes hajat általában az egészséges hajjal társítjuk, tehát ha a haj jó kondícióban van és mi magunk is egészségesek vagyunk, akkor érdemes néhány utolsó simítást végezni a csillogó hajért, mert a haj, amely fényes és csillogó mindig nagyszerűen néz ki. Ha egészségtelen életmódot követünk, dohányzunk, ivás, egészségtelen táplálkozás, jó eséllyel ez meg fog mutatkozni a hajon is. Tegyük meg ezért egy kis erőfeszítést és a haj, a bőr és a, körömök is jobba, egészségesebbé válnak.

A töredezett haj kiváltó oka lehet az étel, amit magunkhoz veszünk. Kerüljük ezért a dobozos ételeket, hiszen gyakran ezek az ételek túlságosan fel vannak dol-

gozva, tartósítva, mindez pedig rosszat tesz a bőrnek és a hajnak. Próbáljunk bevinni minél több friss zöldséget és gyümölcsöt a napi étrendbe. Kerüljük a szénsavas italokat, kávé és a túlzott koffein fogyasztását. Az olajban sült ételek helyett tegyük le voksunkat a grillezett és párolt ételek mellett. Ne feledjünk el inni legalább 8 pohár vizet egy nap.

Ha valaki festi a haját, legalább ne fújja hajszárítótval, ez csak roncsolja a hajszálakat, így elveszti természetes fényét és rugalmasságát. Növeljük a festett haj fényét olyan termékek használatával, amelyeket kifejezetten a festett haj kezelésére és védelmére találtak ki. Kerüljük a napi hajmosáso-

kat, mert így kiszárítjuk a hajkoronát. Ha a haj nagyon zsírosodik, és szükség lenne a napi mosás, for-

duljunk fodrászodhoz és érdeklődjünk olyan sampon után, amely leküzdí a zsírosságot.

Mosás után ne feledkezünk meg a balsam vagy hajpakolás használatáról (heti egyszer). Csak a hajvégeken használjuk a balsamot és hajpakolást, hiszen nem szeretnénk a hajat zsírosítani a gyökereknél. A hajvasalást csak tökéletesen száraz hajon végezzük. Az egyenes haj jobban visszaveri a fényt, így csillogóbbnak, fényesebbnek fog hatni.

A fertőzések és stressz is fontos és agresszív tényező. Bármilyen fertőzés esetén a fejbőrön és a hajon olyan mikrorozsátszékék jelennek meg, amelyek megakadályozzák a csillogást. A túlzott stressz is felszabadít káros szabad gyököket, emiatt a hajas fejbőr állapota megváltozik. A szabad gyökök

nemcsak a hajhagymák működésére károsak, de megakadályozzák a sejtek közötti információáramlást is. Ennek következtében a haj elveszíti egészségét, és ezzel együtt a ragyogását is. Az ultraviola sugarak is fokozzák a szabad gyökök kialakulását. Elég csak meggondolnunk, mi történik a festett haj színével, és máris el tudjuk képzelni, hogy a sugárzás mit tesz a hajsálak pikelysejtjeivel. Természetesen ez a hatás magyarázata annak is, ha nyáron a hajunk mattabb, keményebb, kevésbé ragyogó. A barna hajszínt főtt diólevél levélével, a szőkét kamillateával, a vöröset pedig rozsmaring és olivaoil keverékével varázsolhatjuk csillogóvá.

Programajánló

A Tusványos hétvégi programja

Július 23., péntek

Fősátor: 10.00 Korszakváltás a magyar-román kapcsolatokban a 2011-es EU-elnökség fényében, 14.00 Rendszerváltás a nemzetpolitikában. A közösségi autonómiák helye a nemzeti együttműködés rendszerében – nyílt KMAT-ülés, 16.00 Reform a közigazgatásban.

EMNT – Jakabffy sátor: 13.00 Átvilágítás az egyházakban. Módszertan és bizalom, 15.00 Szubszidiaritás és önkormányzatiság a Székelyföldön, 17.00 Népesedés

a Kárpát-medencében.

MISZSZ-sátor: 13.00–14.30 Magyar könyvkiadás és könyvterjesztés Erdélyben, 14.30–16.00 Ifjúsági támogatáspolitikák Budapesten és Bukarestben, 16.00–17.30 Hatékony tanulás, memóriajavító technikák, a sikeres vizsgák titka.

Commitment-sátor: 14.00 Veszélyforrások az iskolában: agresszió, szegregáció, szegénység, 16.00 Mesterember kerestetik! – A szakképzés helyzete a XXI. században, 18.00 Bűn és büntetlenség.

Corvina-sátor: 10.00–17.00 Gyerekmegőrző – kézműves programokkal,

15.00 Beszélgetés Czene Attilával, 17.00 Jégkorong – nemzeti sport!

Sapientia-sátor: 12.00 Fotópályázat és workshop. Műhelymunka, 14.00 „Innovációs délután” – technikai érdekességek, szerkezetek. Meghívottak: a Sapientia-EMTE Műszaki és Humántudományok Karának oktatói és diákjai, 14.00 Cash flow játék, 16.00 „Körkép az erdélyi magyar online sajtó helyzetéről”, 18.00 Sörfőzés, sörkóstolás, buli.

PKE-sátor: A világ újrateremtése – egész napos program.

Nagyszínpad: 20.00 Ruzsa Magdi, Hobo és Bandája

Július 24., szombat
Nagyszínpad: 10.30 Közép-Európa Európa közepe? (Orbán Viktor, Tőkés László,

moderátor: Németh Zsolt
Fősátor: 16.00 Ökumenikus istentisztelet

MISZSZ-sátor: 14.00 A rendőrtiszt szemével: A kábitószert itt van testközelben!, 15.30 A lótrágya és a globális felmelegedés, 16.30 Női és férfi titkok a nyugati és a keleti szexkultúrákban.

Sapientia-sátor: 13.00 Diák-karrier Erdélyben, 14.00 Cash flow játék, 15.00 Fotópályázat és workshop. Eredményhirdetés, 16.00 Magyar Ertelmiségiek Westelényi Körének bemutatkozása, 17.00 Erdélyi magyar fiatalok perspektívái Erdélyben, 17.00–19.00.

PKE-sátor: A PKE reklámgrafika szakos hallgatóinak filmjeiből készült válogatás vetítése.

Design Pont & Kreatív

Műhely: 13.00 Építészeti világlátás – avagy a jövő fényei, 14.00 Duna Project – másképp... Mérnöki és gyakorlati kérdések, 15.00 Esti fényár – Épületek homlokzatvilágítása a hazai és nemzetközi gyakorlatban – energiatakarékos megoldások, 15.30 Varázslatos fények – Világítás a mai kor építészetének szolgálatában, 16.15 Fenntarthatóság és innováció a kőporcelán burkolatok gyártásában.

Zöld sátor: 10.00–16.00 környezettudatos vásárló, 16.00 Verespatak – előadás, 18.00 Filmvetítés.

MISZSZ-sátor: 18.00 Humorest Szomszédnéni Produkciós Iroda.

Bulik
Sportcsarnok v. Fősátor Táncház, Design Pont &

Kreatív Műhely 23.00 – Mash Up Party és DJ Pozsi, 69 Élőzene Sátor 23.00 – 69 Gramofon és DJ Sulfid, Csűr 23.00 – DJ Kusmó, Nagyszínpad 20.00 Demjén Ferenc, Paso.

Segesvári Középkori Fesztivál

Az első alkalommal 1992-ben megrendezett középkori fesztivált idén július 23–25. között tartják a segesvári várban. A megnyitóra a Lovagok terén kerül sor pénteken 17 órai kezdettel, ezt a fesztivál meghívottainak felvonulása előzi meg. A Kovácsok bástyában képzőművészeti kiállítást szerveznek. A fesztivál minden napján koncerteket tartanak, késő este pedig tűzijátékot.

Miért híznak el a gyerekek nyáron?

A hosszú nyári szünetben sokkal nehezebb megoldani a gyerekek étkezését, így könnyebben előfordulhat, hogy az iskolások azt esznek, amit éppen találnak otthon, vagy gyorsételekre költik a zsebpénzüket. Ráadásul a rendszeres testnevelés-órák és edzések hiánya is okozhat náluk súlygyarapodást.

A szakértők szerint vannak bizonyos, az elhízás szempontjából veszélyes életszakaszok, amikor érdemes még inkább odafigyelni a kockázati tényezőkre. Veszélyes periódus például a csecsemőkora. Egyre nagyobb a hat hónaposnál fiatalabb, tápszerrel táplált csecsemők aránya a szoptatottakhoz képest, ezáltal sokaknál nem érvényesül az anyatej elhízást csökkentő hatása. A pubertás kor előtt következnek még egy meghatározó életszakasz. Ekkor, a prepubertásban van egy úgynevezett telődési periódus, amely mindkét nemnél egyre korábban kezdődik: a lányoknál már 9-12 éves kor körül, az első menstruáció előtt, a fiúknál 12-14 évesen. Ebben a telődési periódusban a gyerekek jellemzően meghízhatnak, majd az ezt követő nyúlási szakaszban a testmagasságuk nő meg, míg a testtömegük marad. Bizonyos tanulmányok szerint kora gyermekkorban és kamaszkorban különösen nagy rizikónak vannak kitéve a gyerekek az elhízás szempontjából, mert ebben a két növekedési szakaszban energiazagdag és túl bőséges étkezéssel megsokszorozható a zsírszövetek száma.

Elhízott gyerekből kővér felnőtt lesz?

A gyermekkori elhízás és a felnőttkori túlsúly között egyértelmű az összefüggés. Brit tudósok szerint már két éves kor előtt kiderül, hogy valakiből túlsúlyos felnőtt lesz-e. Ezernél is több túlsúlyos gyermeket és kamaszt vizsgáltak meg, és az derült ki, hogy a túlsúlyos kamaszok fele már két éves kora előtt is túlsúlyos volt, öt éves korára már a vizsgáltak 90 százaléka, tízévesen pedig már mindegyikük.

Arról a mai napig viták folynak, mik lehetnek a korai súlygyarapodás kiváltói, de az okok között szerepelhetnek a nem megfelelő étrend, a szilárd táplálék túl korai bevezetése, és természetesen a kevés mozgás. A kővér szülők kővér gyerekei esetében is felmerül a kérdés: ez vajon genetika vagy azoknak a helytelen életmódbeli szokásoknak az eredménye, amelyeket a kicsik a szüleiktől tanulnak el?

A gyermekkori jelentkező rizikófaktorok – bár valójában nem okoznak tünetet – bizonyítottan jelentkeznek. Azoknál az elhízott gyerekeknél, akiknek nincs endokrin betegségük, egyszerűen az egészségtelen táplálkozás és a moz-

gásszegény életmód miatt híztak el, már találkozhatunk másodlagos zsírszövetcsere zavarokkal. Ezen kívül nagy arányban alakul ki náluk a megzavart cukoranyagcsere, ami a tünetmentes ugyan, de a 2. típusú cukorbetegség előszobáját jelenti.

Nyáron még nagyobb az elhízás veszélye

Mivel az elhízást sokkal könnyebb megelőzni, mint leküzdeni, a szülőknek hosszú távon kellene olyan szokásokat kialakítaniuk, amelyek megőrzik az egészséget. A nyári menü

se épüljön ezért sós, zsíros és cukros készételekre és gyors menükre, próbáljunk meg inkább sovány fehérjeforrásokra, zöldségekre, főzélékre, gyümölcsökre alapozni – akár a házhoz szállított menük esetében is. Néhány hét sporttábor alatt pedig akár még meg is szerethetjük a gyerekek egy-egy új és élvezetes sportját.

A nyári szünet a pihenés mellett komolyan magában hordozza az elhízás veszélyét is, főleg, ha a szülőnek nincs elég ideje arra, hogy odafigyeljen gyermeke étkeztetésére. Ilyenkor könnyen előfordulhat, hogy az

iskolás azt eszi, amit épp otthon talál, vagy gyorsételekben költi el a zsebpénzét zsíros és egészségtelen ételekre. A helyzetet súlyosbítja a mozgásszegény életmód, a rendszeres testnevelés-órák és az edzések hiánya, amit egyre kevesebb fiatal pótol önerőből.

A gyerek szereti, de nem egészséges...

Nézzük azokat az enni-valókat, amiket a legtöbb gyerek szeret. Mi meg tudjuk, hogy a tápértékük elhanyagolható és egészségtelenek. Ilyen enni-ételek például, az állatfigurára vágott hús, finom rántott hús áruhában. Remek szórakozás, amikor le lehet harapni a kaja fejét, vagy lábát. Ezt legalább adjuk zöldséggel és ügyeljünk arra, hogy ne csak a hús fogyjon.

A következő, biztosan sikert arató enni-ételek a tartósan éhségstrájkoló gyereket is levehettük a lábáról. Viszont ez sem egészséges.

Garantált sikert arató enni-ételek a tészta is. Ezt pedig sokféleképpen adhatjuk, édesszájú gyerekeknek mákkal vagy dióval, a sós ízek kedvelőinek pedig sajttal és tejföllel. Ne tegyük rá készen vásárolt szószokat.

Gyors és kényelmes megoldásnak tűnik egy-egy kétszen vásárolt pizza is, amelyet csak meg kell sütni, és máris kéz az ízletes ebéd. A legtöbb gyerek szereti is, de próbáljuk meg ezt is kiküszöbölni vagy csökkenteni az étrendből.

Az orvos válaszol

Egyéves korában elvittem a gyermekemet a szemészetre, mert nagyon kancsalított a jobb szemére. Szemüveget írtak fel, és a bal szem takarását javasolták tapasztal, minden második napon. Sem a szemüveget, sem a tapaszt nem akarja hordani, sír és fél tőle. A védőnő azzal nyugtatott, hogy 4-5 éves korban is elég lenne a terápia, amikor a gyerek megérti, miért van szükség erre.

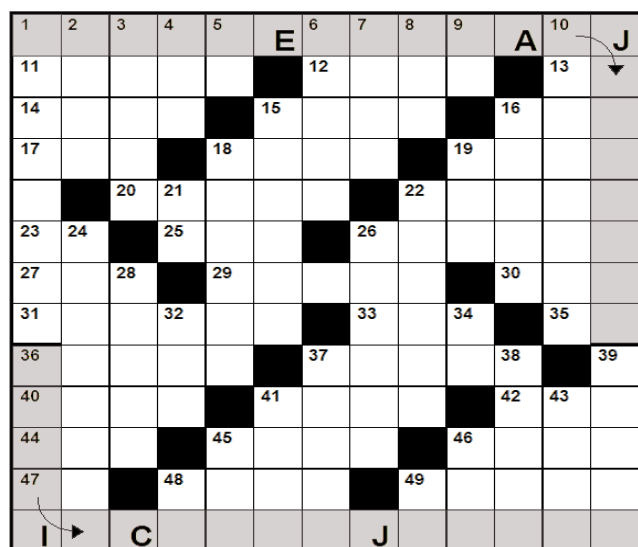
Hogy 1 éves korban elvitte a gyermeket szemészetre, mert kancsalított, helyes dolog, de nem mindegy, hogy a baba születése óta kancsalít vagy 1 éves korban kezdte el, és az egyik szeme furcsán áll. Hány hónapra, milyen súlyal született, volt-e születési sérülése, mozgásban, fejlődésben való elmaradás, esetleg görcs. Ha nem voltak, és mind ez idáig jól fejlődött, nem ütötte-e be a fejét, és nem ezt követően alakult-e ki jobb szemén a kancsalítás. Természetesen ez a kisgyermek az Ön gyereke, Ön ismeri a legjobban. Szerintem, az, hogy egy 1 éves gyerek nem szívesen visel szemüveget, teljesen normális. A gyerek viselkedésével nincs baj. A szemüveg egy kialakult helyzet megfelelő korrekciójának eszköze. Nekem nincs szemészeti szakvizsgám, ezért nem merném megvitatni a nálam jártasabb véleményét, és semmi esetre sem napolnám el a kezelést 3-4 évnyi távolságra. Vannak olyan elváltozások, amiket időben kell kezelni. Ha a gyerek megszokja a tompa látást, azt, hogy csak az egyik szemével néz, nem fogja tudni az agyi látóközpontban összekapcsolni a két szemét. Ez térlátásbeli gondokat okozhat. Azzal egyetértek, nem árt, ha még egy szemész véleményét is meghallgatja. A látás nagyon fontos dolog, a pályaválasztás és a gyerek egész további sorsa is múlhat rajta.

Dr. Győri György
belgyógyász szakorvos

Katonaságban

Egy katonai teherautó elakad a sárban. Egy perccel rá megjelenik egy tisztí terepjáró négy tiszttel. A tisztek kitöltik a teherautót a sárból, majd az egyik megkérdezi a sofőrt:

– Mit szállít maga?
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén 1. része. 11. Fizikai egység. 12. Vezérszólalom. 13. Páratlan ütem! 14. Magánakvaló. 15. Régi textilműhely. 16. Szül a tehén. 17. Komikus (József). 18. Férfinév. 19. Eötvös Lóránt Tudományegyetem (röv.). 20. Borsod megyei település. 22. Kielez. 23. Omszk egyik folyója. 25. Inverz (röv.). 26. Unott. 27. 1848-as tábornok. 29. Rossz szellem, gonosz lélek. 30. Jerry ... Lewis; amerikai énekes. 31. Sémí népre jellemző. 33. Santa (röv.). 35. Lakmuszcseppek! 36. Veszít sűrűségéből. 37. Indiai viselet. 40. Porció. 41. Beismer. 42. Dudva, gyom. 44. Verscsengő. 45. Főnemesi rang. 34. Tehát, emiatt, ezért, ebből kifolyólag (lat.). 47. Komárom része! 48. Hatalom jelzője lehet. 49. Teljesen elpusztít.

Függőleges:

1. Helyiség. 2. Övezet. 3. Üzemi költség. 4. Dinamóméterrel mérik. 5. Dörmögni kezd! 6. Gomba szaporodik vele. 7. A családfe felesége. 8. ... Branco; Brazil város. 9. Üres napelem! 10. Település része. 15. Gerendába ró. 16. Erőlködés miatt elakad. 18. Vél. 19. Német jég. 21. Do, re, ... 22. Kornyikál. 24. Délkör. 26. Málló. 28. Én. 32. Mély hangot ad. 34. Parfümcsseppek! 36. A poén 2. része. 37. Széna után vágják. 38. Énekmondó volt. 39. Esőverte. 41. Cserél. 43. Előtagként: mezőgazdasági. 45. Becézett Beáta. 46. Német egy. 48. Üstház része! 49. A Bakony része!

	9					2	8
1							
	7	4	6				
					2	5	
3			1			4	
			4	7			
		6		1	9	3	
7	4						8
		8					6

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

8	7	1	5	9	4	6	3	2
9	6	2	7	8	3	5	1	4
4	5	3	6	1	2	9	7	8
6	1	4	8	3	7	2	9	5
3	2	8	9	5	6	1	4	7
7	9	5	4	2	1	3	8	6
5	4	7	1	6	9	8	2	3
2	8	9	3	4	5	7	6	1
1	3	6	2	7	8	4	5	9

Mesék a rókáról

A róka elveszíti a bundáját, és közben megbánja vétkeit

Hej, megörült a vadász, mikor látta, hogy jönnek a kopók a rókával.

– Ó, te gonosz pára! Hát te vagy az, aki az én nyulaimat fölfalja? Ide a kabátodat zálogba!

Azzal így szólt a magával hozott szűcshöz:

– Intézd el a rókát, ahogy megérdemli! – és tovább vadászott a kutyáival.

A szűcs pedig nyomban felakasztotta a rókát a fára, és nekikészült, hogy leveti róla a bundát. Mivel azonban jókedvű fickó volt, mint a legtöbb szűcs, megkérdezte a rókát:

– Nos, kedves ravaszdi uram! Hát hogy ízlik a halál?

– Hát ez bizony keserű falat! – sóhajtott a róka, és ide-oda ficánkolt abban a reményben, hogy így talán sikerül elszabadulnia.

– Gyorsan bánd meg a bűneidet, ha a mennyországba akarsz jutni! – szólalt meg újra a szűcs.

– Én bizony sokat vétkeztem életemben – kezdte el a gyónást a róka –, de számomban minden bűnöm! Egyet kérek csak tőled, te kegyetlen ember: ha elveszed is a kabátomat meg a sapkámat, ne fossz meg legalább a kesztyűimtől, mert nem tudok anélkül járni!

– Legyen! – mondta ke-

gyesen a szűcsmester, és gyors mozdulatokkal fente a kését, ami nagyon nyugtalanította a rókát.

– Mire gondolsz most, kedves róka koma? – kérdezte aztán.

– Ejnye, hát arra, hogy mennyivel szívesebben lennék most szűcs, mint róka!

A szűcs nevetve néhány gyors vágást csinált, ahogy az már mesteriségéhez tartozik, aztán megfogta a róka farkát, és lehúzta a bundáját. Mikor éppen a fülén húzta keresztül a prémet, újra megkérdezte:

– Hogy érzed magadat, róka koma? És mire gondolsz most?

– Arra, hogy mindenhol van átmenet! – felelte halálra szántan a róka.

A szűcs ezekkel a szavakkal kötötte fel az útilaput, mikor elvégezte a dolgát:

– Namármost vigasztaljon az isten az utolsó harcban, kedves róka, amikor a lelked elválik a testedtől!

Azzal elstett ura, a vadász után.

Hogyan gúnyolta ki a nyúl a rókát, mikor megtépázva lógott a fán?

Könnyű szellő támadt, és himbálni kezdte a rókát, amint ott függött a fán. Akkor arra jött a nyúl, és észrevette.

„Ohó! – gondolta. – Ettől most már nyugton lehetek,

nemsokára kiadja a lelkét!”

És gonosz kárörömet érzett. Odament a fa alá, és megszólította:

– Ejnye, kedves róka, mit csinálsz te itt?

– Repülni tanulok.

– De miért olyan vörös a bőröd, kedves róka?

– Mert vöröskáposztát ettem.

– De hát mi után töröd magadat ennyire, kedves róka?

– A földi dolgok után.

– És mit kívánnál most leginkább, kedves róka?

– Ej, hát azt, hogy bár te lógnál itt helyettem!

A nyúl jót nevetett magában, és mivel nem volt több

kérdeznivalója, hiszen a nyúl elég ostoba állat, hazament és örvendezett, hogy íme, halálos ellensége az utolsókat rúgja. Nemsokára azonban keserűen kellett tapasztalnia, hogy öröme korai és hiábavaló volt.

Hogyan szabadította meg a szélvihar a rókát a fáról?

A rókának nem volt nyugta fenn a fán.

– Hogyan is lehet eltűnni ezt az igazságtalanul ért szégyent? – mondta magában. – Még jönnek majd mások is és kérdezősködnék! Csak ki tudnék szabadulni a kötelekből, akkor eliszkolhatnék!

Ismert ugyanis a környéken egy forrást, és tudta, hogy aki abban megfürdik, visszanyeri elveszített tagjait. Hiába törte azonban a fejét, minden kísérlete sikertelen maradt, nem tudott elszabadulni a fáról.

De lám, egyszerre csak viharos szél kezdett fújni. Letörte a faágat, a kötel pedig kioldódott. Több sem kellett a rókának, elszaladt a forráshoz, és kis idő múlva már új bunda ragyogott rajta, csak-hogy valamivel vékonyabb volt az eddiginél, és a vörös szín még erősen áttetszett a szőre közt.

Így futkos mai napig is a világban és jaj szegény nyulnak, hogyha egyszer elkapja!

Erdélyi szász népmesék

Tizenkét hónap a természetben

Víztócsákat kerülgetve haladok előre a földúton. A lágy talajba mélyen besüllyed a csizmám, vigyáznom kell, nehogy beragadjak vagy elcsúszzak. Baloldalt mezőgazdasági terület szegélyezi a földutat, barázdasorok jelzik, krumpli van ültetve. A legtöbb sor közt víz áll, ami minden bizonnyal nem tesz jót a pityókának. Jobb oldalt virágos mező, távolban juhnyáj legelészik, fölöttük füstifecskek röpködnek. A fecskék nem a földről csipegetve

táplálkoznak, mint a verebek, hanem a levegőben repülés közben kapják el a rovarokat. Megfigyelhetitek, hogy inni sem szállnak le a földre, hanem egy tó vízfelületéhez olyan közel repülnek, hogy csak a csőrüket kell ki-tátsák, és isznak is.

A juhnyáj mögött seregélyek gyalogolva keresgélnek táplálékukat. Távcsovön át, jól látható barna tollruhájuk, ami elárulja, hogy idei fiatalok. Most még kis csapatokban vannak, de őszire ez

megsokszorozódik. Ha megfigyelitek, észrevehetitek, hogy nyáron a legelőken gyakori hármás, a juhnyáj, a fecske és a seregély.

Citromsármány jól ismert „ci-ci-ci-ci-cú” hangja cseng a rét fölött. A hang irányába fordulva észre is veszem a madarat, egy földbe-szúrt karon ül és énekel. Valaki, valamikor biztos ezzel a karóval jelölte meg területe határát, amit a citromsármány most kisajátított. A karó magasabban áll a mező

növényzete fölött, így onnan a madár jól átlátja költőterületét. A mezei énekesmadarak kedvelik a kiemelkedő pontokat, lehet az egy száraz gaz, egy magasabb növény, kőrakás vagy karó. Ezek a kiemelkedő pontok, várták, valósággal vonzzák a kis énekeseket, és legtöbb esetben meg is telepednek a környezetükben. A gazda mikor leszúrta a karót lehet nem is sejtette, hogy annak fontos szerepe lesz a madarak védelmében.

Kakukk kiált, válaszként fürjkakas szóval meg hozzám nagyon közel. Távcsovél megkeresném a kakukkot, de sejtettem, hogy a fürj a nedves rétről kivezeti családját a földútra, ezért mozdulatlanul várok. A fürjcsibék ebben a periódusban alig párnaposak, a szeszélyes időjárás igazi próba elé teszi őket. Reménykedem, meglátom a családot és megtudom, hány csibét nevelnek. A fürjkakas fel is tűnik, átszalad az úton, de sajnos a család nem követi, pedig biztos voltam benne, hogy ott lapulnak a fűben. Ezért úgy döntök, meghátrálok, hogy ne zavarjam őket.

Színes halas akvárium

Ne dobjátok ki a formás befőttes üvegeket, vidám, színes akváriumot készíthettek belőle. Megmutatjuk, hogyan.

Szükséges eszközök: egy befőttes üveg (bármilyen formája lehet), vékony hablemez, színes temperák, ecset, olló, erős ragasztó.

Elkészítés: A hablemezből vágjatok ki hal konturokat, tengeri csillagot, hi-

nárt, kagylót, tengeri szivacsot. A kivágott formákat színes temperával fessétek ki. A halaknak szemet, pikkelyeket, bármilyen színűek lehetnek. A hinárt fessétek zöldre, a szivacsot sárgára, a kagylók és a csillag is tetszőleges színűek lehetnek. Ha már megszáradt a festék, a színes figurákat ragasszatok az üveg belső falához. És már kész is a vidám akvárium.

Fürj

*Kelemen László,
Rara Avis
Madártani Egyesület*

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette